

Chancellery of the Prime Minister
Republic of Poland

ПОЛЬСЬКА ДОПОМОГА УКРАЇНІ 2022-2023

РАДА З ПИТАНЬ СПІВПРАЦІ З УКРАЇНОЮ
КАНЦЕЛЯРІЯ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА ПОЛЬЩІ
ВЕРЕСЕНЬ 2025

Варшава, вересень 2025 р.

Електронне видання.

Патронаж: Рада з питань співпраці з Україною, Канцелярія прем'єр-міністра

Автори: Віктор Бабінський, Міхал Вирембковський

Консультація: Павел Коваль, Богумила Бердиховська, Даніель Шеліговський

За редакцією: Марлена Джекановська

Співпраця: Дарина Абрамович, Святослав Грамма, Софія Лапчевська, Олег Лазоренко, Юстина

Марущак, Данило Зварич

Дизайн обкладинки: Міхал Вирембковський, Марлена Джекановська

Інфографічний проєкт: Марчін Плассовський

Склад та верстка: Марлена Джекановська

Переклад на українську мову виконано за кошти Міністерства закордонних справ.

Рада з питань співпраці з Україною

Канцелярія прем'єр-міністра

Al. Ujazdowskie 1/3

00-583 Warszawa (Варшава)

ISBN: 978-83-972250-3-9

Шановні Пані та Панове,

2022-2023 роки були одним з найскладніших періодів у новітній історії Європи. Збройна агресія Російської Федерації проти незалежної України стала випробуванням не лише безпеки нашого регіону, а й основ солідарності та міжнародного співробітництва. Ця криза поставила нас перед викликами, які вимагали безпрецедентної мобілізації Польщі та всієї Європи.

Польща стала пліч-о-пліч з атакованою державою вже в перші хвилини повномасштабної війни. Ми відкрили наші кордони, домівки та серця мільйонам біженців. Водночас ми надали Україні всеохоплюючу, різносторонню підтримку – політичну, гуманітарну, військову, фінансову та підтримку подальшого розвитку.

У цьому звіті, підготовленому Радою з питань співробітництва з Україною при Канцелярії Прем'єр-міністра, задокументовано зусилля державних установ, органів місцевого самоврядування, неурядових організацій, підприємців і, перш за все, мільйонів громадян. Однак він є не лише узагальненням величезних масштабів участі польської держави та суспільства, а й свідченням непохитної солідарності з Україною, яка відстоює свою свободу та суверенітет. Це також підтвердження відповідальності Польщі як регіонального лідера, який без вагань встає на захист цінностей, що лежать в основі спільноти вільних націй.

Аналізуючи дані звіту, ми пишаємося тим, що Польща – ключовий логістичний центр та лідер за рівнем підтримки у перерахунку до обсягів ВВП – відіграє фундаментальну роль в обороні України та стабільності регіону.

Допомога сусідові, який опинився у скрутному становищі – це не просто вираз морального обов'язку. Це також інвестиція в нашу спільну безпеку, стабільність і майбутнє Європи загалом.

Я запрошую вдуматися в масштаби цього історичного жесту.

Радослав Сікорський
Віцепрем'єр-міністр
Міністр закордонних справ

Зміст

Розділ I: Польща як відкритий дім – урядова гуманітарна допомога

1.	Масштаб міграції	4
2.	Основи допомоги	6
3.	Адміністративна допомога	7
4.	Логістична допомога	9
5.	Медична допомога	10
6.	Соціальна допомога	13
7.	Допомога у сфері освіти	14
8.	Юридична допомога	16
9.	Допомога у сфері культури та збереження культурної спадщини	16
10.	Наукова допомога	18
11.	Допомога підприємцям	19
12.	Підтримка сільського господарства	20

Розділ II: Польща як політична опора України

13.	Підтримка Уряду	21
14.	Підтримка Президента	24
15.	Підтримка Сейму та Сенату	25
16.	Підтримка вступу України до Європейського Союзу	26

Розділ III: Польща як стратегічний тил України

17.	Військова допомога	29
18.	Польський стратегічний коридор	31

Розділ IV: Допомога польських органів місцевого самоврядування

19.	Допомога органів місцевого самоврядування	34
-----	---	----

Розділ V: Польська неурядова допомога

20.	Громадянська допомога	57
21.	Допомога церков	60
22.	Допомога гуманітарних організацій	66
23.	Допомога польських підприємців	74
24.	Методологічний додаток	78

ПОЛЬСЬКА ДОПОМОГА УКРАЇНІ

ПІДСУМОК

ПОЛЬСЬКА ДОПОМОГА УКРАЇНІ 2022-2023

~25 млрд євро витратив польський уряд у 2022-2023 роках

5 мільярдів EUR допомоги надала польська громадянська спільнота

Польща 3-тя у світі за обсягом державної допомоги Україні 2022-2023

1. США	68 млрд EUR (0,31% ВВП)
2. Німеччина	33 млрд EUR (0,84% ВВП)
3. Польща	25 млрд EUR (3,82% ВВП)
4. Британія	13 млрд EUR (0,45% ВВП)

Політична підтримка України з боку Польщі 2022-2023

- 23 та 24 лютого 2022 року Сейм Республіки Польща у своїх резолюціях засудив відкрити, нічим не спровоковано та не виправдану агресію Російської Федерації проти України
- 3 березня 2022 року Сейм Республіки Польща шляхом акламації ухвалив резолюцію на підтримку членства України в ЄС. Польський парламент закликав усі інституції ЄС та країни-члени надати Україні можливість якомога швидше приєднатися до Європейського Союзу
- 26 жовтня 2022 року Сенат Республіки Польща ухвалив резолюцію про визнання влади Російської Федерації терористичним режимом
- 11 травня 2023 року Сенат Республіки Польща ухвалив резолюцію на підтримку зусиль України щодо вступу до НАТО

Польща як відкритий дім

2022-2023

- У 2022 році українці в'їжджали до Польщі через польсько-український кордон 9,09 мільйона разів
- 1,73 мільйона українських біженців отримали правовий та фінансовий захист у Польщі
- 77% поляків залучилися до допомоги біженцям
- 7% поляків прийняли біженців у свої домівки

Польща як стратегічний тил України 2022-2023

- 195 тис. тон польської та міжнародної гуманітарної допомоги було перевезено польським урядом в Україну
- 90% усієї військової допомоги Україні йшло через Польщу
- Польща лідером бронетанкової допомоги Україні
- 19 500 терміналів Starlink передала Польща Україні (№ 1 у світі)

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

ПОЛЬСЬКА ВІЙСЬКОВА ДОПОМОГА 2022-2024

Польський стратегічний коридор

- Десятки тисяч українських військових пройшли навчання в Польщі
- Rzeszów - Jasionka HUB став ключовою опорою західної підтримки України
- 44 партії різних видів зброї та боєприпасів, поставлені Польщею до липня 2024 року загальною вартістю понад 4 мільярди євро

Польська військова техніка для України

- 586 броньованих машин
- 137 артилерійських систем
- 318 танків
- 10 гелікоптерів Mi-24
- 10 винищувачів MiG-29
- 100 мільйонів набоїв

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

ПОЛЬСЬКА ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА 2022-2023

Польща як відкритий дім

- 966 тисяч громадян України почали працювати без необхідності дозволу
- 157 тисяч дітей безкоштовно харчувалися у школах і дитсадках
- 520 тисяч українців скористалися Diia.pl у додатку mObywatel
- 0.5 млн. українців знайшли притулок під опікою польських органів місцевого самоврядування
- 48 тис. підприємств відкрили в Польщі українські біженці завдяки прийнятим урядом Польщі правовим нормам

Польський гуманітарний коридор для України

- Серед іноземних міст, які отримали від Президента України звання «Міста-рятівника», домінують польські міста: Жешув, Перемишль, Люблін, Хелм, Варшава
- Польські органи місцевого самоврядування, церкви, підприємці та громадські організації відправили в Україну тисячі вантажів на сотні мільйонів євро

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

I. Польща як відкритий дім – урядова гуманітарна допомога

Уряд Польщі та громадські інституції залучилися до надання допомоги Україні та її громадянам з першого дня повномасштабної війни. **Загальна вартість гуманітарної та економічної допомоги, наданої урядом та підпорядкованими йому державними установами, особливо в рамках Закону про допомогу (Спеціального закону), у 2022-2023 рр. склала близько 90 млрд злотих.**

1. Масштаб міграції

На кінець 2021 року населення Польщі становило 37,91 млн осіб. Російське вторгнення в Україну в лютому 2022 р. призвело до найбільшої, з часів Другої світової війни, міграції біженців у Європі, і більша частина цього потоку пройшла через Польщу. За даними Прикордонної служби, з 1 січня по 31 березня 2022 року громадяни України перетнули польсько-український кордон у сторону Польщі 3,05 млн разів. Впродовж всього 2022 року цей показник зріс до 9,09 млн.

Сухопутними пунктами пропуску з найбільшим пасажиропотоком у 2022 р. були ті, що знаходились на польсько-українському кордоні:

- Медика – 4,2 млн перетинів кордону в обох напрямках
- Корчова – 2,8 млн перетинів кордону в обох напрямках
- Гребенне – 2,6 млн перетинів кордону в обох напрямках

Прибуття та виїзд громадян України до Польщі через польсько-український кордон з лютого 2022 р. за місяцями в тис. осіб. Станом на 31.12.2022 р.

Місяць	Всього	
	до Польщі	з Польщі
Лютий	669,0	287,9
Березень	1 944,10	294,6
Квітень	610,6	514,4
Травень	626,9	725,1
Червень	666,3	716,9
Липень	681,7	728,5
Серпень	737,7	829,6
Вересень	688,6	694,2
Жовтень	699,8	687,8
Листопад	631,2	611,5
Грудень	697,2	720,9
Сума	8653,1	6811,4

Джерело: Опр. Департамент стратегії та розвитку, Управління Маршалка Люблінського воєводства на підставі Даних командування Головної прикордонної служби, 2023 р.

Серед громадян України, які прибули на територію Польщі, деякі вважали її транзитною державою і, через короткий час, продовжили свій шлях далі, або ж поверталися в Україну. Однак значна кількість українських біженців залишилася тут на довше, ніж планувалося.

У 2022 році 1,5 млн громадян України отримало у РП номер PESEL та статус UKR, що давали їм змогу скористатися підтримкою, яка надавалася польським урядом. У 2023 році громадянам України було присвоєно наступні 228 тис. номерів PESEL, отже, загальна кількість біженців з цієї держави, які перебували під тимчасовим захистом на території Польщі, у 2022-2023 рр. склала близько 1,73 млн осіб.

Ця кількість враховує лише тих, хто звернувся із запитом на отримання номера PESEL та пов'язаних з ним пільг. Саме тому вона не відображає весь тягар, який був покладений на плечі суспільства та державних інституцій в перші місяці війни. Щоб проілюструвати масштаби міграції, з якою зіткнулася Польща, варто навести наступну статистику:

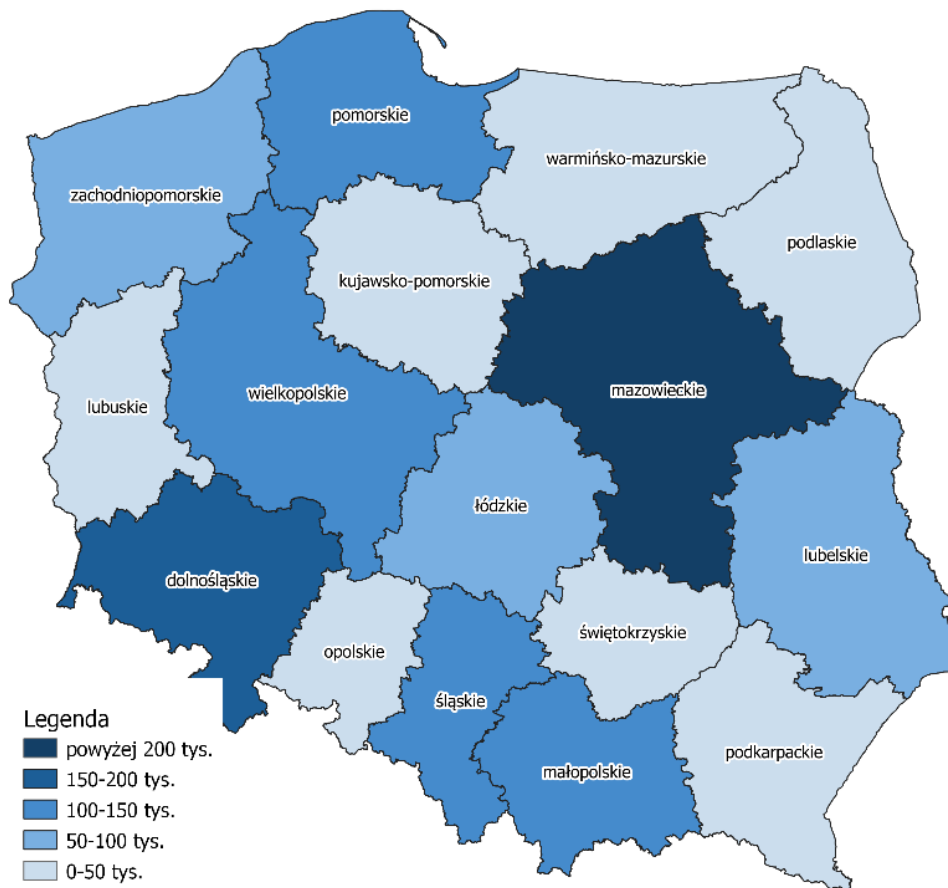
- через Перемишль, із населенням лише у 56 тис. мешканців, за перші п'ять місяців війни транзитом пройшло 1,2 млн біженців, з яких понад 300 тис. провели в місті щонайменше одну ніч;
- упродовж перших трьох місяців війни кількість жителів Жешува виросла на 53% – до квітня 2022 року місто прийняло близько 104 тис. біженців;
- кількість жителів Варшави, протягом першого місяця війни, зросла на 15% – до квітня 2022 року місто прийняло близько 300 тис. біженців.

Біженці з України на кордоні – прикордонний пункт пропуску Медика.
Фот. MBCIA

Державні установи Польщі та її громадяни, діючи самостійно, а також як члени організацій, підприємств, фондів чи релігійних об'єднань, налагодили безпеку транзиту, розміщення, харчування, освіти, охорони здоров'я, можливості працевлаштування та соціальне забезпечення мільйонам громадян України.

Зареєстровані заяви на отримання статусу UKR у 2022 р. за воєводствами:

2. Основи допомоги

2.1 Спеціальний закон

Невдовзі після початку війни уряд Польщі створив правову основу для надання допомоги, прийнявши Закон від 12 березня 2022 р. «Про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави» [далі: Спеціальний закон]. Закон спростив, зокрема:

- легальне перебування біженців з України в Польщі строком на 18 місяців,
- отримання номера PESEL зі статусом UKR,
- доступ до соціальної допомоги,
- доступ до медичної допомоги,
- легальність працевлаштування,
- доступ до початкової, середньої та вищої освіти,
- біженцям з України здійснення підприємницької діяльності у Польщі.

2.2 Фонд допомоги

Фонд допомоги було створено за фінансової підтримки польського уряду в Банку Національного господарства Польщі (BGK) відповідно до ст. 14 абз. 1 Спеціального закону, з метою фінансування або співфінансування виконання завдань з надання допомоги Україні, зокрема громадянам цієї держави, які постраждали внаслідок збройного конфлікту на території України, включаючи завдання, що здійснюються на території Республіки Польща та за її межами, а також реалізації цілей, пов'язаних з продовольчою безпекою країни у зв'язку зі збройним конфліктом на території України. У 2022 році витрати становили 13,87 млрд злотих, а у 2023 році – 14,78 млрд злотих.

2.3 Синергія дій на різних рівнях управління

Система допомоги базувалася як на діяльності уряду, так і органів місцевого самоврядування. Воеводи відкрили пункти прийому та колективного розміщення. Організованим розміщенням в органах місцевого самоврядування скористалися: 474 125 осіб – у 2022 році та 530 618 – до кінця 2023 р., включаючи попередній рік.

2.4 Залучення громадянського суспільства

Значна частина допомоги здійснювалася приватними особами та неурядовими організаціями. За даними Польського економічного інституту:

- 77% польського суспільства брали активну участь у допомозі біженцям,
- 7% поляків прийняли біженців з України у своїх домівках,
- суми, які поляки виділяли на допомогу біженцям упродовж трьох місяців після початку війни, були вищими, ніж кошти, витрачені на благодійні цілі протягом 2021 р.

Урядова та громадянська допомога охоплювала всі ключові сфери:

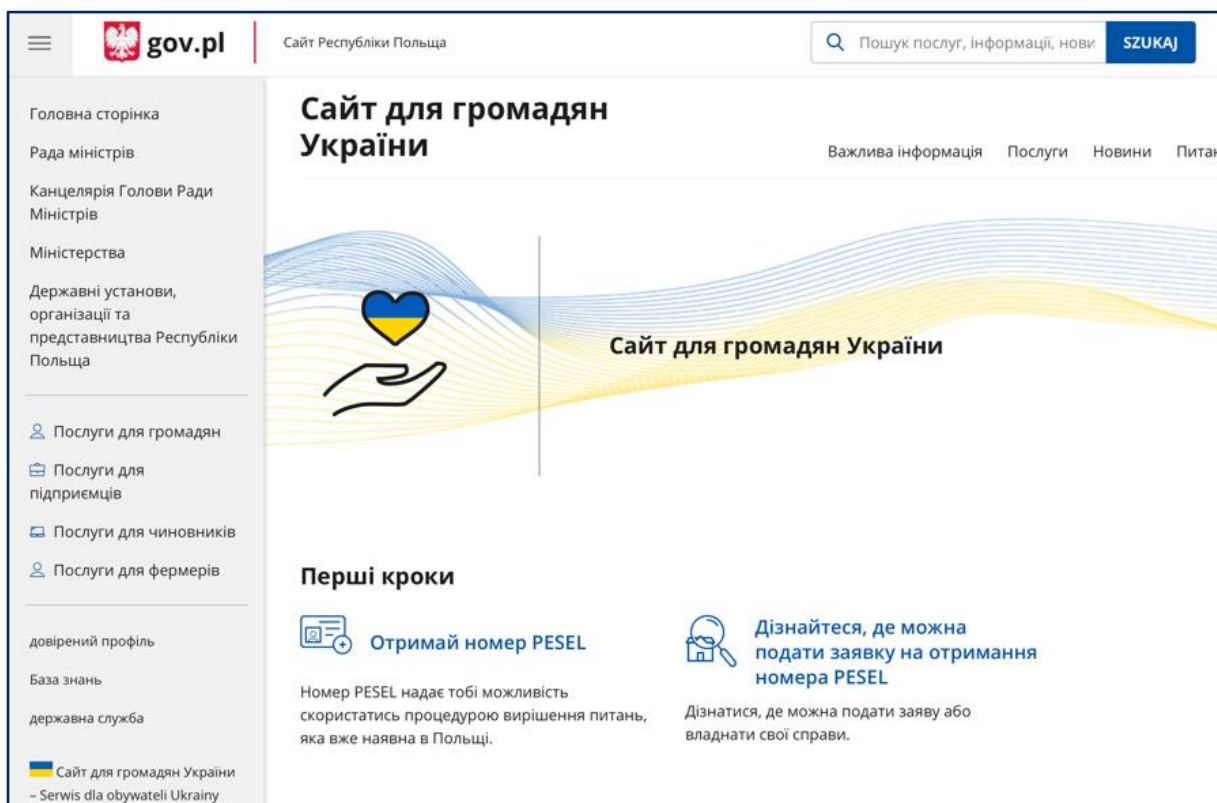
- розміщення та харчування,
- освіту (включення дітей у місцеву систему освіти),
- медичну допомогу,
- доступ до ринку праці,
- соціальну допомогу,
- вивчення польської мови,
- психологічну підтримку.

3. Адміністративна допомога

Органи державної влади Республіки Польща взяли на себе відповідальність за організацію та узгодження заходів, спрямованих на допомогу воєнним біженцям з України, які прибували до Польщі після початку війни 24 лютого 2022 року. На посаду державного секретаря у Міністерстві внутрішніх справ та адміністрації було призначено Уповноваженого уряду у справах військових біженців, яким став Павел Шефернакер. У рамках виконання своїх завдань MBCiA здійснювало нагляд за процесом присвоєння номерів PESEL, організацією колективних пунктів розміщення, перевезенням та розподілом засобів особистої гігієни і побутової хімії. Міністерство цифровізації здійснило безліч заходів, спрямованих на адаптацію польської цифрової інфраструктури до виклику, яким стало надання допомоги мільйонам біженців з України.

3.1 Присвоєння номерів PESEL (номерів соціального страхування)

За спеціальною процедурою польський уряд надавав заявникам, громадянам України, номери PESEL, необхідні для отримання соціальних пільг та працевлаштування в Польщі. У 2022-2023 рр. загалом було присвоєно 1 736 600 номерів PESEL зі статусом UKR (УКР). Вартість пов'язаних із цим адміністративних заходів, склала 26,6 млн злотих. Крім того, було виконано 1 015 469 фотографій біженців, які зверталися із заявою на отримання номера PESEL. Наявність номера PESEL з відповідним статусом «УКР» є офіційним підтвердженням легального перебування на території Польщі та прав, що випливають із Закону «Про допомогу громадянам України», включаючи отримання соціальної допомоги, можливість легального працевлаштування або заснування підприємницької діяльності на тих же умовах, що і громадяни Польщі.

Вебсайт gov.pl в українській версії.

3.2 Колективні пункти розміщення з харчуванням

Воеводи, у співпраці з іншими організаціями, заснували пункти тимчасового колективного розміщення з харчуванням, забезпечуючи біженців місцем для ночівлі, їжею, медичною та психологічною допомогою, а також інформацією про законне перебування на території Польщі. У період з 24 лютого 2022 р. по 28 грудня 2022 р. організованим розміщенням скористалося 474 125 осіб, а станом на 28 грудня 2022 р. зайнятими залишалося ще 84 896 місць. Натомість у проміжку з 24 лютого 2022 р. по 27 грудня 2023 р.

організованим розміщенням скористалося 530 618 осіб, а станом на 31 грудня 2023 р. було зайнято 42 391 місце. Через рік після початку війни, в центрах колективного розміщення було введено часткову оплату за перебування довше ніж 120 днів, з якої були звільнені особи, що знаходяться у важкій життєвій ситуації. Станом на 31 грудня 2023 р. 87% осіб, що в них проживали, були звільнені від цих платежів. Загальна сума, витрачена на надання місця для проживання та харчування, склала 3,55 млрд злотих.

3.3 Транспорт

MBCiA координувало перевезення біженців до місць розміщення, зокрема, до центрів, якими завідує Керівник Управління у справах іноземців, а також – медичних закладів. До того ж було забезпечено громадський та спеціалізований транспорт для осіб з обмеженими можливостями. Загальні витрати на надання транспорту у 2022 та 2023 роках склали 49,8 млн злотих.

3.4 Diia.pl в мобільному додатку mObywatel

У додатку mObywatel було активовано сервіс Diia.pl – електронний документ, що посвідчує особу, який видається тим, хто шукає прихистку на території Польщі. Мобільний документ Diia.pl видається виключно повнолітнім особам, які перетнули українсько-польський кордон після 24 лютого 2022 р., мають українське громадянство, дійсний статус біженця (УКР), в Польщі їм присвоєно номер PESEL, а також вони мають активний Довірений профіль (Profil Zaufany). Зокрема, документ дає право перетинати кордони Польщі. Це перший повністю цифровий дозвіл на перебування в ЄС, який визнається всіма державами Союзу та полегшує перетин кордонів в межах Шенгенської зони, а також в Україну й у зворотному напрямку. З червня 2023 р. в Diia.pl доступна нова функція, яка дозволяє батькам та законним опікунам додавати документи дітей молодшого віку до свого документа. З моменту запуску застосунку до 31 грудня 2023 р. ним скористалися понад 520 тис. осіб.

3.5 Вебпортал Pracawpolsce.gov.pl

У липні 2022 р. у співпраці з Google та Palantir Technologies було запущено вебпортал pracawpolsce.gov.pl. Він адресований громадянам України, які прибули на територію Республіки Польща після 24 лютого 2022 р., і хочуть тут працевлаштуватися. Портал з'єднує здобувачів роботи з польськими роботодавцями. Щотижня користувачі отримують пропозиції роботи з урахуванням їхніх компетенцій та місця перебування.

3.6 Співфінансування розміщення з харчуванням

Суб'єкти господарювання, зокрема фізичні особи, які за власний рахунок надали житло та харчування громадянам України, могли претендувати на отримання грошової допомоги у розмірі 40 злотих на особу за добу, що виплачувалася максимально впродовж 120 днів, з можливістю продовження в обґрунтованих випадках, включаючи наявність довідки про інвалідність або ступінь інвалідності, у випадку літніх людей, вагітних жінок та батьків маленьких дітей. Загальна вартість наданих субсидій у 2022 та 2023 роках склала 3,94 млрд злотих.

Diia.pl в мобільному додатку mObywatel

3.7 Зміни в податку на прибуток та податку з доходу фізичних осіб (CIT, PIT) – включення допомоги до витрат

У 2022 р. Спеціальним законом було внесено зміни в Законі «Про податок на прибуток підприємств (CIT)». Нові нормативно-правові акти дозволили включити до витрат, що дають право на отримання доходу, витрати на виробництво або ціну придбання речей або прав, які були предметом допомоги,

наданої у період з 24 лютого 2022 р. по 31 грудня 2022 р. на цілі, пов'язані з протидією наслідкам воєнних дій на території України.

3.8 Сприяння процесу працевлаштування

Громадяни України можуть працювати в Польщі на підставі повідомлення про доручення виконання роботи, без необхідності отримання дозволу на роботу. У період 2022-2023 рр. було зареєстровано 1 866 000 таких повідомлень стосовно 966 000 осіб. Громадяни України отримали можливість реєструватися в управліннях праці (центрах зайнятості) на тих же умовах, що і громадяни Польщі, включаючи реєстрацію осіб пенсійного віку. У 2022-2023 рр. було зареєстровано 125 554 громадянина України, з яких як безробітні – 118 531. Добровільні трудові корпуси (Ochotnicze Hufce Pracy, ОНР) та EURES надавали підтримку у сфері профорієнтації. Міністерство сім'ї, праці та соціальної політики Польщі, за рахунок коштів з Фонду праці, також співфінансує витрати на курси польської мови для громадян України, які працюють у медичній сфері. У 2022-2023 рр. було укладено 20 контрактів на курси для 776 учасників. Дані Центрального статистичного управління свідчать про те, що станом на 31 грудня 2023 р. в Польщі працювало 1 015 145 іноземців, з яких 68,7% становили громадяни України.

4. Логістична допомога

4.1 Співфінансування залізничного транспорту

У 2022 році уряд перерахував товариству PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. (Польські Залізничні Лінії), яке управляє залізничною інфраструктурою, суму у 13 071 397,37 злотих для фінансування витрат на ремонт та експлуатацію залізничної інфраструктури у зв'язку з обслуговуванням біженців з України. Натомість у 2023 р. уряд надав 37 795 352,42 злотих перевізникам залізничних ліній, які запустили додаткові пасажирські поїзди, не включені до щорічного розкладу, для перевезення осіб, що переміщуються з території України на територію Республіки Польща у зв'язку зі збройним конфліктом. З державних коштів, як втрачені доходи або додаткові витрати, було перераховано суму 79 133 247,58 злотих операторам громадського колективного транспорту у залізничній галузі, які, за укладеними договорами про надання послуг у сфері цього транспорту, забезпечували перевезення осіб, що переміщуються на територію Республіки Польща у зв'язку зі збройним конфліктом.

4.2 Інші надзвичайні заходи у сфері громадської інфраструктури

Відповідно до Закону від 23 березня 2022 р. «Про особливі правила у сфері транспорту та морського господарства у зв'язку зі збройним конфліктом на території України» було вжито, зокрема, наступні заходи:

- дозволено збільшити добовий обсяг робочого часу персоналу поїзда та працівників, необхідних для обслуговування пасажирського залізничного транспорту, що здійснює перевезення осіб, які пересуваються з території України на територію Польщі у зв'язку зі збройним конфліктом в Україні;
- з 24 лютого 2022 р. по 31 грудня 2022 р. адміністратору залізничної інфраструктури дозволено не стягувати три типи оплати із залізничного перевізника, який здійснює вантажні перевезення з гуманітарною допомогою у зв'язку зі збройним конфліктом на території України;
- у період з 24 лютого 2022 р. по 31 грудня 2022 р. було введено в експлуатацію додаткові пасажирські поїзди, що перевозять осіб, які переміщуються з території України на територію Польщі у зв'язку зі збройним конфліктом на території України;
- з метою обслуговування осіб, що переміщуються з території України на територію Польщі, здійснено ремонт та адаптацію залізничної інфраструктури: реконструкцію лінії 108 на ділянці «D» Новий Загуж (Nowy Zagórz) – Кростенко (Krościenko), реконструкція колії № 3 на станції Олькуш (Olkusz) на лінії № 062 Тунель – Сосновець Головний (Sosnowiec Główny), реконструкція залізничних ліній 69, 72, 101 і 7.

4.3 Допомога Державної пожежної служби

Відповідно до ст. 65 Спеціального закону, пожежники, які, виконували завдання, безпосередньо пов'язані з перебуванням українців на території Республіки Польща та несли службу понад встановлений обсяг, мали право на грошову компенсацію. У 2022 р. 8 336 пожежників відпрацювали 342 952 понаднормових години, допомагаючи біженцям, тоді як у 2023 р. це вже було 748 пожежників та 25 676 понаднормових годин. Загальна компенсація, виплачена за понаднормову роботу, склала 11 454 215 злотих у 2022 р. та 1 329 240,39 злотих у 2023 р. Враховуючи обсяг часу, протягом якого пожежники надавали допомогу біженцям з України, був пов'язаний, зокрема, з їх службою в приймальних пунктах, де вони допомагали наводити порядок та організовувати роботу.

Головнокомандувач Державної пожежної служби відповідно до ст. 66 Спеціального закону видав загалом 51 дозвіл (у 2022 р. – 34, у 2023 р. – 17) організаційним підрозділам Державної пожежної служби (ДПС) на безоплатну передачу технічно справного обладнання, транспортних засобів та обладнання організаційним підрозділам Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Українські пожежники під час заходів одягнені в елементи уніформи, передані з Польщі. Фот. Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Павло Петров.

Логістика проєкту полягала у зборі обладнання з території усього воєводства, від окремих підрозділів ДПС, Добровільної пожежної охорони (ДПО) та інших благодійників в одному місці й подальшому його перевезенні до двох обраних підрозділів ДПС на території Люблінського і Підкарпатського воєводств, звідки воно вже було передано в Україну. Головний комендант ДПС провів загальнонаціональну акцію зі збору протипожежного обладнання для своїх колег з України. Акцію було організовано за погодженням з Головою Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Загалом було передано 2895 піддонів (у 2022 р. – 2810, у 2023 р. – 85) з протипожежним обладнанням. В рамках польської ініціативи розпочато заходи з передачі в Україну вживаних пожежних машин. Передано 259 транспортних засобів (у 2022 р. – 213, у 2023 р. – 46). Під час вручення було надано інструкції з експлуатації переданого обладнання. Також слід відзначити великий вклад підрозділів ДПО у передачу українським партнерам власного обладнання.

У червні 2022 року ДПС подарувала Україні 226 одиниць термостійкого одягу та 862 радіостанції. У зв'язку з нестачею гідрогелевих пов'язок для українських пожежників у липні 2022 р. було передано загалом 989 одиниць гідрогелевих пов'язок. На прохання голови Державної служби з надзвичайних ситуацій України, у липні 2022 р. ДПС передала 23 піддони обладнання для висотно-рятувальних робіт. У червні 2023 р., у зв'язку зі знищенням греблі Каховської ГЕС на Дніпрі, від ERCC (Координаційний центр реагування на надзвичайні ситуації) надійшов запит на додаткову матеріальну допомогу, у відповідь в рамках акції, організованої ДПС, було передано 10 високопродуктивних насосів, 11 автоцистерн і контейнер для боротьби з повеннями з двома човнами.

ДПС відповідала за координацію процесу передачі в Україну пожежного обладнання від пожежних служб з усього світу. Для забезпечення його безперебійної роботи в Головному штабі ДПС в Управлінні оперативного планування було створено спеціальну одиницю з вказаною адресою електронної пошти та номером телефону. В рамках цих заходів українська сторона отримала загалом 3 226 піддонів пожежного обладнання та 385 пожежних машин з інших країн.

5. Медична допомога

Підтримка українських громадян, зокрема, доступ до системи громадської охорони здоров'я на тих саме умовах, що і громадяни Польщі, гарантується Спеціальним законом, який всебічно регулює обсяг та спосіб надання цієї допомоги. Витрати на ці послуги розраховуються з постачальниками медичних послуг

та аптеками через Національний фонд охорони здоров'я (NFZ) та фінансуються з Фонду допомоги і становили 514 602 174,62 злотих у 2022 р. та 848 002 386,37 злотих у 2023 р.

5.1 Донорство крові та гемотерапія

На вебсайті Національного центру крові (Narodowe Centrum Krwi) було запущено форму під назвою «Готові здати кров!» Бланк, який заповнила 9061 особа, використовується для безпосереднього спілкування з тими, хто виявив бажання здати кров, завдяки чому можна раціонально управляти її ресурсами. Регіональні центри донорства крові та гемотерапії передали Україні обладнання на суму 40 879,99 злотих, 300 концентратів еритроцитів та витратні матеріали, необхідні для збору та підготовки крові, на загальну суму у 859 407,68 злотих. У 2022 р. у рамках Фонду допомоги було витрачено 2 072 377,92 злотих на придбання факторів згортання крові для біженців з України, а у 2023 р. – 4 499 426,81 злотих.

5.2 Народжуваність та профілактичні щеплення новонароджених, народжених українками в Польщі

Кількість новонароджених українськими матерями в період з 24 лютого 2022 р. по 31 січня 2023 р. становила 6 753. Число вакцинованих проти гепатиту В склало 6439 (95,3%), а проти туберкульозу, – 6385 (94,5%).

5.3 Вакцинація проти COVID-19

Міністерство охорони здоров'я надало громадянам України можливість безкоштовного отримання щеплення проти COVID-19 у всіх наявних пунктах вакцинації. З 24 лютого 2022 р. по 31 грудня 2023 р. громадянам України в Польщі було введено 373 382 дози вакцин проти COVID-19: у 2022 р. – 293 865, 2023 р. – 79 517.

Карети швидкої допомоги, передані Україні Бартошицьким повітом.
Фот. Управління Бартошицького повіту

5.4 Психологічна та психіатрична підтримка

Громадяни України мають право на всі послуги у сфері психіатричної допомоги та лікування залежностей, включаючи підтримку психологів. Польща полегшила кваліфікованим психологам з України надання послуг україно- та російськомовним біженцям. Окрім того, Міністерство охорони здоров'я реалізувало спеціальну програму терапевтичної допомоги. Послуги надавалися 18 організаціями по всій країні. З початку реалізації програми до кінця травня 2023 р. у ній взяли участь 1 327 пацієнтів та надано 7 003 послуг.

5.5 Національний центр профілактики СНІДу

У 2022-2023 рр. з Фонду допомоги були придбані антиретровірусні препарати на суму 168 997 672 злотих.

5.6 Доступ до електронної системи E-ZDROWIE

Завдяки спрощеним процедурам громадяни України з номером PESEL мають доступ до Онлайн-кабінету пацієнта (Internetowe Konto Pacjenta). Онлайн-кабінет дозволяє отримати доступ до електронних видів послуг (рецептів, направлень, лікарняних листів) та сертифіката ЄС щодо COVID. На порталі пацієнта pacjent.gov.pl доступна вкладка «Пацієнти з України», де публікується найважливіша інформація про систему охорони здоров'я українською мовою. Активовано застосунок LikarPL, який має на меті полегшення громадянам України доступу до медичних консультацій. Він дає змогу швидкої діагностики стану здоров'я пацієнта, а також спілкування між пацієнтом і лікарем, який не володіє українською мовою.

5.7 Доступність лікарських засобів

Станом на 1 лютого 2024 р. витрати, понесені польською державою на лікування пацієнтів з України, включають:

	Вартість ліків в програмах лікарських засобів:	Вартість хіміотерапевтичних препаратів:	Витрати ліків в аптеці:
2022	42 523 247 злотих	5 515 757 злотих	4 981 700 злотих
2023 (1-11)	97 141 135 злотих	5 386 292 злотих	23 009 460 злотих

5.8 Система отримання права на здійснення професійної медичної діяльності

З 24 лютого 2022 р. по 31 грудня 2023 р. українським лікарям/стоматологам було видано 3 959 позитивних дозволів, а медсестрам та акушеркам – 2 028.

5.9 Медична допомога пораненим та постраждалим

Відповідно до Закону медична допомога надається також особам, постраждалим внаслідок бойових дій, що відбуваються на території України, які були перевезені на територію Республіки Польща для надання медичних послуг. У 2022 р. було витрачено 1 016 741,25 злотих. З 3 березня 2022 р. по 31 грудня 2022 р. здійснено 12 перевезень медичним поїздом, під час яких надано медичну допомогу 353 особам, у тому числі 99 військовослужбовцям та 254 цивільним (з них 241 – діти). У 2023 р. витрачено 78 754,25 злотих на реалізацію 1 перевезення медичним поїздом (21 липня 2023 р.), під час якого медична допомога була надана 33 особам (військовослужбовцям). Українська сторона більше не повідомляє про необхідність організації евакуації з метою лікування в Польщі людей, які отримали поранення або травми внаслідок військових дій, що відбуваються на території України.

5.10 Підготовка медичних кадрів з України

Співробітники Авіаційної рятувальної служби (Lotnicze Pogotowie Ratunkowe) провели тренування та навчання у сфері підготовки українського медичного персоналу до заходів, пов'язаних із забезпеченням та евакуацією поранених військовослужбовців та громадян із зони бойових дій повітряним транспортом.

Цикл навчання, який проходив з грудня 2022 р. по квітень 2023 р., був адресований медичному складу рятувальних вертольотів з України. Кожна з 5 навчальних серій тривала 10 днів. Під час теоретико-практичних занять свою компетентність у широкому спектрі навичок підвищив 51 український медик.

У період з серпня по листопад 2022 р. фахівці Авіаційної рятувальної служби та Варшавського медичного університету, протягом 4 місяців, проводили в Івано-Франківську серію інтенсивних навчальних курсів у сфері надання допомоги в умовах бойових дій та рятувальних процедур для дорослих та дітей. В рамках проєкту навчання пройшли 550 лікарів і фельдшерів. Серед них було відібрано 50 фахівців, які пройшли інструкторський курс, спрямований на здійснення ними подальшого навчання в Україні.

У вересні 2023 року в Києві пройшла підготовка медичного персоналу лікарняних відділень невідкладної допомоги в Україні з метою підвищення рівня кваліфікації медиків. У тренінгу взяли участь 50 осіб, розділених на групи по 10 осіб.

5.11 Місія Групи гуманітарної та медичної допомоги (Zespół Pomocy Humanitarno-Medycznej (ZPHM))

Група гуманітарної та медичної допомоги – це команда медичних фахівців, що складається з 60 осіб, які працюють під керівництвом Прем'єр-міністра. Серед них є лікарі, медсестри, медбрати, фельдшери, кваліфіковані фельдшери першої медичної допомоги та представники інших медичних професій. Протягом 6 тижнів ZPHM надавала допомогу постраждалим на фронті та жителям Харківської області. Медики з Польщі разом з українськими колегами працювали в одній з лікарень Харкова, де надавали допомогу жертвам бойових дій. Завдання медиків включали обробку травм, очищення та дезінфекцію ран, заміну пов'язок, видалення уламків, накладання швів на рани, дренаж грудної клітки, а також внутрішньовенні та внутрішньом'язові ін'єкції й виконання ЕКГ та ЕЕГ. До того ж польські лікарі проводили процедури під загальною та провідниковою анестезією. Вони брали участь у медичних оглядах та консультаціях, обмінювалися досвідом. Під час місії в Україні Група гуманітарної та медичної допомоги побудувала польовий госпіталь, що складається з декількох наметів (у тому числі наметів екстреної допомоги та інтенсивної терапії), які були повністю оснащені новітнім обладнанням, медичними продуктами та медикаментами. Упродовж 6-тижневої експедиції польські лікарі, фельдшери, медсестри та медбрати надали допомогу понад 2500 пацієнтам.

5.12 Звіт GUS і WHO про стан здоров'я біженців у Польщі

Центральне статистичне управління (GUS) у співпраці зі Всесвітньою організацією охорони здоров'я (WHO) та Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) надають дані про стан здоров'я, потреби та доступ до медичних послуг біженців з України, що знаходяться на території Республіки Польща. Дані представлені в інтерактивній формі, що дозволяє працювати з різними показниками. В рамках даних, представлених на вебсайті <https://healthofrefugees.stat.gov.pl>, доступні звіти, що охоплюють період до 2022 р.

6. Соціальна допомога

Польща надала біженцям з України доступ до пільг та соціальних послуг, а також сприяла їх інтеграції на польському ринку праці. Діяльність відомства включала як фінансову допомогу, так і підтримку у сфері розміщення, догляду за дітьми, професійної активізації та доступу до спеціалізованої допомоги, зокрема, психологічної.

6.1 Забезпечення доступу до соціальних послуг

У 2022-2023 рр. 1 302 196 осіб отримали одноразову грошову допомогу у розмірі 300 злотих на загальну суму 390 658 740 злотих. Громадянам України було надано доступ до готівкових та безготівкових форм допомоги на тих самих умовах, що і громадянам Польщі, без необхідності проведення процедури соціального дослідження. Зокрема, це включає доступ до послуг з догляду, підтримку в центрах соціального забезпечення, притулках, центрах підтримки та будинках для матерів з дітьми. Також була надана безкоштовна психологічна допомога, якою скористалася 42 371 особа.

Особи, які мають PESEL зі статусом UKR отримали доступ до наступних пільг:

- програма «Сім'я 800+» (Rodzina 800+), за якою у 2022 р. було виплачено 1 737 086 543,96 злотих, а у 2023 р. – 1 455 214 374 злотих;
- програма «Хороший старт» (Dobry Start), де у 2022 р. було сплачено 44 595 150 злотих, а у 2023 р. – 37 386 010 злотих;
- Сімейний капітал опіки (Rodzinny Kapitał Opiekuńczy), за яким у 2022 р. було виплачено 97 150 514,39 злотих, а у 2023 р. – 57 188 989 злотих;
- співфінансування перебування дитини в яслах, за яке у 2022 р. було виплачено 2 477 501,29 злотих, а у 2023 р. – 5 079 558 злотих;

- а також допомога по догляду за дитиною, по вагітності та пологах, по догляду за дитиною з інвалідністю, на що у 2022 р. було витрачено 147 152 636,58 злотих, а у 2023 р. – 242 236 416,11 злотих.

6.2 Підтримка по догляду за дітьми

Станом на кінець 2023 р. допомогу у вигляді харчування у школах отримали 119 652 дитини, у дитячих садках – 37 743 дитини; у сфері збільшення доступності послуг по догляду за дітьми до 3 років введено, зокрема, можливість перевищення максимальної кількості дітей у яслах та дитячих клубах та можливість прийому дитини віком від 20 тижнів до дитячого клубу, при цьому на кінець 2023 р. функціонувало 1244 таких заклади. Міністерства сім'ї, праці та соціальної політики (MRPiPS) веде облік неповнолітніх громадян України, що прибули до Польщі без супроводу або яких було влаштовано в прийомні сім'ї на території України, за яким у 2022-2023 рр. було зареєстровано 3 478 малолітніх; на фінансування перебування дітей у прийомних сім'ях у 2022-2023 рр. було призначено 29 377 999 злотих.

Клодзинський повіт – прибуття українських дітей до Будинку дитячого відпочинку в м. Душники-Здруй 3 березня 2022 року. Фот. Повітове староство в м. Клодзко.

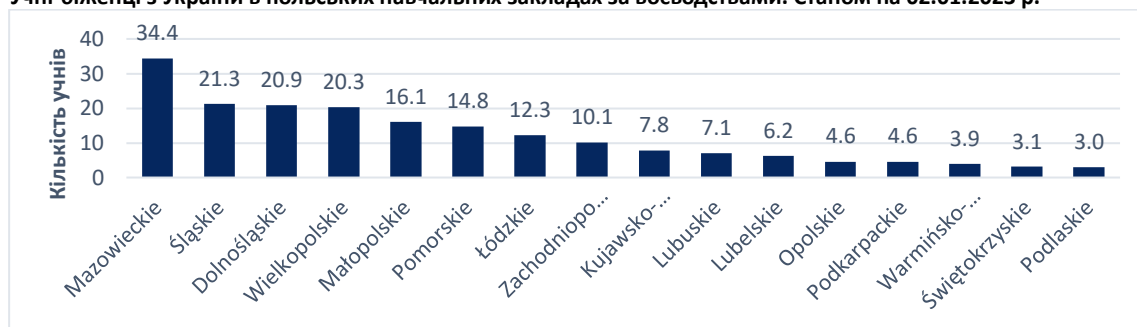
6.3 Допомога особам з інвалідністю

Програма «Допомога громадянам України з інвалідністю» пропонує підтримку за трьома модулями: співфінансування придбання або ремонту медичних виробів, фінансування витрат, понесених органами місцевого самоврядування у зв'язку з наданням допомоги особам з інвалідністю та фінансуванням діяльності неурядових організацій. У 2022-2023 рр. в рамках Модуля I було укладено 80 договорів на суму 2 623 887,28 злотих, в рамках Модуля II – 65 договорів на суму 19 352 346,39 злотих, а в рамках Модуля III – 186 договорів на суму 78 790 721,86 злотих. У сфері асистентських послуг громадянам України з інвалідністю було дозволено користуватися допомогою особистого помічника інваліда, чим у 2022 р. скористалися 307 осіб, а у 2023 – 247 осіб. До того ж введено спрощений режим процедури визначенні інвалідності, де витрати, пов'язані з отриманням постанови про інвалідність щодо громадян України, покривалися за рахунок коштів з державного бюджету, у 2022 р. було подано 8 917 заяв про винесення рішення, тоді як у 2023 р. – 17 198.

7. Допомога у сфері освіти

Наприкінці 2022 р. польські школи та дитячі садки відвідувало 190,6 тис. учнів, які були біженцями з України, у тому числі 97,6 тис. з них скористалися можливістю додаткового безкоштовного вивчення польської мови. Переважно це були учні початкових класів, які становили 65,6%, тоді як 19,5% склали діти, які відвідували дитсадки, 5,4% – учні загальноосвітніх шкіл, а 4,3% – учні, що здобували середню спеціальну освіту технічних спеціальностей. Останні 5,2% склали ті, хто навчався у професійних, художніх або поліцейських школах.

Учні-біженці з України в польських навчальних закладах за воєводствами. Станом на 02.01.2023 р.

Опр. Департамент стратегії та розвитку, Управління маршалка Люблінського воєводства на підставі даних Міністерства освіти та науки Республіки Польща (MEiN), 2023.

7.1 Підтримка органів місцевого самоврядування у виконанні додаткових освітніх завдань

Для підтримки місцевих органів місцевого самоврядування в реалізації додаткових освітніх завдань, пов'язаних з освітою, вихованням і доглядом за дітьми та учнями, які є громадянами України, у Спеціальному законі передбачено можливість фінансової підтримки. Загальна сума коштів за період з 24 лютого 2022 р. по кінець грудня 2023 р., призначених на реалізацію освітніх завдань, що здійснюються органами місцевого самоврядування, склала понад 4,4 млрд злотих, з яких 1 591 573 873 злотих було витрачено у 2022 р. та 2 625 600 000 злотих – у 2023 р. Підтримка охоплювала завдання, які досі не фінансувалися за рахунок субсидій на освіту – співфінансування дошкільної освіти дітей віком 2,5-5 років та співфінансування перевезення учнів.

7.2 Додаткові заняття з вивчення польської мови

Допомога стосувалася осіб, які не володіють польською або знають її на рівні, недостатньому для застосування у навчанні, вони мають право на додаткові безкоштовні курси обсягом не менше 6 годин на тиждень протягом 24 місяців. Загальна сума коштів на додаткові заняття польської склала відповідно 478 609 злотих у 2022 р. та 795 445 злотих – у 2023 р.

Кількість учнів/дітей з України, які отримали підтримку з Фонду допомоги (ФД) у вигляді додаткових занять з польської мови, склала 69 116 у 2022 р. та 85 780 у 2023 р.

7.3 Спрощення процедур працевлаштування асистента вчителя

Працевлаштуватися на посаду асистента вчителя можуть особи, які не є громадянами Польщі, проте володіють польською мовою в усній та письмовій формі в тій мірі, що дозволяє допомогти учневі, який не знає польської мови, або його рівня недостатньо для її використання у навчанні. До того ж, працівник не мусить підтверджувати знання польської необхідними документами. Кількість культурних асистентів у 2022-2023 рр., за станом бази даних SIO (OIC), на 5 лютого 2023 р. склала 517 осіб у IV кварталі 2022 р. та 335 осіб у IV кварталі 2023 р.

7.4 Безкоштовний транспорт до місця навчання

У 2022/2023 навчальному році шкільним транспортом користувалося прибіл. 8 тис. дітей та учнів.

7.5 Матеріальна допомога для учнів

У 2022-2023 рр. учні з України могли скористатися матеріальною допомогою соціального характеру у вигляді шкільної стипендії (максимум 248 злотих на місяць для учня) і шкільної допомоги (максимум 620 злотих на учня, в сім'ї якого відбулася подія, що суттєво погіршила її матеріальне становище).

У 2022 р. на виплату вищезазначеної матеріальної допомоги було витрачено загалом 8 млн злотих. З березня по серпень 2022 р. шкільну стипендію отримали 6784 учні, а з вересня по грудень 2022 р. – 7742 учні. Шкільну допомогу отримали загалом 3309 учнів.

Благодійний концерт, організований Фондом «Просвіта».
Фот. Повітове староство в м. Валч.

У 2023 р. на виплату матеріальної допомоги було витрачено загалом 7,84 млн злотих. З січня по червень 2023 р. шкільну стипендію отримали 5597 учнів, а з вересня по грудень 2023 р. – 4661 учень. Шкільну допомогу отримало 80 учнів.

7.6 Придбання підручників, навчальних матеріалів та практичних матеріалів

У 2023 році органи місцевого самоврядування отримали кошти з Фонду допомоги на придбання підручників, навчальних матеріалів та практичних матеріалів для учнів державних та приватних початкових шкіл для дітей та підлітків, а також учнів художніх шкіл, які надають загальну освіту в галузі початкової школи, що є громадянами України. На ці цілі у 2023 р. було витрачено 48 700 000 злотих.

8. Юридична допомога

Ці заходи включали як безпосередню допомогу, так і законодавчу, інформаційну й координаційну діяльність. Вони зосереджувалися на наданні доступу до безкоштовної юридичної допомоги та розміщенні особливо вразливих груп, а також розміщенні дітей у прийомних сім'ях й встановленні тимчасових опікунів.

8.1 Надання доступу до безкоштовної юридичної допомоги

Міністерство юстиції опублікувало двомовне повідомлення для біженців та переклало інформаційний буклет про безоплатну юридичну допомогу українською мовою. Вебсайт для реєстрації на юридичні консультації також доступний українською. Створено пункти спеціалізованої допомоги іноземцям. Опубліковано списки юристів, які розмовляють українською та російською. Було організовано тренінги для тих, хто працює в системі безкоштовної юридичної допомоги та безкоштовного консультування громадян, щоб краще підготувати їх до допомоги біженцям.

8.2 Розслідування воєнних злочинів, скоєних російськими військами

Триває розслідування воєнних злочинів, скоєних силами Російської Федерації в Україні. Створено спільну слідчу групу (JIT) за участю: України, Литви, Польщі, Словаччини, Естонії, Латвії та Румунії. Польські прокурори та співробітники поліції у складі спільної слідчої групи двічі перебували на території України, де брали участь у забезпеченні доказів вчинення воєнних злочинів силами Російської Федерації. Польська сторона також була включена в структури Міжнародного центру з переслідування за злочин агресії проти України (ICPA), створеного 3 липня 2023 р. в Гаазі.

8.3 Судові провадження щодо опіки над неповнолітніми

З огляду на вплив дітей, які залишилися без законного опікуна, в період 2022-2023 рр. судами розглянуто загалом 39 943 справи про призначення тимчасового опікуна та призначено піклування над 32 713 неповнолітніми у формі тимчасового опікуна, а у 2022 р. 828 неповнолітніх передано в прийомні сім'ї. У 2023 році призначено тимчасового опікуна для 9239 неповнолітніх, а 176 неповнолітніх влаштовано у прийомні сім'ї.

8.4 Забезпечення житлом та підтримка особливо вразливих груп

Міністерство юстиції надало розміщення, харчування і все необхідне в санаторіях «Krucze Skąły» в м. Карпач та «Poseidon» в м. Устка. Міністерство визначило три заклади (виправні установи та притулки для неповнолітніх), які могли бути використані для тимчасового розміщення біженців, у тому числі сиріт та дітей з українських дитячих будинків. Два з них прийняли неповнолітніх біженців.

9. Допомога у сфері культури та збереження культурної спадщини

Понад сто закладів культури, підпорядкованих Міністерству культури та національної спадщини, надали підтримку Україні та її громадянам, виконавши загалом 687 проєктів допомоги на загальну суму понад 16 мільйонів злотих. До них належали: підтримка у захисті пам'яток на території України від воєнного знищення, надання розміщення біженцям з України, стипендії та резидентські програми для українських

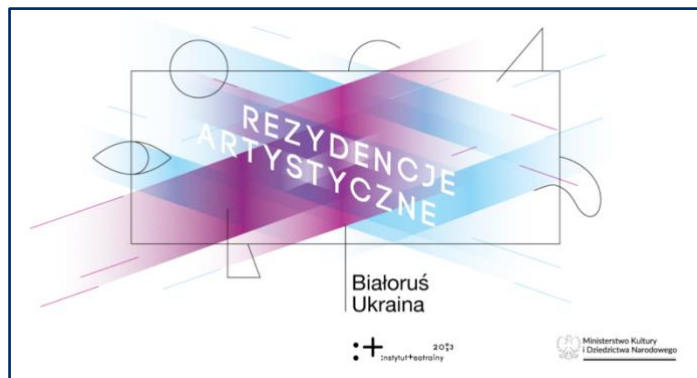
митців, збір коштів для України, працевлаштування громадян України в польських культурних установах, культурні заходи та семінари на українську тематику, а також переклади та наукові публікації.

9.1 Центр допомоги культурі в Україні

Створений у структурах Інституту національної спадщини спеціалізований підрозділ – Центр допомоги культурі в Україні координує державну підтримку українського культурного сектору. У 2022 році Центр здійснив матеріальну допомогу закладам культури на суму більш ніж 2 млн EUR. 111 закладів культури отримало понад 800 піддонів вогнегасних матеріалів та засобів, необхідних для забезпечення колекцій. У 2023 р. на допомогу в натуральній формі було виділено понад 4 млн злотих з коштів міністра культури та національної спадщини. Матеріали загальною вагою більш ніж 160 тонн потрапили до понад 60 установ.

9.2 Мистецькі резиденції Театрального інституту для митців з України

У 2022 році Театральний інститут продовжив програму мистецьких резиденцій для митців з-за східного кордону Польщі. У 2021 році, що передував повномасштабній війні в Україні, програма була спрямована на репресованих митців з Білорусі. У зв'язку з війною в Україні черговий набір для резидентів був розширений за рахунок представниць і представників творчих професій, пов'язаних з українським театром.

Мистецькі резиденції Театрального інституту для митців з Білорусі та України.
Програма Театрального інституту.

Метою програми було створення резидентам відповідних умов для творчої праці шляхом реалізації певного проєкту або пошуку нового натхнення за художнього наставництва польських театрів, а також створення умов для встановлення постійної співпраці між польськими установами культури – та їхніми колективами – й представниками театральних кіл Білорусі та України.

Участь у програмі, вартість якої склала 1 261 000 злотих, взяли 53 резиденти з України. Резиденції Театрального інституту проходили в 39 установах 12 міст Польщі. В рамках Інтервенційного фонду проводилися психологічні консультації, діяв інформаційний пункт для резидентів з України InfoPoint UA, були організовані юридичні семінари, які проводили експерти Гельсінського фонду прав людини. Впродовж року відбулося також 2 з'їзди резидентів програми з України з широкою навчальною програмою і різдвяною зустріччю, метою якої була інтеграція та допомога в адаптації українських митців, що знаходяться в Польщі. Підсумком резиденцій стали 17 повномасштабних вистав і сценічних перформансів. Аж 5 вистав, реалізованих українськими режисерами в рамках програми резиденції Театрального інституту, пройшли відбір на престижні театральні фестивалі, зокрема, міжнародні, а одна вистава отримала особливу відзнаку на фестивалі Schauspiel Stuttgart.

9.3 Кризові резиденції для митців

З березня по грудень 2022 р. діяла програма кризових резиденцій для митців, яку реалізували Zachęta, CSW Zamek Ujazdowski та CRP в Оронську, за фінансування Інституту ім. Адама Міцкевича. Митці та їхні сім'ї могли скористатися розміщенням у гостьових кімнатах закладу, грошовою компенсацією на проживання, доступом до бібліотеки, кураторською підтримкою та допомогою у встановленні контактів з мистецькими колами. З березня по грудень 2022 р. галерея Zachęta приймала резидентів з України.

9.4 Допомога Державних архівів

Для архівістів, які прибували до Польщі з України, було відкрито спеціальні контактні пункти і надавано підтримку в пошуку роботи, зокрема, для архівістів з Харкова, Києва, Миколаєва та Рівного. Їх залучали

до участі в архівних заходах, таких як національні та міжнародні конференції, популяризаційні проекти, участь у підготовці архівних публікацій та видань.

10. Наукова допомога

У 2021/22 навчальному році в Польщі навчалося 36 011 студентів з українським громадянством, а у 2022/23 вже 48 056. Відповідно до польського законодавства, біженці, які перебувають під тимчасовим захистом, мають право на безкоштовне очне навчання польською мовою. У 2021/22 та 2022/23 навчальних роках було надано безкоштовне навчання на суму 532 млн злотих. Міністерство науки та вищої освіти також надало пряму допомогу українським студентам у вигляді соціальних стипендій та студентських кредитів на загальну суму 117 мільйонів злотих. Загалом у 2022-2023 рр. МНВО (Міністерство науки та вищої освіти) витратило 713,4 млн злотих на заходи з надання допомоги.

З оголошення конкурсу спільних польсько-українських дослідницьких проектів Національного агентства з питань академічного обміну.

10.1 Програма «Солідарні з Україною»

Національне агентство з питань академічного обміну організувало програму «Солідарні з Україною», адресовану українським студентам та докторантам, які приїхали до Польщі як біженці після 24 лютого 2022 року. Її метою було дати їм можливість продовжувати навчання, вести роботу над докторською дисертацією або пройти інші форми навчання в польських університетах та інститутах у період з березня по вересень 2022 року. Окрім звільнення від плати за навчання, учасникам виплачували стипендію. Завдяки цьому українські біженці, які постраждали від війни, могли завершити навчальний рік у Польщі, без припинення навчання. Програма коштувала 24,1 млн злотих.

10.2 Солідарність з Україною – Європейські університети

В умовах нових викликів та потреб програму «Солідарні з Україною» було розширено, включивши до неї можливість фінансової підтримки університетів, які входять до асоціації Європейських університетів і будуть співпрацювати з партнерським університетом або університетами з України. Кошти, які були заплановані на підтримку закладів вищої освіти, що беруть участь у реалізації їх проектів, становлять 18,7 млн злотих. Заходи проводилися з січня по грудень 2023 р.

10.3 Допомога Польської академії наук

Польська Академія Наук з початку війни до липня 2024 року за підтримки 355 науковців з України передала понад 40 мільйонів злотих, отриманих від більш ніж 40 спонсорів, організувала 15 наукових та науково-популярних заходів і організувала тренінги для понад 700 українських науковців, до яких залучено 28 наукових підрозділів ПАН. Вжиті заходи включають програму індивідуального перебування, розпочату 1 березня 2022 р., що передбачає фінансування кількох місяців перебування дослідників з України в Польщі, а також довгострокову програму підтримки LTR Ukraina, запущену в грудні 2022 р., яка фінансує дво- або трирічні дослідницькі проекти, що реалізуються в Польщі та Україні українськими дослідницькими групами. ПАН також надавав екстрену гуманітарну допомогу біженцям з України. У співпраці з іноземними партнерами ПАН також надає експертну та матеріально-технічну допомогу, таку як програми та механізми допомоги, організація міжнародної мережі спонсорів та розробка плану підтримки української науки.

Президенти провідних академій наук світу говорять про підтримку науковців України у Варшаві 2 червня 2022 року. Усередині тодішній президент ПАН Єжи Душинський. Фот. ПАН

11. Допомога підприємцям

Польський уряд підтримував українських підприємців та сприяв їх діловій активності в Польщі. Ці заходи були спрямовані як на допомогу біженцям у пошуку свого місця на польському ринку праці, так і на підтримку української економіки, дозволяючи компаніям продовжувати свою діяльність та сприяючи експорту та торгівлі.

11.1 Сприяння започаткуванню та здійсненню підприємницької діяльності

Були введені положення, які дозволяють громадянам України, які легально перебувають у Польщі, займатися економічною діяльністю на тій же основі, що і громадяни Польщі. З початку війни до кінця 2023 р. зареєстровано 48 316 компаній, заснованих громадянами України (17 958 у 2022 р. та 30 358 у 2023 р.). Більшість компаній працюють у галузі програмного забезпечення (13%), перукарського мистецтва та косметики (12%) та будівництва (7%). Станом на 1 лютого 2024 р. активно діяло 46 356 таких компаній, що становить 1,8% від усіх активних записів у CEIDG.

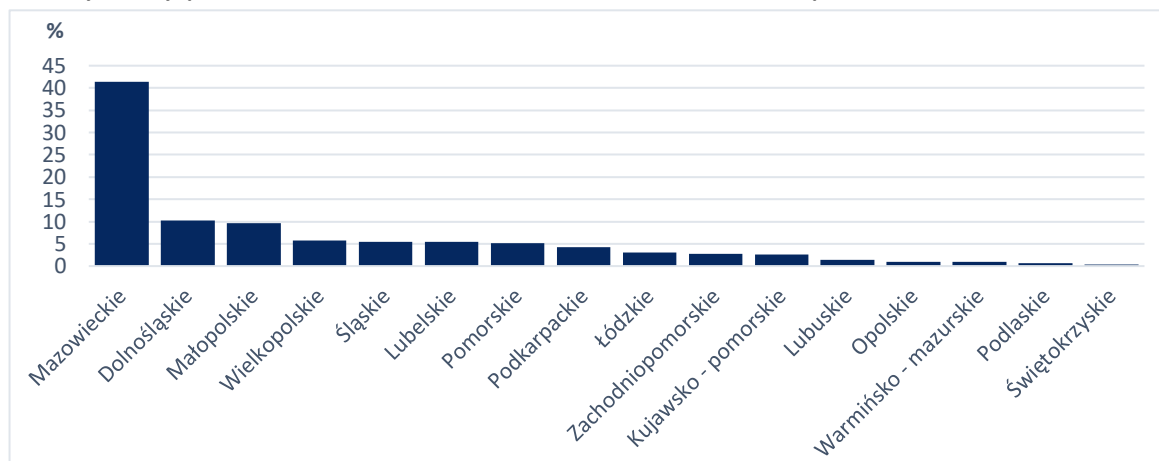
11.2 Підтримка українських підприємців

У співпраці з Міністерством цифрової трансформації України та Агентством розвитку підприємництва та експорту України Міністерство розвитку та технологій (MgiT) запустило офіс «Дія Бізнес» у Варшаві, який пропонує безкоштовні консультації та поради для українських підприємців щодо створення та ведення бізнесу в Польщі. В рамках ініціативи «Коворкінг Україна» Польське агентство з інвестицій та торгівлі (PAIH) запропонувало українським підприємцям безкоштовні офісні приміщення, інфраструктуру та консультації щодо ведення бізнесу в Польщі, державну допомогу та контакти з адміністрацією. В рамках Польської інвестиційної зони 7 компаній з України з активним рішенням про підтримку задекларувало інвестиції загальною вартістю 110,8 млн злотих та створення 324 нових робочих місць.

11.3 Двостороння торгівля

Корпорація страхування експортних кредитів (KUKE) відновила можливість страхування дебіторської заборгованості за експортними контрактами з українськими підрядниками, з лімітом, підвищеним до 1 млрд злотих. Внесено зміни до Закону про міжнародну торгівлю товарами, технологіями та послугами, що мають стратегічне значення, що дозволило спростити експорт засобів захисту (до кінця 2023 р.) та безпілотних літальних апаратів (з 27 квітня 2023 р.) в Україну без необхідності отримання дозволів. MgiT разом з PAIH проводить набір польських компаній, зацікавлених у відновленні експорту та участю у відбудові України. Організуються безкоштовні конференції, вебінари та тренінги для компаній. Також було опубліковано каталог польських компаній, зацікавлених у проектах реконструкції.

Розташування українських компаній за воєводствами. Станом на 30.09.2022 р.

Джерело: Дембковська та ін., (2022), Українські компанії в Польщі після початку війни у 2022 р., Польський економічний інститут, Варшава; цит. за Департамент стратегії та розвитку, Маршалківське управління

12. Підтримка сільського господарства

Польський уряд polegши українським громадянам роботу в польському сільському господарстві, а установи, підпорядковані Міністерству сільського господарства та сільського розвитку, забезпечили їх житлом та продовольчою підтримкою. Ці заходи здійснювалися як на законодавчому рівні, так і через підрозділи, підпорядковані Міністерству сільського господарства та сільського розвитку, такі як сільськогосподарські школи, науково-дослідні інститути, сільськогосподарські консультативні центри та Національний центр підтримки сільського господарства (KOWR).

12.1 Надання житла

63 сільськогосподарські шкільні комплекси надали житло для біженців з України. Витрати на перебування біженців покривали органи місцевого самоврядування. KOWR надав об'єкти у Варшаві та Познані, в яких було розміщено 40 громадян України. Комунальні витрати у 2022 р. склали 63 157,81 злотих, а у 2023 р. – 145 350,23 злотих. Деякі науково-дослідні інститути під керівництвом Міністерства сільського господарства та сільського розвитку, такі як Інститут ґрунтознавства та рослинництва, Інститут зоотехніки та Інститут технологій та наук про життя, зробили свої житлові приміщення доступними для біженців. Центри сільськогосподарського консультування, зокрема у Західнопоморському, Опольському, Підкарпатському, Великопольському та Люблінському воєводствах, також долучилися до забезпечення біженців житлом та харчуванням.

12.2 Продовольча підтримка

В рамках підпрограм 2021 та 2021 PLUS біженцям з України через партнерські організації було передано понад 43,5 тис. тонн продуктів харчування загальною вартістю майже 255 млн злотих. Крім того, у 2022 році в рамках Оперативної програми продовольчої допомоги допомогу отримали 142 тис. біженців (3,3 тис. тонн продуктів), а у 2023 році – 44,2 тис. біженців (1,3 тис. тонн продуктів).

12.3 Ветеринарна допомога

Головна ветеринарна інспекція понесла витрати, пов'язані з вакцинацією та чипуванням тварин, що супроводжували біженців, у розмірі 2 623 125,82 злотих у 2022 році та 136 414,16 злотих у 2023 році.

II. Польща як політична опора України

13. Підтримка Уряду

13.1 Перший після початку війни візит лідерів іноземних держав до Києва

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький, віцепрем'єр-міністр Ярослав Качинський та прем'єр-міністри Чехії та Словенії здійснили перший візит іноземних політичних лідерів до Києва з початку війни. Лідери з Варшави, Праги та Любляни прибули до Києва, щоб висловити солідарність з Україною, в той час як російські війська все ще стояли біля Києва. За домовленістю з Президентом Європейської Ради Шарлем Мішелем та Президентом Європейської Комісії Урсулою фон дер Ляєн прем'єр-міністри Польщі, Чехії та Словенії 15 березня 2022 року відправилися до Києва як представники Європейської Ради для зустрічі з Президентом України Володимиром Зеленським та Прем'єр-міністром України Денисом Шмигалем.

13.2 Спрощення процесу доставки гуманітарної допомоги

У березні 2022 р. уряд Польщі прийняв рішення про скасування системи дозволів та дорожніх зборів для перевізників, які доставляють гуманітарні вантажі в Україну. Метою цих дій було спрощення процедур та усунення бюрократичних бар'єрів, що мало прискорити та полегшити доставку необхідної гуманітарної допомоги в Україну. Щоб скористатися спрощеними процедурами, перевізники повинні були заздалегідь заповнити форму, доступну на вебсайті. Крім того, у червні 2022 р. Європейський Союз та Україна уклали договір, згідно з яким окремі види автомобільних вантажних перевезень були звільнені від обов'язку отримання дозволів. Положення цього договору були продовжені до 30 червня 2024 р. Ці ініціативи були спрямовані не тільки на підтримку України в умовах гуманітарної кризи, але також на зміцнення транспортного співробітництва між Польщею та Україною та полегшення переміщення товарів через кордон.

13.3 Створення танкової коаліції

Сучасні танки Leopard 2, необхідні Україні для відбиття російських атак, стали на межі 2022 та 2023 років предметом міжнародної дискусії між союзними країнами, а також під час зустрічей контактної групи щодо підтримки оборони України на базі США в Рамштайні, що в Німеччині.

У січні 2023 р. Польща знайшла спосіб для вирішення питання передачі Україні танків Leopard 2, ініціювавши формування так званої «танкової коаліції». 11 січня Президент Республіки Польща офіційно заявив, що Польща першою готова передати Україні роту танків Leopard 2 в рамках міжнародної коаліції. Одним з найважливіших досягнень танкової коаліції стало досягнення згоди між Польщею та Німеччиною, яка як виробник моделі Leopard 2 мала виключне право санкціонувати передачу озброєння.

Започаткована завдяки польській ініціативі коаліція до березня розширилася до 9 країн, які спільно заявили про передачу Україні понад 150 танків Leopard 2. Вже в лютому в Україну прибули перші танки Leopard 2 з Польщі, що було значним актом допомоги, враховуючи, що ця модель була основою польських бронетанкових військ.

Польські інструктори проводять навчання військовослужбовців ЗСУ на танках Leopard 13.02.2023. Фот. Міністерство Національної Оборони

13.4 Обслуговування танків Leopard 2 в Польщі

23 квітня міністри оборони Польщі та Німеччини зустрілися в Рамштайні, найбільшій американській військовій базі в Європі. У зустрічі також взяли участь Міністр національної оборони України Олексій Резніков та керівники оборонних відомств прибл. 40 країн, що входять до Контактної групи з підтримки України. Під час зустрічі три міністри підписали лист про наміри щодо створення у Польщі сервісного центру танків Leopard 2.

13.5 Підтримка України на арені ОБСЄ та ЄС

У 2022 р. Польща, під час головування в Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ), відіграла ключову роль у координації міжнародної реакції на агресію Росії проти України. Завдяки зусиллям Польщі було збережено оперативну присутність місії ОБСЄ в Україні, незважаючи на складні умови, спричинені збройним конфліктом. Крім того, Польща активно підтримувала реалізацію санкційної політики Європейського Союзу щодо Росії, сприяючи прийняттю дев'яти пакетів санкцій, включаючих, зокрема, ембарго на російське вугілля (квітень 2022 року) та нафту (грудень 2022 року).

13.6 Участь Польщі в механізмах підтримки України Європейським Союзом

У травні 2023 р. Рада міністрів погодилася підписати угоду між Європейською комісією та Польщею щодо врегулювання відсотків за надані уряду України позики відповідно до Регламенту ЄС, яким запроваджено порядок кредитної підтримки України на 2023 рік, і уповноважила міністра фінансів підписати вказану угоду. Угода є результатом ухвалення Радою Європейського Союзу та Європейським Парламентом Регламенту (ЄС) 2022/2463 Європейського Парламенту та Ради (ЄС) від 14 грудня 2022 року про встановлення механізму підтримки України на 2023 рік (макрофінансова допомога+).

Метою підтримки Європейським Союзом України є, зокрема, надання на пільгових умовах, короткострокової фінансової допомоги ЄС українському бюджету. Регламент ЄС дозволив підтримати Україну у вигляді кредитів на суму до 18 млрд EUR на період з 1 січня 2023 р. по 31 грудня 2023 р. з можливістю надання до 31 березня 2024 р. Погашення суми фінансової допомоги має тривати максимально 35 років, а початок погашення відстрочено на 10 років – з 2033 р. У першому кварталі 2023 р. Європейська комісія надала Україні два транші допомоги у розмірі 4,5 млрд EUR (3 млрд EUR було надано у січні 2023 р., 1,5 млрд EUR – у березні 2023 р.), передбачаючи, що наступні транші повинні надаватися щоквартально у розмірі 4,5 млрд EUR кожен.

Згідно з регламентом, Україна може щороку, в період з 1 січня 2023 р. по 31 грудня 2027 р., звертатися до ЄС за дотацією на сплату відсотків, в такому разі держави-члени ЄС зобов'язані зробити внесок для покриття цих витрат. Уряд України звернувся до Європейської комісії про фінансування країнами-членами ЄС сплати процентів у 2024 році. З цією метою держави-члени ЄС висловили готовність укладання з ЄК угод відповідно до застосовуваних національних процедур та за умови їх завершення. Внески держав-членів ЄС на сплату відсотків будуть розглядатися як зовнішні доходи ЄС, призначені на визначені цілі. Вони будуть сплачуватися у випадку, якщо необхідні суми для виплати відсотків не могли б бути надані повністю або частково в рамках бюджету ЄС.

Внесок Польщі у період 2024-2027 років не може перевищувати суму 115 241 658 EUR (максимальний внесок, зазначений в угоді). За даними Міністерства Фінансів, у 2024 р. Польща здійснила сплату своєї частини зобов'язання у розмірі 102 010 468 злотих.

13.7 Візит до Києва прем'єр-міністра нового польського уряду

У січні 2024 року прем'єр-міністр Дональд Туск здійснив свій перший офіційний візит до Києва з моменту вступу на посаду. Цей візит відбувся 22 січня, у День Соборності України, що підкреслювало символічне значення цієї події. Під час зустрічей з Президентом Володимиром Зеленським та Прем'єр-міністром Денисом Шмигалем обговорювалися ключові двосторонні та регіональні питання, серед яких економічне співробітництво, енергетична безпека та підтримка Польщею прагнень України до членства в Європейському Союзі.

Однією з важливих тем переговорів стала ситуація на польсько-українському кордоні, де раніше відбувалося блокування пунктів перетину кордонів. Прем'єр-міністр Туск наголосив на необхідності вирішення цих проблем у дусі дружби та співпраці, зазначивши, що хоча існують певні конфлікти, обидві сторони сповнені рішучості до якомога швидшого їх вирішення.

Цей візит став важливим сигналом того, що в Польщі існує політичний консенсус щодо стратегічної важливості польсько-українського партнерства та допомоги, яку Польща продовжує надавати Україні, яка бореться. Майже через два роки після початку повномасштабної російської агресії, яка ознаменувалася боротьбою України щодо захисту своєї незалежності, а також великими зусиллями держави та польського суспільства щодо її підтримки, було надіслано сигнал про те, що Польща буде продовжувати підтримувати Україну.

Прем'єр-міністр Дональд Туск і Президент України Володимир Зеленський під час зустрічі в Києві. Фот. Канцелярія Прем'єр-міністра.

14. Підтримка Президента

14.1 Візит Президента Республіки Польща за день до війни

23 лютого 2022 року, за день до початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації, президенти Польщі та Литви особисто з'явилися в Києві, щоб висловити підтримку президенту Володимиру Зеленському та продемонструвати солідарність наших народів з українським народом. Президенти прийняли спільну декларацію, в якій засудили рішення Російської Федерації про визнання сепаратистських «народних республік» на окупованих територіях України. Вже тоді Президент Республіки Польща Анджей Дуда висловив підтримку прагненню України щодо отримання статусу держави-кандидата на вступ до ЄС.

Президент Республіки Польща з Президентом України в Києві, за день до початку повномасштабної війни. 23.02.2022 Фот. Канцелярія Президента Республіки Польща

14.2 Дипломатична підтримка в перші дні війни

У серії переговорів з лідерами країн регіону та Європейського Союзу, під час двосторонніх зустрічей та в рамках більш широких форматів Президент Республіки Польща Анджей Дуда закликав до якомога швидшої та ширшої підтримки нашого сусіда, у тому числі шляхом організації візитів на найвищому рівні та залучення до зустрічей в міжнародних форумах, таких як Європейський Союз, НАТО чи ООН, військовою технікою, але також до прийняття рішення щодо участі України у західноєвропейських структурах та інституціях. Президент сприяв змінам, які мали полегшити прийом біженців та покращити координацію допомоги, а також наголошував на готовності Польщі надати допомогу у відбудові України після закінчення війни. Президент Дуда активно працював над створенням широкої коаліції держав, які підтримують Україну, а також запровадженням санкції проти Росії, що посилює міжнародний тиск на агресора та забезпечило Україні необхідну допомогу.

14.3 Перший візит президентів до Києва після початку війни

13 квітня 2022 р. Президент Республіки Польща разом з президентами Естонії, Латвії та Литви відвідали Україну, де зустрілися з президентом Володимиром Зеленським. Польща та країни Балтії спільно прийняли рішення про цей візит, який, з точки зору логістики та безпеки, був організований спільно урядами Польщі та України. Їхній візит став першим візитом президентів іноземних держав до української столиці з початку російської агресії.

«Ми приїхали сьогодні до Києва, щоб стати поруч з президентом Володимиром Зеленським, обійняти його і сказати, що ми захоплюємося ним – його героїзмом, його стійкістю та стійкістю його соратників у захисті своєї країни, всіма українськими воїнами, які щодня воюють і віддають життя, захищаючи свою Батьківщину – так, як казав пан президент, героїчно і без жодного кроку назад», – сказав президент Анджей Дуда. Говорячи про необхідність суворого притягнення до відповідальності російських виконавців злочинів проти українських мирних жителів, він також наголосив, що «несуть відповідальність не лише безпосередні виконавці цих злочинів, а також й опосередковано ті, хто віддали накази; ті, хто дав дозвіл на катування, на вбивство, бомбардування мирних жителів, мають бути покарані через міжнародні трибунали».

14.4 Виступ Президента Республіки Польща у Верховній Раді

22 травня Президент Республіки Польща Анджей Дуда став першим главою іноземної держави, який виступив у Верховній Раді України з моменту розв'язання Росією повномасштабної війни. Депутати привітали його оплесками, також прозвучав польський гімн. Президент наголосив на праві України на самовизначення та стратегічній важливості зв'язків між Польщею та Україною.

На спільній пресконференції з Президентом України Анджеєм Дудою зазначив, що Україні потрібні кошти на відбудову, а світу потрібна Україна, яка є великим виробником продовольства. Він повідомив, що разом з Володимиром Зеленським обговорив питання розблокування Одеського порту, а також можливості перенаправлення української сільськогосподарської продукції в інші порти.

14.5 Регулярні зустрічі з Президентом України

Протягом усього обговорюваного періоду Президент Республіки Польща підтримував постійний контакт з Президентом України, обговорюючи поточну ситуацію та координуючи діяльність з підтримки України. Такі зустрічі були спрямовані на зміцнення співпраці та солідарності між двома країнами. Зокрема, Президент Республіки Польща неодноразово виступав за прискорення процесу інтеграції України до Європейського Союзу та Північноатлантичного альянсу, наголошуючи на важливості цього кроку для безпеки регіону. На Всесвітньому економічному форумі в Давосі президент Дуда, зустрічаючись з президентом Зеленським, запевнив у незмінній підтримці Польщею України та наголосив на готовності до подальшої допомоги. Переговори стосувались також координації позицій напередодні майбутнього саміту НАТО у Вашингтоні.

Президент Республіки Польща у Верховній Раді України 22 травня 2022 року.
Фот. Канцелярія Президента Республіки Польща.

15. Підтримка Сейму та Сенату

15.1 Накладення санкцій на російський та білоруський експорт до Європейського Союзу

7 березня 2024 р. Сейм прийняв ухвалу, що закликала Європейську Комісію запровадити санкції на імпорту російської та білоруської сільськогосподарської продукції та харчових продуктів. Метою було обмеження фінансування російської економіки, яка підтримує військові дії в Україні. В ухвалі підкреслено три ключові аргументи:

1. Торговельне співробітництво з Росією та Білоруссю може прямо чи опосередковано посилювати їх здатність продовжувати війну, генеруючи доходи для державного бюджету.
2. Імпорт дешевих продуктів харчування з цих країн порушує конкуренцію на спільному ринку ЄС, а європейські виробники здатні самостійно забезпечити відповідне постачання сільськогосподарської продукції.
3. В умовах війни ЄС має зосередитися на підтримці українського аграрного експорту, який навмисно блокується Росією, обмежуючи таким чином джерела доходів для української економіки.

15.2 Визнання влади Російської Федерації терористичним режимом

26 жовтня 2022 р. Сенат Республіки Польща прийняв постанову про визнання влади Російської Федерації терористичним режимом. Ініціатором проекту виступив голова Комітету у закордонних справах та ЄС, сенатор Богдан Кліх. Цей документ був важливим елементом міжнародного тиску на Росію, що вписується в ширший наратив західних держав про відповідальність Кремля за систематичні порушення прав людини та ведення воєнних дій, які суперечать міжнародному праву.

15.3 Закон щодо полегшення перевезення біженців з України

23 березня 2022 р. Сейм ухвалив закон про спеціальне регулювання у сфері транспорту та морського господарства у зв'язку зі збройним конфліктом на території України. Закон дозволив продовжити робочий час персоналу поїздів, що перевозять біженців з України до Польщі, у зв'язку із подовженням часу прикордонного контролю. Закон звільняє від плати за доступ до залізничної інфраструктури тих перевізників, які залучили потяги для перевезення біженців з України, а також організаторів перевезень гуманітарної допомоги. Сенат підтримав його без поправок.

15.4 Постанова Сенату про стратегічне значення України для безпеки регіону

4 лютого 2022 р. Сенат Республіки Польща прийняв постанову, яка підкреслює важливість вільної та суверенної України для безпеки Польщі та всього регіону Центрально-Східної Європи. У документі висловлювалася рішуча підтримка політичної та фінансової допомоги Україні, поставок зброї та залучення НАТО до навчання та тренування українських військовослужбовців. В постанові зазначено, що стабільність України безпосередньо впливає на безпеку Польщі, оскільки ефективний захист від російської агресії знижує ризик ескалації конфлікту з іншими країнами Центральної Європи. Польща заявила про подальшу дипломатичну та логістичну підтримку України, підкресливши важливість стратегічного військового співробітництва.

15.5 Постанова Сенату про необхідність членства України в НАТО

11 травня 2023 р. Сенат Республіки Польща закликав до застосування особливої процедури прийняття України до Північноатлантичного Альянсу. Було підкреслено, що це рішення має бути результатом поглибленого аналізу стратегічних викликів та враховувати зростаючі загрози з боку Росії. Сенатори відзначили, що Україна відіграє ключову роль в архітектурі безпеки Європи і повинна якнайшвидше отримати повні гарантії захисту зі сторони НАТО. В постанові також містився заклик до розширення військової підтримки та до активізації підготовки українських збройних сил, щоб підготувати їх до майбутньої інтеграції з НАТО. Метою постанови було здійснення тиску на країни-члени НАТО щодо негайного вжиття заходів для формального початку процесу приєднання України до Альянсу.

15.6 Постанова Сенату, що засудила незаконну депортацію українських дітей до Росії

30 березня 2023 р. Сенат Республіки Польща одноголосно засудив незаконні депортації українських дітей до Росії, вважаючи їх порушенням Женевських конвенцій та можливими воєнними злочинами, і навіть геноцидом. У постанові йдеться про систематичні дії російської влади, що полягають у примусовому вивезенні українських дітей до Росії та підданню їх процесу русифікації, включаючи усиновлення російськими сім'ями.

16. Підтримка вступу України до Європейського Союзу

16.1 Партнерство в інтеграції України з ЄС перед повномасштабною війною

Польща відіграє ключову роль в процесі інтеграції України до Європейського Союзу. З моменту здобуття Україною незалежності в 1991 році, Польща послідовно підтримувала її європейські прагнення, пропонуючи як дипломатичну підтримку, так і практичні рішення на основі власного досвіду інтеграції. У 2008 році Польща, у співпраці зі Швецією, ініціювала програму ЄС «Східне партнерство», основною метою якої було наблизити Україну та інші країни Східної Європи та Кавказу до європейських інституцій. Ця програма відіграла важливу роль в активізації співпраці між Україною та Європейським Союзом, пропонуючи інструменти, що дозволяють модернізувати державні інституції, здійснити економічні реформи та адаптувати національні правові стандарти до вимог ЄС.

16.2 Надання статусу кандидата до ЄС

Польща відіграла ключову роль у процесі надання Україні статусу кандидата до Європейського Союзу, здійснюючи різноманітні заходи на міжнародній арені. Вже в перші дні російського вторгнення в лютому 2022 року, польський уряд і дипломатія розпочали активну кампанію на підтримку ідеї прискореної процедури вступу України. Польща наголошувала на необхідності надання Україні цього статусу як виразу політичної та стратегічної підтримки, мобілізуючи країни Європейського Союзу до швидких дій.

«Польща виступає за прискорену процедуру членства України в Європейському Союзі. Статус кандидата повинен бути наданий негайно, а переговори про членство розпочаті негайно після цього. Україна повинна мати також доступ до коштів ЄС на відбудову. Україна на це заслуговує». – сказав Президент Анджей Дуда 26 лютого 2022 р.

Польська дипломатія, на чолі з Міністерством закордонних справ та представниками Польщі в Європейському парламенті та Європейській Раді, активно лобіювала визнання України кандидатом на членство в ЄС. Були проведені численні двосторонні та багатосторонні зустрічі з особами в ЄС, які мають повноваження приймати рішення, під час яких аргументувалося, що Україна не тільки відповідає необхідним політичним критеріям, але також довела свою відданість європейським цінностям, захищаючи свою територію від російської агресії.

У березні 2022 р. прем'єр-міністр Матеуш Моравецький разом з прем'єр-міністрами Чехії та Словенії – Петром Фіалою та Янезом Яншею – прибули до Києва, ставши першими європейськими лідерами, які відвідали Україну після початку війни. Зустріч з Президентом Володимиром Зеленським та Прем'єр-міністром Денисом Шмигалем мала на меті виявлення солідарності та обговорення дій щодо прискорення інтеграції України до ЄС. Цей візит мав велике символічне та політичне значення, мобілізуючи інші держави-члени ЄС до більш рішучої підтримки України.

Польща також була ініціатором численних спільних декларацій та листів, адресованих Європейській комісії та іншим інституціям ЄС, в яких закликалися до негайного надання Україні статусу кандидата. У березні 2022 р. прем'єр-міністр Моравецький разом з прем'єр-міністрами Литви та Латвії направив спільного листа президентці Європейської комісії Урсулі фон дер Ляєн та президенту Європейської ради Шарлю Мішелю, в якому вимагалось прискорення процесу вступу України.

У травні 2022 р. президент Анджей Дуда та президентка Зузана Чапутова (Словаччина) розпочали дипломатичну кампанію у Західній Європі, переконуючи лідерів держав ЄС надати Україні статус кандидата. Польща також проводила активні дипломатичні переговори на рівні ЄС, пропонуючи графік процесу вступу України.

Під час засідання Європейської ради в червні 2022 р. Польща активно вела переговори з такими скептично налаштованими країнами, як Нідерланди, Данія та Португалія, які спочатку мали побоювання стосовно процесу вступу України. Польський уряд використав свій вплив у рамках Вишеградської групи та ініціативи трьох морів, щоб переконати ці країни, що підтримка України має вирішальне значення для стабільності та безпеки регіону.

«Україна бореться за свою незалежність, але також за європейські цінності. Це наш моральний обов'язок – допомогти їй у цій боротьбі та наблизити її до Європейського Союзу. Статус кандидата для України має бути наданий якомога швидше, адже Україна довела свою рішучість». – заявив Президент Анджей Дуда під час виступу в Сеймі 3 березня 2022 р.

Завдяки цим активним зусиллям, Європейська Рада у червні 2022 р. прийняла знакове рішення про надання Україні статусу кандидата до Європейського Союзу. Польща відіграла важливу роль у переконанні більш скептично налаштованих держав-членів ЄС підтримати це рішення, використовуючи свої дипломатичні відносини та аргументуючи, що майбутнє членство України в ЄС є ключовим елементом стабільності та безпеки в регіоні. Це рішення стало результатом широкомасштабних політичних та дипломатичних дій, які зміцнили позиції Польщі як одного з головних прихильників інтеграції України до Європейського Союзу.

16.3 Підтримка економічних та галузевих реформ

Польща відіграла ключову роль в економічній трансформації України, допомагаючи їй адаптувати своє законодавство до вимог Єдиного ринку ЄС. В рамках програми Ukraine Facility, Польща співкоординує кошти фондів ЄС, які призначені для реструктуризації української економіки. Спільно з Міністерством економіки України, Польща організовує торговельні місії та бізнес-форуми, які сприяють полегшенню інтеграції українських підприємств до європейського ринку. Важливим елементом підтримки є також допомога у реформуванні аграрної політики України. Польща підтримує імплементацію санітарних та фітосанітарних стандартів ЄС, що дає змогу краще адаптувати український аграрний сектор до вимог ЄС та підвищити його конкурентоспроможність.

16.4 Підтримка цифровізації та трансформації державного управління

Польща відіграє важливу роль у політичній підтримці України у сфері імплементації ключових законів, що є важливим елементом її інтеграції до Європейського Союзу. У 2022-2023 роках польський уряд активно працював на форумі ЄС, сприяючи ініціативам, що підтримують модернізацію українських державних інституцій та їх адаптацію до стандартів ЄС у сфері електронного адміністрування, захисту даних та кібербезпеки.

На політичному рівні Польща докладала зусиль щодо включення України до програм ЄС щодо цифровізації, аргументуючи це тим, що модернізація системи державного управління має вирішальне значення для майбутнього членства України в Європейському Союзі. Уряд Республіки Польща підтримував зусилля України щодо отримання доступу до фондів та ініціатив ЄС у сфері цифровізації, таких як програма «Цифрова Європа» або Програма щодо Відбудови та Зміцнення Стійкості. Польща також брала участь у переговорах щодо механізмів співпраці у сфері кібербезпеки, вказуючи на необхідність інтеграції українських інституцій з європейською системою обміну інформацією про загрози у сфері інформаційних технологій. Польща впроваджує програми підтримки кібербезпеки, які дозволяють українським інституціям адаптуватися до стандартів ЄС із захисту даних та ІТ-безпеки. Ці програми відповідають Загальному регламенту про захист даних (GDPR) та директивам ЄС у сфері кібербезпеки. Завдяки вищезазначеним діям, Польща послідовно підтримує Україну в її цифровій трансформації, тим самим зміцнюючи її позиції як майбутнього члена Європейського Союзу.

16.5 Координація міжнародного обміну досвідом

Польща бере активну участь у міжнародних дебатах щодо інтеграції України до Європейського Союзу шляхом організації конференцій, семінарів та форумів для обміну досвідом, які охоплюють політичні, правові та економічні аспекти процесу вступу. Академічна та експертна співпраця є важливим елементом політичної підтримки України, що дає змогу передавати знання та розробляти рекомендації щодо адаптації українських інституцій до стандартів ЄС.

Однією з ключових подій 2022-2023 років стала Міжнародна конференція з безпеки в Центральній та Східній Європі, організована у Варшаві за підтримки Міністерства закордонних справ та Канцелярії Прем'єр-міністра. У заході взяли участь представники урядів держав-членів ЄС, експерти з євроінтеграції, представники Європейської комісії та міжнародних організацій. Обговорення стосувалися необхідних для України адміністративно-правових реформ в контексті майбутнього членства в ЄС та співпраці у сфері безпеки.

Польща, як країна, що має досвід процесу вступу, активно підтримує Україну, передаючи їй найкращі напрацювання у сфері інституційних та економічних реформ. Окрім конференцій, організованих на рівні уряду, Польща також бере участь в ініціативах ЄС, що підтримують обмін експертними знаннями та розвиток академічного та адміністративного партнерства. Ці дії підкреслюють роль Польщі як ключового партнера України на шляху до членства в Європейському Союзі та її прихильність розбудові стабільності та співпраці в регіоні.

III. Польща як стратегічний тил України

17. Військова допомога

17.1 Передача Україні військової техніки та допомоги

З початку 2022 р. Польща передала Україні 46 пакетів військової допомоги – різного роду зброї та боєприпасів, а 47-й пакет на даний момент перебуває на стадії підготовки. **За даними Міністерства національної оборони, в період до березня 2025 року їх загальна вартість, разом з іншими формами підтримки Збройних сил України, зокрема у вигляді навчання, логістики, постачання, технічного обслуговування та ремонту військової техніки, а також у сфері медичної допомоги, перевищила 18 млрд злотих.** Тільки у 2022 р. вартість переданої військової техніки, без врахування інших форм військової підтримки, склала **7,23 млрд злотих**, а у 2023-2024 роках – **5,63 млрд злотих**.

Польща надала Україні значну кількість озброєння, такого як:

- важке озброєння, включаючи танки та бойові броньовані машини,
- винищувачі та бойові вертольоти,
- переносні зенітно-ракетні комплекси та системи протиповітряної оборони,
- безпілотні літальні апарати та баражуючі боєприпаси,
- артилерійські системи,
- різні види індивідуальної зброї,
- боєприпаси великого та середнього калібру,
- медичне обладнання, обладнання для пожежогасіння та засоби індивідуального захисту військовослужбовців.

Поставки в перші місяці повномасштабної війни склалися переважно з бронетехніки (танків Т-72, бойових машин піхоти БМП-1), самохідних артилерійських установок (2С1 Гвоздика), а також боєприпасів та експлуатаційних матеріалів (запасних частин, мастил та палива) до них.

За даними Міністерства національної оборони, **у 2022-2024 роках Польща безоплатно надала Україні наступну військову техніку:**

- 318 танків
- 586 броньованих машин
- 137 артилерійських систем
- 10 літаків
- 10 вертольотів

З них у 2022 році Польща надала Україні:

- 240 танків
- 82 артилерійські системи,
- 287 переносних зенітно-ракетних комплексів
- прибіл. 70 млн одиниць боєприпасів

Передача Польщею Україні перших танків Leopard 2. 24.02.2023
Фот. Прес-служба Уряду України/інформаційний матеріал Reuters

У 2023-2024 роках передана Україні техніка включала:

- 78 танків
- 502 броньовані машини
- 55 артилерійських систем

- 10 вертольотів Mi-24
- 10 винищувачів МіГ-29
- 118 переносних зенітно-ракетних комплексів
- понад 31 млн одиниць боеприпасів
- 44 ракети класу «повітря-повітря»
- більше ніж 16 000 одиниць запасних частин для різних систем

Звіти Міністерства закордонних справ за 2022 та 2023 роки показують, що, крім безкоштовної передачі військової допомоги владою Республіки Польща, в Україну було експортовано військової техніки на загальну суму 2,216 млрд EUR, з якої прибіл. 0,5 млрд EUR – це часткове виконання контракту на 54 самохідні артилерійські установки Krab (поставка 36 одиниць).

Крім того, Україна закупила в Польщі 60 бронетранспортерів МТ-ЛБ, 92 самохідні артилерійські установки (2С1 Гвоздика), 89 мінометів калібру 82 мм, 22 міномети М74 калібру 120 мм, 4 багатоцільові ракетні установки БМ-21 «Град», 19 броньованих автомобілів АМЗ «Дзік» та одну БРДМ-2, а також десятки тисяч одиниць стрілецької зброї різних класів та типів.

До кінця 2023 року Польща також придбала та передала Україні понад 19 500 терміналів Starlink, які забезпечують доступ до Інтернету українським військовим та цивільним особам. На той час це становило майже половину з 47000 терміналів, які знаходилися у володінні України.

17.2 Польща є лідером у наданні танкової підтримки Україні

Польща поставила Україні найбільшу кількість танків серед усіх країн світу, передавши значну частину власного оснащення у вирішальні перші місяці війни. Згодом уряд у Варшаві виступав на міжнародній арені за надання Україні підтримки більшою кількістю танків.

Перша з великих поставок танків Т-72, які Польща передала Україні, відбулася ще в першій половині 2022 р. У червні 2022 р. Президент Республіки Польща заявив, що Польща вже поставила понад 240 танків моделі Т-72М/М1 та модернізованих Т-72М1Р, а також сотню броньованих машин.

В рамках подальших поставок у перші місяці 2023 р., згідно з офіційною заявою на той час прем'єр-міністра Матеуша Моравецького, було поставлено ще 60 танків, у тому числі модернізовані ПТ-91, а також 14 сучасних моделей Leopard 2. Польща також передала 42 бойові машини піхоти БМП-1.

У січні 2023 р. Польща знайшла спосіб для вирішення питання передачі Україні танків Leopard 2, ініціювавши формування так званої «танкової коаліції». Ці танки наразі обслуговуються в Польщі.

Лише танки, які були передані Польщею Україні протягом перших двох років повномасштабного конфлікту, можуть становити оснащення для двох повноцінних танкових бригад.

Ці цифри ставлять Польщу на перше місце у світі за кількістю переданих Україні танків і бойових машин піхоти, йдеться в публікації Канцелярії Президента Республіки Польща.

17.3 Місія з надання військової допомоги Європейського Союзу Україні EUMAM Ukraine

17 жовтня 2022 року Рада ЄС погодила створення Місії з надання військової допомоги Україні (EUMAM Ukraine). Метою місії є забезпечення навчання українських військовослужбовців. Місія була створена у відповідь на прохання України. Її метою є забезпечення індивідуального, колективного та спеціалізованого навчання військовослужбовців Збройних Сил України, у тому числі Сил територіальної оборони, а також

Українські військовослужбовці на навчальній місії EUMAM Ukraine в Польщі. Грудень 2022 р. Фот. Twitter/Джозеф Боррелл

координація та синхронізація діяльності держав-членів ЄС, щодо проведення цих навчань.

Місія, штаб-квартира якої знаходиться в Польщі, підготувала до середини 2024 року в чотири рази більше військовослужбовців, ніж планувалося – майже 60 000. Польські офіцери та інструктори підготували третину з 60 тисяч українських військовослужбовців, які брали участь у місії ЄС.

18. Польський стратегічний коридор

Завдяки своєму географічному розташуванню, інфраструктурі та логістичним можливостям, Польща, в оборонній війні України, стала її стратегічним сусідом. Від ставлення держави та польського суспільства залежав доступ України, що боронилася, до поставок військової та гуманітарної допомоги. Польща успішно справилася з цим завданням, забезпечивши силами уряду та суспільства створення стратегічного коридору, через який до України надходила польська та міжнародна допомога, що дозволяла Україні продовжувати опір російській агресії.

Польські стратегічні резерви на шляху до Харкова та Запоріжжя.
Фот. Урядове Агентство Стратегічних Резервів

За даними Міністерства національної оборони, понад **90% всієї військової допомоги Україні надійшло через Польщу.**

18.1 Зберігання резервних копій державних баз даних України

Польський уряд допоміг українському уряду в розміщенні та зберіганні на території Республіки Польща резервних копій інформаційних ресурсів та публічних записів України, забезпечуючи безпеку цінних баз даних від знищення або захоплення Росією, та сприяючи забезпеченню безперервності функціонування української держави в умовах війни.

18.2 Польські стратегічні резерви, відправлені в Україну

У вирішальний момент війни польський уряд, на базі Урядового Агентства Стратегічних Резервів (УАСР), передав Україні великі обсяги стратегічних резервів та організував і профінансував систему логістичних хабів, які забезпечують перевезення цієї допомоги. У 2022 та 2023 роках Польща передала Україні та її громадянам через польський стратегічний коридор резерви на суму 1,5 млрд злотих.

Джерела фінансування резервів (млн злотих)	2022 р.	2023 р.	Всього:
Фонд допомоги	406	311	717
Цільова дотація Канцелярії Прем'єр-міністра	379	9	388
Благодійні внески	226	178	404
Всього:	1011	498	1509

До завдань Урядового Агентства Стратегічних Резервів належало, зокрема:

- координація та організація допомоги Україні (координація перевезень, логістичних робіт, впровадження гарячої лінії для благодійників, співпраця з ЄК),
- придбання товарів та послуг для України та біженців,

- приймання та перерахування благодійних внесків на цілі, пов'язані з наданням допомоги Україні, а також придбання товарів за кошти, що надійшли як благодійні внески, призначені для допомоги Україні.

Категорії наданої допомоги:

- технічні резерви загальною балансовою вартістю близько 655,4 млн злотих, у тому числі бензину з октановим числом 95, дизельного палива в загальній кількості 70 450,5 м³ та загальною балансовою вартістю 92,3 млн злотих. Наданий асортимент включав генератори електроенергії, офісні контейнери, санітарні, житлові, митні, базові контейнери, павільйони, приміщення, пересувні медичні пункти, контейнерні містечка, обігрівачі, транспортні засоби, медичні пункти, спеціальні резерви, телекомунікаційне обладнання, автомобілі, станції очищення води;
- продовольчі запаси загальною балансовою вартістю близько 120,4 млн злотих були виділені у 2022-2023 роках Україні, а також на допомогу біженцям з України на території Республіки Польща. Загальна кількість складала приблизно 11 942,8 тонн харчових продуктів, що включали прибіл. 209 тис. штук продовольчих наборів та прибіл. 238 тис. літрів бутильованої мінеральної води;
- медичні резерви загальною балансовою вартістю близько 370,8 млн злотих. Надано, зокрема, медичне обладнання та засоби, ліки, засоби індивідуального захисту, лікувальні засоби, текстильні вироби, дезінфекційні засоби;
- речова та фінансова благодійна допомога, у тому числі паливо (авіаційне, дизельне, моторне, бензин), ліцензійні товари, продукти харчування та лікарські засоби. У 2022 та 2023 роках Урядове Агентство Стратегічних Резервів отримало грошові благодійні внески на допомогу Україні, з яких закупило та надало, зокрема, ліцензійні товари, паливо (дизельне, моторне, бензин), електрогенератори, лікарські засоби, аптечки. У 2022 році видано з грошової благодійної допомоги близько 226 млн злотих, у 2023 році – 178 млн злотих.

18.3 Польща як посередник міжнародної допомоги

Польща також зобов'язується організовувати транспортування іноземної допомоги через польський стратегічний коридор. Це робиться на основі співпраці з Європейською Комісією. У березні 2022 р. Європейська Комісія надала Урядовому Агентству Стратегічних Резервів грант на управління логістичним хабом, який є частиною механізму цивільного захисту ЄС. Протягом першого року діяльності хабу з коштів ЄС здійснювалося фінансування внутрішніх перевезень (до кордону України). З червня 2023 р. ЄС фінансує загальний обсяг перевезень до кінцевого одержувача в Україні. Вартість наданого гранту становить 26 965 000 EUR. На даний час, з отриманих від ЄС коштів використано прибіл. 61 млн злотих (50,7 млн злотих у 2022 р., 10,3 млн злотих у 2023 р.).

Перевезення обладнання з Данії, Фінляндії, Швеції та Естонії за посередництва Урядового Агентства Стратегічних Резервів. 15.03.2022.
Фот. Урядове Агентство Стратегічних Резервів

У грудні 2022 р. Європейська Комісія надала Урядовому Агентству Стратегічних Резервів два індивідуальні гранти в рамках програми rescEU, призначеної на допомогу Україні:

- «Енергетичне обладнання RescEU» передбачає створення та підтримку спроможності у вигляді генераторів електроенергії. Всього було закуплено 5630 одиниць обладнання різної потужності на загальну суму близько 122 370 836,54 EUR (кошти ЄС – 80%, кошти УАСР – 20% + ПДВ). На сьогоднішні УАСР здійснило 14 поставок обладнання (транспортування до зазначених одержувачів відповідно до розпоряджень ЄК) для більш ніж 100 різних одержувачів в рамках

державного управління України – центральних та місцевих органів влади. Всього поставлено 2036 одиниць загальною вартістю близько 73 242 040,60 EUR.

- «Благодійність RescEU» полягає у передачі через УАСР речової допомоги від благодійників з приватного сектору або країн, які не є членами/партнерами механізму цивільного захисту ЄС. Передане обладнання – це переважно енергетичне обладнання та транспортні засоби загальною вартістю близько 3 млн EUR.

18.4 Логістична діяльність у польському стратегічному коридорі

Польща відповідає за логістичне обслуговування стратегічного коридору, через який гуманітарна допомога надходить до воюючої України. У 2022-2023 роках польський уряд через Урядове Агентство Стратегічних Резервів організував транспортування польської та іноземної гуманітарної допомоги в Україну.

Польські стратегічні резерви на шляху до Харкова та Запоріжжя.
Фот. Урядове Агентство Стратегічних Резервів

У вищезгаданих роках автомобільним транспортом було перевезено 136 000 тонн допомоги, що містилася на 273 000 піддонів та у 9100 вантажівках. У перевезеннях, в яких залучалося два або більше видів транспорту, було перевезено 58 668 тонн вантажів, які розміщувалися на 84 604 піддонах, в 5 974 контейнерах та в 4 165 одиницях залізничного транспорту.

18.5 MEDEVAC HUB JASIONKA

1 вересня 2022 року на території Жешувського Агентства Регіонального Розвитку, було відкрито Medevac Hub Jasionka, який фінансується Європейською Комісією, та управляється польським фондом «Польський Центр Міжнародної Допомоги». Він був частково обладнаний Міжнародною організацією з питань Міграції, а організаційні та операційні основи його діяльності були розроблені спільно Європейською Комісією та Всесвітньою організацією охорони здоров'я, в ході процесу його створення, який координувався Міністерством охорони здоров'я. Хаб забезпечує базове спостереження, сестринський догляд та психологічну і соціальну підтримку переміщених пацієнтів, забезпечує безперервність та зміну поточної медичної допомоги, а також виявляє, оцінює та направляє пацієнтів з ризиком погіршення стану здоров'я або тих, чиє здоров'я погіршилося, до спеціалізованої лікарні.

В даний час Хаб має можливість приймати до 20 пацієнтів та до 30 супроводжуючих осіб, які використовують процедуру медичної евакуації до країн ЄС/ЄЕЗ. Також Хаб може приймати до 20 пацієнтів, які завершили лікування в Польщі або країнах ЄС і хочуть повернутися на територію України (репатріація пацієнтів). Станом на 1 лютого 2024 р. перебуванням в МНІ скористалося 1 813 осіб (1 279 пацієнтів та 534 супроводжуючі особи).

Павел Коваль та П'єр Хайльбронн під час візиту до Medevac HUB Jasionka.
Фот. Мацей Раловський

IV. Допомога польських органів місцевого самоврядування

19. Допомога органів місцевого самоврядування

У Польщі частину адміністративних функцій, які не мають загальнодержавного масштабу, виконують органи місцевого самоврядування, які, згідно з Конституцією, «виконують адміністративні функції, не заборонені Конституцією або законами для інших органів державної влади». Станом на 1 січня 2024 р. адміністративний поділ Польщі включав:

- 16 воєводств,
- 314 повітів та 66 міст з правами повіту,
- 2477 територіальних громад (у тому числі 302 міські територіальні громади, 711 місько-сільських територіальних громад та 1464 сільські територіальні громади).

Хвиля з 8,5 мільйонів українських біженців, які втікали до Польщі від війни, розв'язаної Росією у лютому 2022 р., мала величезний вплив на всю країну та стала викликом для уряду та суспільства. Однак, вона набула місцевого характеру в кожному воєводстві, повіті та територіальній громаді, які стикнулися з напливом біженців, в яких необхідно було організувати екстрену допомогу, якої потребували біженці, особливо на територіях, що безпосередньо межують з Україною.

Органи місцевого самоврядування взяли на себе відповідальність за прийом біженців як за власний рахунок, так і в співпраці з урядом, а також долучилися до збору та передачі допомоги безпосередньо в Україну, часто у формі співпраці між містами-партнерами. З цієї причини, неможливо говорити про польську допомогу, надану Україні та українцям, не підкресливши участі в ній польських органів місцевого самоврядування.

19.1 Співпраця між Урядом та органами місцевого самоврядування

Рада Міністрів 1 квітня 2022 р. запровадила посаду Уповноваженого Уряду у справах воєнних біженців з України, завданням якого була координація діяльності, що здійснюється у зв'язку з прибуттям громадян України на територію Республіки Польща внаслідок воєнних дій, що відбуваються на території цієї країни, а також співпраця з відповідними органами державного управління, органами місцевого самоврядування та неурядовими організаціями.

Закон про допомогу від 12 березня 2022 р. залучив органи місцевого самоврядування до загальнонаціональних зусиль, що здійснювались урядом для біженців з України, створивши основу для співпраці уряду та органів місцевого самоврядування через воєвод, а також відшкодування з Фонду Допомоги витрат на заходи, здійснені органами місцевого самоврядування.

Біженці з України у пункті пропуску Медика.
Фот. МВСІА

На регіональному рівні воєводи координували діяльність органів державної влади, громадських організацій та підприємців щодо надання допомоги громадянам України у воєводстві. Вони могли надавати допомогу громадянам України, що полягала, зокрема: в забезпеченні проживання та цілодобового масового харчування; в наданні транспорту до місць проживання, медичному обслуговуванні; у фінансуванні поїздок громадським транспортом та спеціалізованим транспортом для людей з обмеженими можливостями; в забезпеченні засобами для прибирання та особистої гігієни, а також іншими засобами; в організації місць для надання невідкладної медичної допомоги; у вжитті інших заходів, необхідних для здійснення допомоги.

Воеводи також були відповідальними за створення та координацію приймально-інформаційних пунктів у воєводствах. Діяльність, що проводилася в цих пунктах, здійснювалася за підтримки волонтерів та неурядових громадських організацій, а також у співпраці з правоохоронними органами.

У 2022 р. 474 125 осіб скористалося з організованих органами місцевого самоврядування місць проживання. Кількість місць, зайнятих у наявних місцях колективного розміщення станом на 28 грудня 2022 р. становила 84 896. Загалом у 2022-2023 роках з розміщення в місцях проживання скористалися 530 618 осіб. Кількість місць, зайнятих у наявних місцях колективного розміщення станом на 31 грудня 2023 року, становила 42 391.

Витрати на забезпечення житлом та цілодобовим масовим харчуванням, включаючи витрати, пов'язані з утриманням та експлуатацією пунктів прийому та медичних пунктів, що працюють у пунктах прийому, склали 3 550 211 343,42 злотих, у тому числі 2 069 279 955,55 злотих у 2022 р. та 1 480 331 387,87 злотих у 2023 р. Витрати на надання транспорту для перевезень до місць проживання склали 37 797 745,60 злотих, у тому числі 36 545 658,62 злотих у 2022 р. та 1 252 086,98 злотих у 2023 р.

Фінансування поїздок громадським транспортом та спеціалізованим транспортом, призначеним для людей з обмеженими можливостями, зокрема до або між місцями, зазначеними у ст. 12 абз. 1, пункти 1-3 Закону про допомогу склали 11 984 425,24 злотих. У тому числі 11 292 363,12 злотих у 2022 р. та 692 062,12 злотих у 2023 р.

Витрати на забезпечення засобами для прибирання та особистої гігієни та на придбання інших засобів склали 34 972 833,15 злотих, у тому числі 21 399 788,12 злотих у 2022 р. та 13 573 045,03 злотих у 2023 р.

Відповідно до ст. 13 абз. 1 Закону про допомогу, будь-якій особі, яка надала житло та харчування біженцям з України за власний рахунок, могла бути надана, за її заявою, грошова допомога у розмірі 40 злотих за добу за одну особу з-поміж біженців не більше ніж на 120 днів з дати прибуття громадянина України на територію Республіки Польща. У 2022 р. було зареєстровано 1 291 248 заяв, тоді як у 2023 р. 564 136 заяв. Виплата грошових коштів відповідно до ст. 13 Закону про допомогу склала 3 017 704 727,56 злотих у 2022 р. та 920 399 449,05 злотих у 2023 р.

З метою підтримки органів місцевого самоврядування у виконанні освітніх завдань, пов'язаних з навчанням, вихованням та доглядом за дітьми та учнями, які є біженцями з України, у Законі про допомогу була передбачена можливість фінансової підтримки органів місцевого самоврядування з державних коштів.

Загальний обсяг фінансових коштів, розрахованих на підставі даних за період з 24 лютого 2022 р. до кінця грудня 2023 р., призначених для реалізації освітніх завдань, що виконані органами місцевого самоврядування, склав понад 4,4 млрд злотих. Сума коштів, перерахованих з Фонду Праці у фінансовому році, склала 1 591 573 873 злотих у 2022 р. та 2 625 600 000 злотих у 2023 р.

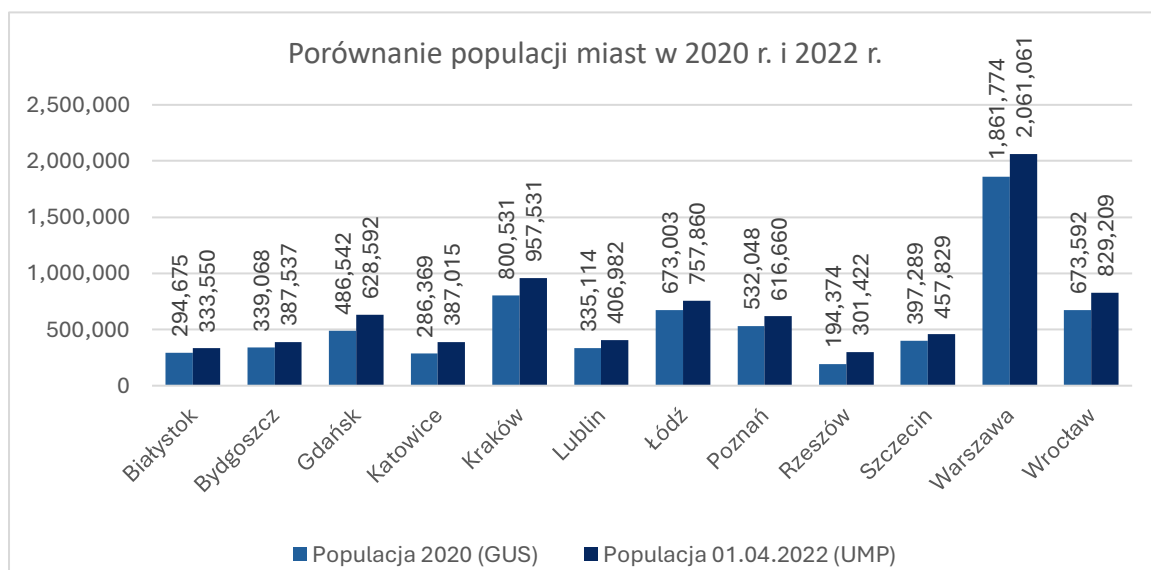
19.2 Гостинність польських мегаполісів

Значна частина потоку біженців до Польщі зосередилася в її найбільших містах, які стали транзитними пунктами і тимчасовим домом для біженців, кількість яких нерідко в кілька разів перевищувала кількість місцевого населення. Союз Польських Метрополій (СПМ) провів дослідження, в результаті якого надав інформацію щодо переміщення біженців у перші місяці війни, а також пов'язані з цим демографічні зміни у 12 найбільших польських містах. За даними СПМ з квітня 2022 р., тобто найвищої хвилі потоку біженців, дві третини всіх українців у Польщі проживали в 12 найбільших мегаполісах. Дані Союзу Польських Метрополій свідчать про значне збільшення населення найбільших польських міст на піку міграційної кризи, порівняно з 2020 р. У зв'язку з напливом біженців з України, частка українського населення в найбільших польських містах зросла до рівня між 11% та 35%.

П'ять польських міст (Жешув, Перемишль, Люблін, Хелм та Варшава) отримали почесну відзнаку «Місто-рятівник» від Президента України Володимира Зеленського, встановлену у травні 2022 року для відзначення актів гуманізму, милосердя, солідарності з українським народом, виявлених жителями іноземних держав на захист ідеалів свободи, миру та демократії, а також за підтримку України в захисті її незалежності та суверенітету під час відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України. Це більшість з восьми таких почесних відзнак, присвоєних у всьому світі.

Президент України 15 січня 2025 року присвоює Варшаві почесну відзнаку «Місто-рятівник». Фот. Адміністрація Президента України.

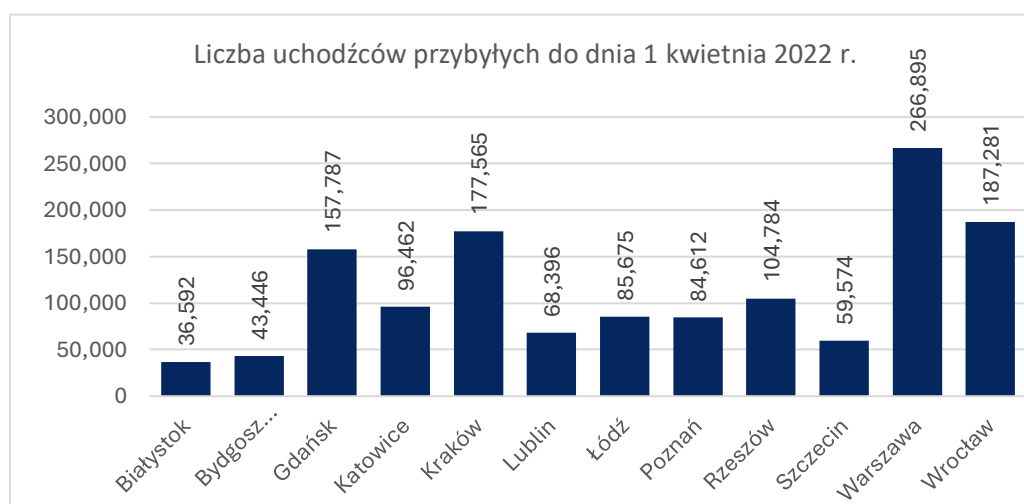
Джерело: Власний розрахунок на основі даних звіту СПМ

Найбільші польські мегаполіси не лише виявили гостинність до біженців з України, але також активно долучилися до надання допомоги безпосередньо на території України, швидко зібравши гуманітарну допомогу та доставивши її до найбільш потребуючих партнерів. Вже 2 березня 2022 р. до Києва, який перебував в облозі росіян, прибув вагон, наповнений допомогою від жителів Варшави. Напередодні аналогічний транспорт з Варшави прибув до Львова. Всього за перший тиждень повномасштабної війни в Україну зі столиці Польщі було здійснено відправлення 11 партій допомоги.

Варшава була не єдиним містом, влада та мешканці якого мобілізувалися, щоб допомогти воюючій Україні. Союз Польських Метрополій опублікував під назвою «Міста для України» звіт щодо дій органів самоврядування міст, мешканців та громадських організацій, в якому представлено дані щодо підтримки польськими містами України та її громадян.

Джерело: Власний розрахунок на основі даних звіту СПМ

Координаційний пункт для біженців з України в місці тимчасового розміщення у Варшаві.
Фот. Адміністрація Мазовецького воєводства.

19.3 Діяльність з надання допомоги в розрізі воєводств

Інформація, що міститься нижче, отримана з матеріалів, наданих Канцеляріями Маршалка всіх воєводств Республіки Польща за посередництвом Союзу Воєводств Республіки Польща.

19.3.1 Нижньосілезьке воєводство

Орган самоврядування Нижньосілезького воєводства встановив верхні межі вартості допомоги у 2022 р. в сумі 5 млн злотих та у 2023 р. в сумі 23 млн злотих. Відділ міжнародного співробітництва державної адміністрації Нижньосілезького воєводства надав матеріальну допомогу мешканцям двох регіонів-партнерів: Дніпропетровської та Кіровоградської областей в Україні. Була закуплена та надана гуманітарна допомога, зокрема: продукти харчування, санітарні вироби, ліхтарі, акумулятори, термоодяг, взуття, ковдри, плити, газові плити, рятувальні набори та спеціалізований одяг. Всього у 2022-2023 роках надано матеріальної допомоги на суму: 6 449 199,82 злотих

Також були доставлені предмети першої допомоги, а також медичне обладнання, вироби та медичні матеріали, обладнання для медичних закладів та спеціалізоване обладнання загальною вартістю 10 248 782 злотих. Негрошова допомога на суму понад 2 мільйони злотих також була надана медичними установами, які підпорядковуються органу самоврядування Нижньосілезького воєводства: Службами швидкої допомоги у містах Валбжих, Вроцлав, Єленя Гура, а також Воєводською Спеціалізованою лікарнею ім. Я. Громковського у місті Вроцлав.

Управління праці Нижньосілезького воєводства оголосило прийняття заявок для участі у конкурсних проєктах у сфері професійної активізації для безробітних іммігрантів віком від 30 років, які прибули на територію Республіки Польща у зв'язку з військовими діями, що відбуваються на території України. Для реалізації було відібрано 11 проєктів. У 2022 році були підписані угоди з Бенефіціарами цих проєктів на суму 44 791 268,36 злотих (включаючи внесок ЄС у розмірі 38 072 038,48 злотих). Період реалізації проєктів проходив з жовтня 2022 року по грудень 2023 року. В рамках цих проєктів було опрацьовано 74 заявки та здійснено фінансування на суму 42 675 766,63 злотих.

У 2022-2023 роках Органом самоврядування Нижньосілезького воєводства витрачено 3 490 239,69 злотих на освітні заходи для неповнолітніх та дорослих громадян України. Ці кошти були отримані з Фонду допомоги, бюджету Нижньосілезького воєводства, а також з коштів зовнішніх грантів.

19.3.2 Куявсько-Поморське воєводство

У 2022 та 2023 роках Органом самоврядування Куявсько-Поморського воєводства виділено на допомогу загалом 12 млн злотих. Заходи органу самоврядування воєводства щодо допомоги громадянам України як у 2022 році, так і у 2023 році набували різних форм допомоги, серед яких: фінансова допомога, організація складів збирання та зберігання допомоги, організація конвоїв транспортування допомоги, створення інформаційно-консультативних пунктів, організація навчальних заходів, організація пунктів харчування, організація тимчасових місць перебування, а також підтримка на політичному рівні.

Торунь. Підготовка до перевезення гуманітарної допомоги для України. Фот. Орган самоврядування Куявсько-Поморського воєводства.

Орган самоврядування Куявсько-Поморського воєводства організував або був співорганізатором понад 63 перевезень допомоги до України. Колони автомобілів були відправлені, зокрема, до: Києва, Хмельницького, Львова, Житомира, Луцька, Вінниці, Рівного, Кухарів, Кременця, Чернівців, Запоріжжя та Міжгір'я.

У зв'язку з отриманням матеріальної допомоги від різних суб'єктів з Польщі та з-за кордону було організовано 3 склади для розподілу матеріальної допомоги громадянам України (в селі Пшісек та місті Торунь). На основі замовлень, здійснених координаторами територіальних громад,

підготовлювались конкретні набори допомоги, які потім забиралися органами місцевого самоврядування та розподілялися на їх території. В рамках допомоги громадянам України, які перебували на території нашого регіону з березня по липень 2022 року, було надано підтримку 70 різним територіальним громадам, яка включала, зокрема, допомогу продовольством. Загалом було виконано 85 замовлень.

Орган самоврядування Куявсько-Поморського воєводства спільно з Почесним консулом України в Бидгощі організував мережу інформаційно-консультативних пунктів у містах Бидгощ, Торунь та Влоцлавек. В інформаційно-консультаційних пунктах громадяни України отримували, наприклад, правову інформацію та психологічну допомогу, підтримку в пошуку легальної роботи, або у відкритті банківського рахунку. Ці пункти були також місцями для передачі благодійної допомоги, зібраної в рамках гуманітарної допомоги, організованої працівниками Канцелярії Маршалка Куявсько-Поморського воєводства. Для того, щоб надати можливість українським дітям та молоді продовжувати навчання та підтримати їх в ознайомленні з регіоном, у Куявсько-Поморській інтернет-школі були розпочаті заняття українською мовою.

Від 02 березня 2022 р. Товариство з обмеженою відповідальністю Регіональний центр екологічної освіти в селі Пшисек, яке є товариством за участю Куявсько-Поморського воєводства, за фінансової підтримки органу самоврядування Куявсько-Поморського воєводства готувало гарячі страви для біженців з України. Харчування надавалося 7 днів на тиждень. У період з 2 березня по 30 квітня було видано загалом 15 248 наборів продуктів харчування.

У місті Торунь облаштовано (в будівлях колишньої психіатричної лікарні по вул. М. Складовської-Кюрі) місце проживання, разом з комплексною медичною, лікувальною та реабілітаційною допомогою, для 57 пацієнтів з різним ступенем інвалідності, які разом зі своїми опікунами були евакуйовані з м. Меджибіж (Хмельницька область). Там знаходяться пацієнти віком від 9 до 35 років. Це люди з фізичними та інтелектуальними вадами. Для того, щоб вони могли розвиватися, необхідно було придбати спеціалізоване обладнання для сенсорної інтеграції, виконання вправ на підтримання рівноваги або постуральних м'язів. Установа підпорядковується Регіональному центру соціальної політики. З пацієнтами працює персонал в кількості 40 осіб, який забезпечує опіку та медсестринський догляд (наприклад, 10 медсестер), а також 5 фізіотерапевтів, 5 ерготерапевтів, 4 асистенти осіб з інвалідністю, 4 особи, які проводять заняття з реабілітації та виховання, 2 логопеди, 2 фахівці з сенсорної інтеграції та тренер з соціальних навичок.

19.3.3 Лодзинське воєводство

У період з 24 лютого 2022 року по 31 грудня 2023 року з бюджету Лодзинського воєводства на різного роду форми допомоги населенню України було виділено коштів на загальну суму **14 561 987,31 злотих**. У перший рік російської агресії проти України з бюджету воєводства було перераховано 9 076 035,99 злотих на різні форми підтримки українського народу. У період з 1 січня 2023 року по 31 грудня 2023 року ця сума склала 5 485 948,32 злотих.

У період з 24 лютого 2022 року по 31 грудня 2023 року Лодзинське воєводство брало активну участь у допомозі Україні та її громадянам, реалізуючи її як у матеріальній, так і нематеріальній формі, як на території воєводства, так і на території областей, які є партнерами Лодзинського воєводства: Одеської, Волинської, Вінницької та Чернівецької областей.

Допомога Лодзинського воєводства Чернівцям.
Фот. Канцелярія Маршалка Лодзинського воєводства.

В рамках допомоги областям-партнерам було передано, зокрема, чотири обладнані машини швидкої допомоги (у співпраці з Воєводською станцією медичної рятувальної служби), ліки, засоби індивідуального захисту, медичне обладнання, медичне обладнання, продукти харчування, одяг, засоби гігієни, генератори електроенергії, зарядні пристрої, ліхтарі.

З початку війни в Лодзинському будинку культури працював приймальний пункт (місце тимчасового перебування та пункт збору допомоги для біженців). У рамках співпраці з залізницею Лодзинської агломерації були організовані спеціальні маршрути, якими доставлялись біженці з польсько-українського кордону. Крім того, були реалізовані завдання у сфері професійної та соціальної активізації українського населення у Лодзинському воєводстві, освітні заходи, включаючи професійно-технічні курси, курси польської мови, або також заходи (спортивні та мовні заняття) для українських дітей та молоді під час канікул у 2022 та 2023 роках. В рамках допомоги на території воєводства створено місця проживання для жінок з дітьми та людей похилого віку. За кошти бюджету воєводства була організована психологічна допомога дорослим мешканцям Лодзинського воєводства в стані психологічної кризи, або також надавалася медична допомога в домашніх умовах людям, які страждають на хворобу Альцгеймера та інші хвороби, пов'язані з деменцією. Допомога Україні також передбачає побудову відносин на культурному рівні (зокрема концерт за участі Київського симфонічного оркестру у Лодзинській філармонії, концерт польсько-української єдності в Театрі ім. Ярача у Лодзі, тематичні виставки в Археологічному та етнографічному музеї у Лодзі або створення польсько-українського Кола Сільських Господинь). Допомога Лодзинського воєводства також полягала у створенні ділових контактів, у тому числі шляхом участі представників місцевої влади з України в Європейському економічному форумі (у 2022 та у 2023 роках).

19.3.4 Люблінське воєводство

Люблінське воєводство узагальнило допомогу, надану Україні та її громадянам, у спеціальній доповіді, підготовленій Департаментом стратегії та розвитку Канцелярії Маршалка Люблінського воєводства у Любліні, опублікованій у лютому 2023 року під назвою «II Звіт про допомогу, надану Україні Люблінським воєводством».

На кінець 2022 року загальний обсяг коштів Люблінського воєводства, виділених та направлених на різні форми допомоги Україні, **склав понад 570,9 млн злотих, включаючи, зокрема, кошти 322,2 млн злотих, що знаходяться в розпорядженні Люблінського воєводи, 31,7 млн злотих, виділених та направлених органом самоврядування Люблінського воєводства, 4 млн злотих з бюджету територіальних громад, 759 тис. злотих з бюджету повітів та 212,2 млн злотих зі зборів на гуманітарну допомогу для України.**

Орган самоврядування Люблінського воєводства отримав 3 млн злотих від благодійників, включаючи регіони-партнери. Частина органів самоврядування територіальних громад та повітових староств також організовували збір коштів шляхом здійснення платежів на спеціально відкриті на ці цілі банківські рахунки, завдяки чому було зібрано 8,2 млн злотих. Значний внесок у фінансування та організацію допомоги для України зробили церковні організації. Карітас Люблінської архідієцезії оцінює обсяг наданої допомоги приблизно в 38,9 млн злотих. У свою чергу, Карітас Замостьсько-Любачівської архідієцезії оцінив вартість наданої допомоги майже в 50,1 млн злотих. До допомоги також долучилася Православна архієпархія Люблінська і Хелмска, яка за участі Фонду «Діалог Народів» та Фонду «Екклесія» надала допомогу

Посилки з медичними товарами для України. Фот. Канцелярія Маршалка Люблінського воєводства

на суму 182 тис. злотих. У Люблінському воєводстві від імені Польського Червоного Хреста (ПЧХ) підтримка була організована Люблінським регіональним відділом ПЧХ. Вартість допомоги, наданої Люблінським регіональним відділом ПЧХ спільно з партнерами, оцінюється в 78,8 млн злотих. Підприємці з Люблінського воєводства також долучилися до допомоги Україні. Після початку війни була відновлена програма гуманітарної допомоги «Разом з Україною», яка була започаткована у 2015 році. Співзасновниками програми були, зокрема: Люблінський воєвода, Маршалок Люблінського воєводства, мер міста Люблін, ректори люблінських вищих навчальних закладів, представники органів самоврядування та неурядових організацій, асоціацій та підприємств. В рамках програми надано фінансову та матеріальну допомогу на загальну суму майже 33 млн злотих, зокрема, 2,2 млн злотих через Modern Expo S.A.

До організації перевезень громадян України від кордону до місць розміщення або подальших поїздок приєдналися, зокрема, державна адміністрація та орган самоврядування, Державна пожежна служба, служби правопорядку, Польська державна залізниця та регіональні залізничні перевізники, автобусні перевізники, підприємці, а також приватні особи. За наявними даними, загалом перевезено від польсько-українського кордону прибіл. 686 тис. громадян України. Ключову роль для оперативності поточного обслуговування біженців, які прибували з України, відігравали пункти прийому біженців, в яких їм надавалася необхідна інформація про перебування в Польщі, зокрема, щодо тимчасового розміщення, харчування, медичної та психологічної допомоги. Відповідальним за організацію та функціонування пунктів прийому біженців є Воєвода. Заходи проводилися за підтримки численних груп волонтерів та неурядових організацій, а також у співпраці з органами правопорядку. Загалом у пунктах прийому біженців на території Люблінського воєводства прийнято та надано допомогу майже 300 тисячам біженців з України. На території Люблінського воєводства було відкрито 11 пунктів прийому біженців.

Загалом понад 171 тис. громадян України скористалася можливістю проживання у Люблінському воєводстві. Після перетину кордону ці люди знайшли житло, зокрема, в: спеціально пристосованих для цього колективних житлових приміщеннях; в туристичних об'єктах з місцями для ночівлі, а також у квартирах та будинках приватних осіб. З метою колективного розміщення біженців у Люблінському воєводстві відкрито 504 об'єкти, із загальною кількістю майже 10000 місць для ночівлі. Від початку війни до кінця 2022 року майже 90 000 біженців скористалися колективним житлом у воєводстві.

До організації збору необхідних предметів долучилася державна та місцева адміністрація, неурядові та церковні організації, фонди та асоціації, підприємці, представники засобів масової інформації, і перш за все суспільство. За оцінками, у Люблінському воєводстві зібрано загалом понад: 3000 тонн гуманітарної допомоги, 251 тис. різних товарів, тобто допомоги загальною вартістю прибіл. 176 млн злотих.

Допомога на кордоні в Люблінському воєводстві.
Фот. Канцелярія Маршалка Люблінського воєводства

У січні 2023 року Люблінське воєводство з кількістю 6,2 тис. учнів з України посідало 11-ту позицію в Польщі за кількістю біженців, які відвідують школи та дитячі садки. Більшість учнів з України здобували освіту в державних закладах, тоді як 0,73 тис. осіб – в приватних школах та дитячих садках, розташованих переважно в містах Люблін та Замость. Подібно як і в цілому в Польщі, в регіоні також найбільше відвідуваними були початкові школи – 62,9% учнів та дитячі садки – 17,9%.

Медичну допомогу біженцям надавали суб'єкти, підпорядковані органу самоврядування Люблінського воєводства та Регіональний центр соціальної політики в місті Люблін, на виконання розпоряджень Люблінського воєводи, з ініціативи органу самоврядування Люблінського воєводства,

а також власних ініціатив окремих установ. У Люблінському воєводстві в 9 медичних закладах, які підпорядковуються органу самоврядування Люблінського воєводства, у 2022 р. було госпіталізовано загалом 1742 біженці, з яких майже 58% становили жінки, а 21% – діти. Орган самоврядування Люблінського воєводства виконав завдання, делеговані йому органами державної влади, що полягали у створенні та організації діяльності медичних пунктів та забезпеченні медичними перевезеннями громадян України. До 31.12.2022 року на ці цілі було виділено майже 7,5 млн злотих, у тому числі 1,54 млн злотих – з резерву спеціального призначення з державного бюджету, 5,89 млн злотих – з Фонду допомоги та 40 000 злотих – з бюджету Воєводи. Медичні пункти були створені в пунктах прийому біженців в: Дорогуську, Хелмі, Долгобичуві, Замості та Мірчі, а також в інформаційних пунктах на Головному автовокзалі в Любліні та Головному залізничному вокзалі в Любліні. Загалом в медичних пунктах, розташованих на Головному автовокзалі та Головному залізничному вокзалі в Любліні, допомога була надана понад 2,1 тис. біженців, з яких лише 2% потребували подальшої госпіталізації.

19.3.5 Любуське воєводство

Загалом видатки Любуського воєводства, пов'язані з наданням допомоги Україні, у 2022 році склали 7 319 472,83 злотих. Орган самоврядування Любуського воєводства вирішив передати 500 000 злотих на закупівлю медичних засобів для України, які були передані регіонам-партнерам в Україні: Сумській та Івано-Франківській областям. На закупівлю продуктів харчування, засобів гігієни, медичних засобів та виробів орган самоврядування Любуського воєводства виділив близько 870 000 злотих. Орган самоврядування воєводства передав 6 000 000 злотих для 12 повітів Любуського воєводства (по 500 000 злотих для кожного повіту) на інвестиційні витрати у сфері управління надзвичайними ситуаціями. Воєводський Спортивно-оздоровчий центр в мікрорайоні Джонков в місті Зелена Гура отримав 94 533,97 злотих від Любуського органу самоврядування на додаткове оснащення центру та придбання необхідних матеріалів. У центрі розміщувалися громадяни України, які втекли від війни. Там перебувало 200 осіб. Служба швидкої допомоги в місті Зелена Гура передала автомобіль швидкої допомоги вартістю 33 500 злотих. Служба швидкої допомоги у місті Гожув-Велькопольський передала автомобіль швидкої допомоги вартістю 250 000 злотих. Університетська лікарня подарувала автомобіль швидкої допомоги із засобами індивідуального захисту та 7 дефібриляторами.

27 лютого в Колонній залі Канцелярії Маршалка розпочав діяльність Центр допомоги Україні, створений органом самоврядування, який передав біженцям з України понад 10 000 гуманітарних наборів. З допомоги, наданої жителями Любуського воєводства, було підготовлено та розподілено близько 2500 гуманітарних наборів. У свою чергу, з бюджету воєводства у формі допомоги різними товарами, допомогу отримало 7 655 осіб (громадяни України зверталися за допомогою багато разів – відповідно до своїх потреб).

З 1 листопада 2022 року по 31 грудня 2023 року воєводське Управління праці в Зеленій Гурі реалізувало проєкт під назвою «Підтримка громадян України у процесі професійної активізації та соціальної інтеграції в Любуському воєводстві». Загальна вартість проєкту склала 999 400 злотих, та фінансувалася з коштів резерву Фонду праці. У 2023 році воєводське Управління праці також реалізувало проєкт «Поговорімо по-польськи», спрямований на 450 повнолітніх громадян України, які в'їхали до Польщі після 24 лютого 2022 року у зв'язку з військовими діями на території їх країни та перебувають на території Любуського воєводства. Вартість проєкту склала 1 036 350 злотих, а дофінансування з Європейського соціального фонду – 880 897,50 злотих. Від червня 2022 року, Регіональний центр соціальної політики в Зеленій Гурі проводить соціотерапевтичні заняття, арт-терапію, театральні майстер-класи та казкотерапію в семи повітах Любуського воєводства (Зеленогурському, Свєбодзінському, Мендзижецькому, Слубицькому, Суленцінському, Гожувському, Стшелецько-Дрезденецькому) та місті Гожув-Велькопольський. Заняття проводяться польською та українською мовами, сприяючи інтеграційному характеру діяльності.

19.3.6 Малопольське воєводство

Малопольське воєводство надало підтримку громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом в Україні в рамках Малопольського гуманітарного щита, який є проектом системних рішень допомоги, які відповідають як на поточні потреби біженців, такі як доступ до медичної допомоги, транспорту, фінансової підтримки неурядових організацій, так і на довгострокові заходи, орієнтовані переважно на інтеграцію, освіту та ринок праці. **Обсяг допомоги в рамках Малопольського гуманітарного щита був розділений на п'ять пакетів допомоги: транспортний пакет, пакет щодо ринку праці, освітній пакет (суспільний пакет, пакет неурядових організацій, волонтерів та співпраця з органами місцевого самоврядування).**

В рамках «Інфраструктурного пакета» Департаментом дорожньої інфраструктури та транспорту реалізовано 7 заходів/проектів загальною вартістю 19 087 046,15 злотих. Діяльність включала: надання транспорту та харчування для переселення біженців (2 840 884,14 злотих); надання безкоштовного проїзду на залізничному транспорті (2 581 497,50 злотих); надання рухомого складу для переселення біженців (30 злотих/за один кілометр транспортного засобу); придбання автобусів з низькою підлогою (вартість: 13 068 750,00 злотих); впровадження української мови у квиткових автоматах та мобільному додатку МКА – Малопольська Агломераційна Карта (575 951,00 злотих); видання брошури з інформацією, що містить набір правових норм, пов'язаних з дорожнім рухом (19 963,51 злотих); інформаційні зустрічі для громадян України.

Допомога Лиманівського повіту для Стрийського району. Фот. Повітове староство в Лиманові.

В рамках «Пакета ринку праці» Воєводське Управління праці у Кракові підтримувало громадян України у працевлаштуванні або перекваліфікації, а також надало інформацію про Малопольський ринок праці для можливості орієнтуватися на ньому. Воєводське Управління праці в Кракові керувало 4 інформаційними пунктами для українських громадян та роботодавців, які працювали у містах Краків, Освенцим, Новий Сонч та Тарнов. З початку роботи пунктів їх пропозиціями щодо праці скористалися загалом 15 138 осіб, у

тому числі 6 466 осіб, які звернулися по телефону. Також були організовані консультації для осіб, які шукають роботу. З початку реалізації пакета проведено 129 групових консультаційних зустрічей, в яких взяли участь 1764 особи. Індивідуальну підтримку отримали 3374 особи, у тому числі 916 осіб, які брали участь у зустрічах з консультантом у сфері професійного розвитку. Станом на 31 грудня 2023 року 97 громадян України (92 жінки та 5 чоловіків) пройшли навчання та розвинули свої навички, взявши участь у навчанні та курсах у чотирьох сферах: мовній, комп'ютерних технологій, проектному менеджменті, а також курсах підготовки водіїв категорій: А, А2, В, В+Е. Загальні витрати на діяльність, що здійснювалася в рамках пакета, склали 428 795,31 злотих.

В рамках «Освітнього пакета» з 24 лютого 2022 року до кінця 2023 р. Малопольське воєводство отримало 1 582 104 злотих від Фонду допомоги Україні на додаткові освітні заходи для біженців з України. На виконання Постанови № 1685/22 від 27 вересня 2022 року, ознайомившись з висновком Конкурсної комісії, Органом самоврядування Малопольського воєводства прийнято 19 пропозицій щодо реалізації суспільних завдань Малопольського воєводства у сфері науки, вищої освіти, навчання, освіти та виховання в рамках конкурсу «Польща-Україна. Давайте познайомимось в Малопольському воєводстві» загальною вартістю 572 000 злотих. В рамках грантового проекту під назвою «Малопольський гуманітарний щит. Європейські фонди для України – Освітній пакет», що реалізується в рамках 15-ї пріоритетної осі – REACT-EU (ESF) для вирішення міграційних викликів Дія

15.2 REACT-EU для вирішення міграційних викликів – освітній пакет ROP WM на 2014-2020 роки, фінансові ресурси в розмірі 14 908 232,93 злотих отримало 53 одержувачі грантів.

В рамках «Соціального пакета» в період з 24 лютого 2022 року по 31 грудня 2023 року Департамент охорони здоров'я, сім'ї, рівного ставлення та соціальної політики, реалізував два проекти в рамках Малопольського гуманітарного щита. Європейські фонди для України: грантова підтримка Європейського Соціального Фонду (ЄСФ) для Неурядових Організацій (НУО) та Органів Місцевого Самоврядування (ОМС) – соціальна інтеграція, ринок праці, освіта та охорона здоров'я (Регіональна операційна програма для Малопольського воєводства (РОП МВ 2014-2020) та грантова підтримка Європейського Фонду Регіонального Розвитку (ЄФРР) для НУО та ОМС – соціальна інфраструктура (РОП МВ 2014-2020). В рамках проектів надано грантову підтримку НУО та ОМС Регіональної операційної програми Малопольського регіону на 2014-2020 роки в сумі 17 611 446 злотих, яка була використана для реалізації заходів у сфері суспільних послуг та підтримки в рамках соціальної інтеграції, освіти, ринку праці та охорони здоров'я, а також соціальної інфраструктури.

В рамках «Пакета неурядових організацій, волонтерства та співпраці з ОМС» орган самоврядування Малопольського воєводства підтримував неурядові організації в рамках пакета, відзначаючи важливу роль, яку відігравали неурядові організації в перші дні війни в Україні, здійснюючи заходи, які адаптувалися до виникаючих потреб громадян України, які проживають на території Малопольського воєводства, зокрема у сфері: координації діяльності волонтерської допомоги, інтеграції в місцеві громади, а також чинних правових умов. Пакет складався з 12 заходів у різних сферах суспільно-корисної підтримки, серед яких: культура, спорт, освіта, довкілля, туризм, екологія, соціальна політика, волонтерство. Сума, виділена на реалізацію пакета, склала: 2 476 690 злотих.

19.3.7 Мазовецьке воєводство

Орган самоврядування Мазовецького воєводства взяв на себе зобов'язання надавати допомогу Україні та її громадянам у сфері розміщення, соціальної інтеграції, матеріальної та медичної допомоги, як на місці, так і у вигляді допомоги безпосередньо суб'єктам в Україні.

Департамент охорони здоров'я та соціальної політики, а також воєводські медичні установи, зобов'язалися допомагати громадянам України, які проживають на території Республіки Польща, та допомагати безпосередньо на території України. Окремі заходи з надання допомоги включають: Лікарня Мазовецька-Бродновська у Варшаві використала 271 275,35 злотих для придбання медичних матеріалів та передачі їх до логістичного пункту у місті Львів, який займається розподілом медичних матеріалів українським медичним установам. За згодою Органу самоврядування Мазовецького воєводства передано 24 автомобілі швидкої медичної допомоги, зняті з експлуатації медичними установами. На прохання Карітасу Самборсько-Дрогобицької єпархії Української Греко-Католицької Церкви надано 97 ліжок від медичних закладів, підпорядкованих Мазовецькому воєводству. Було проведено навчання у сфері тактичної медицини для медичного персоналу та цивільного населення, особливо орієнтоване на населення українського походження. Завдання реалізовувалось у 2023-2024 роках. Загальна вартість коштів, перерахованих на другий етап завдання, становить 1 717 485

Акція допомоги в Седлецькому повіті. Фот. Повітове староство в Седльце.

злотих (кошти, перераховані до 31 грудня 2023 року, становлять 135 003 злотих) – власні кошти Мазовецького воєводства. З березня 2022 року на прохання старости Млавського повіту

Національний житлово-реабілітаційний центр для людей з розсіяним склерозом в селі Домбек надав 18 місць для біженців з України, з яких було використано 7 місць.

У період з 02 по 11 березня 2022 р. компанія «Колії Мазовецькі» організувала курсування 5 поїздів (в обидві сторони), якими перевозились українські біженці з прикордонних територій (з Хелма) до Мазовецького воєводства. Загалом додатковими гуманітарними поїздами, рух яких організувала компанія «Колії Мазовецькі», перевезено 3 420 осіб, які шукали захисту від загроз війни в Україні.

До допомоги громадянам України були залучені десятки суб'єктів освіти Мазовецького воєводства. Однією з категорій учасників допомоги є школи та педагогічні бібліотеки, що підпорядковуються органу самоврядування Мазовецького воєводства, які залучилися до надання допомоги Україні та її громадянам у період з 24 лютого 2022 року по 31 грудня 2023 року. У 2022 році в рамках Фонду допомоги Україні школам та бібліотекам було перераховано 1 046 182,00 злотих. У 2023 році було перераховано 2 513 041,00 злотих. Наприклад, педагогічною бібліотекою імені Хелени Радлінської в місті Седльце придбано прибіл. 100 книг на суму понад 1500 злотих. В рамках програми «Мазовія для України» в бібліотеці організовано 12 занять. В бібліотеці приймали читачів з України, надавали читальний зал для батьків українських дітей під час занять, організованих Мазовецьким територіальним центром удосконалення вчителів (МТЦУВ), підготували та роздавали польсько-український алфавіт для українських користувачів, а також безкоштовно ксерокопіювали та сканували документи біженців.

Воєводське Управління праці у Варшаві відкрило 16 березня 2022 року інформаційний пункт за адресою: вул. Млинарська 16 у Варшаві. Метою відкриття пункту була підтримка громадян України, у тому числі для адаптації до польського ринку праці. Станом на кінець 2023 року 1448 громадян України скористалися допомогою Воєводського Управління праці у Варшаві.

На початку березня 2022 р. воєводство передало безпосередньо на польсько-український кордон як допомогу ковдри, подушки, пледи загальною вартістю 104 554,00 злотих. Крім того, Мазовецьке воєводство реалізувало матеріальну допомогу, спрямовану на допомогу безпосередньо аварійно-рятувальним службам, залученим до захисту цивільних жертв агресії. Львівський військово-медичний центр звернувся з проханням про надання захисних засобів та спорядження для можливості надання допомоги людям у будівлях, що зазнали бомбардувань. За рахунок власних коштів воєводства було закуплено ручні дихальні апарати (408 шт.), захисні окуляри (200 шт.) та технічні рукавички (250 шт.), а також 100 комплектів термоактивної білизни, що дозволяє проводити рятувальні операції в умовах температур, нижчих за нуль градусів. Вартість вищезазначеної допомоги склала 141 898,86 злотих. У наступні місяці до міста Львів було направлено матеріальну допомогу на суму 261 690,58 злотих та 103 354,81 злотих іншої допомоги, що було частиною допомоги, надісланої в Україну.

19.3.8 Опольське воєводство

З перших годин війни Опольське воєводство підтримувало свій партнерський регіон в Україні – Івано-Франківську область, партнерські відносини з яким тривають вже понад 20 років. **На даний час Опольське воєводство надало допомогу в розмірі прибіл. 4,6 млн злотих для Івано-Франківської області** (Україна), 27 вантажних поставок (у тому числі 10 поставок з будівельними матеріалами, водоканалізаційним приладдям та обладнанням для дитячого будинку «Смерічка» у місті Ворохта. У рамках гуманітарної допомоги українським пожежникам Опольське воєводство надало допомогу в розмірі 551 000 злотих, а також на 80 000 EUR різноманітного обладнання та матеріалів від імені регіону Німеччини Надренія-Палатинат, серед яких було пожежне обладнання, перев'язувальні матеріали, одяг пожежників, медичні сумки, намети, електрогенератори та обладнання приміщень безпеки. У сфері гуманітарної допомоги лікарням партнерського регіону переказано допомогу на суму 2 410 200 000 злотих. Кошти, виділені на реконструкцію дитячого будинку в місті Ворохта, склали 1 338 887,27 злотих, з яких іноземні партнери профінансували 135 000 EUR. Сеймик Опольського воєводства прийняв постанову на суму 1 млн злотих для допомоги біженцям з України, які

перебувають на території Опольського воєводства. Органом самоврядування Опольського воєводства було підписано угоди з 27 органами місцевого самоврядування для покриття витрат, пов'язаних з перебуванням біженців з України в територіальних громадах.

Опольське воєводство також долучилося до інших форм допомоги. Було надано 4 дотації для неурядових організацій, серед яких Карітас Опольської дієцезії та Воєводський відділ в місті Опольє Асоціації польсько-східного співробітництва на загальну суму приблизно 40 000 злотих. Також профінансовано два проекти ЄС: проект Регіонального центру соціальної політики в місті Опольє «Солідарність з Україною – допомога воєнним мігрантам в Опольському воєводстві» та «Будівництво структур для інтеграції іноземців в Польщі – Етап II – пілотний проект центрів інтеграції іноземців», запланований до реалізації в рамках Фонду притулку, міграції та інтеграції (ФПМІ) Міністерством сім'ї та соціальної політики. Також був профінансований 31 культурний захід закладів культури Опольського воєводства, присвячений громадянам України, зокрема концерт «Опольє для України», Книжкова акція для України та проект «Зустріч культур. Польща-Німеччина-Україна». Крім того, закладами органу самоврядування Опольського воєводського реалізовано 9 проектів у сфері освіти. Також відбулося 4 заходи допомоги Опольського воєводства на підтримку українських партнерів, такі як візит делегації науковців Івано-Франківського національного медичного університету, метою якого було ознайомлення з темою реабілітації в закладах охорони здоров'я Опольського воєводства, налагодження наукового співробітництва, а також обмін досвідом.

19.3.9 Підкарпатське воєводство

Підкарпатське воєводство (ПВ) з перших днів війни, зважаючи на його прикордонне розташування, а також численні партнерські відносини з суб'єктами з України, відіграло особливу роль у зв'язку з виниклою міграційною кризою та наданням допомоги тим, хто її потребує. З 24 лютого по 5 березня 2022 року 550 тисяч осіб перетнули кордон на ділянці Підкарпаття, а в момент найінтенсивнішого переміщення, тобто 5-6 березня 2022 року понад 85 000 осіб, а міста Жешув та Перемишль прийняли стільки людей, скільки мають мешканців. **З бюджету Підкарпатського воєводства на різні форми допомоги було витрачено 3 223 000 злотих. Крім того, з коштів Регіональної цільової програми Підкарпатського воєводства у 2014-2022 роках було видано 25 мільйонів злотих, а ще 6 мільйонів злотих – з інших джерел.**

Заходи допомоги органу самоврядування Підкарпатського воєводства охоплювали різні сфери підтримки – від фінансової підтримки з бюджету воєводства, координації гуманітарної допомоги, яка надходила до Підкарпатського воєводства, до звернень на міжнародних форумах. Міжрегіональне співробітництво з партнерами з України, набуло нового виміру, зосередившись насамперед на діяльності з надання допомоги (гуманітарна матеріальна допомога та допомога в цілях розвитку). Допомога, що направлялась в Україну, спрямовувалась переважно в регіони-партнери Підкарпатського воєводства – тобто Львівську, Івано-Франківську, Тернопільську, Закарпатську та Одеську області.

Заняття з вивчення польської мови для дорослих A1-B1.
Фот. Канцелярія Маршалка Мазовецького воєводства.

З коштів бюджету Підкарпатського воєводства було витрачено 3 223 000 злотих на фінансову допомогу для підкарпатських органів місцевого самоврядування, перераховані до Регіонального центру соціальної політики, придбання 10 мобільних пристроїв, спеціалізованих мобільних дефібриляторів, організацію літніх таборів на території Підкарпаття для українських дітей, а також навчання посадових осіб з українських регіонів-партнерів у сфері отримання та використання коштів ЄС. З коштів Регіональної цільової програми Підкарпатського воєводства на 2014-2022 роки

25 мільйонів злотих було витрачено на реалізацію проекту Підкарпатського центру інтеграції іноземців та реалізацію проекту під назвою «Придбання житлових приміщень, їх оздоблення та обладнання, необхідне для належного функціонування та використання інфраструктури, на яку поширюється підтримка». Понад 6 мільйонів злотих було витрачено з інших джерел, мінімум 552 947 злотих на реалізацію Підкарпатським воєводством проекту, дотованого Міністерством закордонних справ в рамках конкурсу «Гуманітарна допомога 2022», та 1,5 мільйона злотих дотацій від Підкарпатського воєводи на створення та функціонування медичних пунктів у пунктах прийому біженців на території Підкарпатського воєводства.

Підготовка та організація Підкарпатським воєводством перевезень гуманітарної допомоги відбувалися у співпраці з такими установами, як: Підкарпатський продовольчий банк, Карітас Жешувської дієцезії, Підкарпатський регіональний відділ Польського Червоного Хреста, Урядове Агентство Стратегічних резервів, Генеральне консульство Республіки Польща у Львові.

У відповідь на отримані запити, у співпраці з вищезазначеними установами вдалося організувати, зокрема, наступні перевезення з гуманітарною допомогою в Україну: до Закарпатської області – прибіл. 97 піддонів з наступним асортиментом: продукти харчування тривалого зберігання та консервовані продукти, спальні мішки, матраци, рушники, постільна білизна, дезінфекційні засоби, хімія, продукти харчування та гігієни, агрегати; до Львівської області (зокрема, містам Мостиська та Борислав, Чернечому Ордену Редемптористів у місті Львів): прибіл. 75 піддонів з наступним асортиментом: медикаменти, продукти харчування, ковдри, одяг, ліхтарі, матраци, засоби гігієни, 50 тонн борошна; до Івано-Франківської області; для Державної служби у справах Надзвичайних ситуацій України в Івано-Франківській області – прибіл. 25 піддонів з наступним асортиментом: продукти харчування тривалого зберігання та консервовані продукти, ковдри, спальні мішки, матраци, каремати, медикаменти та медичні вироби, аптечки, одяг (включаючи форму пожежників), взуття, електрогенератори, мішки для піску, засоби гігієни, ліхтарі, вогнегасні спреї, повербанки, протейнові напої, рятувальні ковдри, намет, пили, одяг; для Центру польської культури та європейського діалогу в Івано-Франківську – 4 піддони з наступним асортиментом: продукти харчування, засоби гігієни, термоси, чашки, флеш-накопичувачі, повербанки, акумулятори, шапки, обігрівачі для рук, посуд та інше; до Тернопільської області (через Тернопільську обласну раду) – прибіл. 36 піддонів з наступним асортиментом: продукти харчування тривалого зберігання та консервовані продукти, вода, спальні мішки, каремати, медикаменти та медичні вироби, аптечки, продукти харчування та предмети гігієни для дітей, одяг; до Одеської області (через Одеську військову державну адміністрацію) – прибіл. 70 піддонів з наступним асортиментом: продукти харчування, вода, ковдри, подушки, матраци, медичні вироби, предмети гігієни, вугільні печі; для дитячого будинку в місті Умань (Черкаська область) та в селі Супрунівка (Полтавська область) – мікроавтобус з причепом з наступним асортиментом: продукти харчування для дітей, предмети гігієни для дітей, ковдри, коляска, туристичне ліжко, одяг.

Воєводство також співпрацювало з іноземними організаціями, такими як Secours Populaire Francais та World Central Kitchen, щоб допомогти біженцям у спільних проектах, а також з іноземними партнерами з Німеччини та Австрії.

В офісі Регіонального центру соціальної допомоги в місті Жешув функціонував пункт збору допомоги біженцям. Всього зібрано: продукти харчування: 122 кг, косметика та засоби для прибирання: 60 кг, ліки/медичні вироби: 57 кг, дитячі підгузки: 128 кг, одяг: 60 кг, одноразовий посуд: 41 кг, корм для домашніх тварин: 17 кг, рушники, ковдри: 11 кг.

В рамках інших акцій допомоги в перші місяці з початку повномасштабної війни було організовано рух спеціальних потягів, а також організовано національні та міжнародні зустрічі, присвячені допомозі Україні. Маршалок Підкарпатського воєводства в рамках Європейського комітету регіонів здійснив заходи з надання допомоги Україні, таких як навчальний візит журналістів, акредитованих при Європейському комітеті регіонів, а також організація виїзного засідання Конференції Голів

Європейського комітету регіонів та Робочої групи з питань України, що відбулося в рамках ЄКР при Канцелярії Маршалка Підкарпатського воєводства 6 квітня 2022 року.

19.3.10 Підляське воєводство

Воєводство уклало 2 договори щодо допомоги громадянам України. Предметом цих договорів було забезпечення місцями проживання з доступом до санітарно-побутових приміщень, продуктів харчування та напоїв загалом для 50-65 осіб. Договори укладено з Агенцією регіонального розвитку «ARES» S.A. в м. Суwalkи (сума угоди 250 000,00 злотих) та WOSiR Szelment Sp. z o.o. (сума угоди 70 000,00 злотих).

Підляське воєводство також надало матеріальну допомогу з власних коштів. У 2022 році було витрачено 227 614,81 злотих. Витрати включали придбання та доставку невеликого медичного та рятувального обладнання, перев'язувальних та дезінфекційних засобів, наборів першої допомоги, включаючи аптечки першої допомоги та медичні сумки з обладнанням, 13 одиниць реанімаційних наборів з контейнерами для зберігання та транспортування ампул із лікарськими засобами. Придбані речі були передані в Україну чотирма траншами (11 та 25 березня, а також 14 та 22 квітня, за посередництва благодійної організації ELEOS з Варшави) до міста Івано-Франківськ, в район міста Володимир-Волинський, а також до міст Дніпро та Луцьк. Реанімаційні набори були передані українській стороні за посередництва Канцелярії Маршалка Люблінського воєводства 27 жовтня 2022 року.

У 2023 році було витрачено 129 951,00 злотих на придбання необхідного оснащення відповідно до запиту, надісланого органами самоврядування Рівненської та Закарпатської областей. Придбане оснащення включало коси, бензопили (для потреб прикордонних служб), насосні комплекти (для потреб пожежної служби), електрочайники, термоси, рушники, ковдри, постільну білизну, шкільні матеріали тощо, необхідні для облаштування укриттів у навчальних закладах Рівненської області. Вищевказані матеріали передавались поступово – останні були отримані українською стороною в січні 2024 року. Згодом також було витрачено 49 364,90 злотих. Було придбано набори невідкладної медичної допомоги, медичні рукавички (захисні та хірургічні), набори для катетеризації вен, пологові набори, рятувальні ковдри. Медичні вироби були передані до Комунального підрозділу «Обласна база медичного забезпечення» Рівненської обласної ради в Україні 09 листопада 2023 року.

В рамках проєкту «Підтримка без кордонів» в початковій школі № 1 ім. Тадеуша Костюшка в місті Високе-Мазовецьке було проведено 356 годин корекційних занять з предметів, охоплених основною навчальною програмою, та 144 додаткові години занять з польської мови. В рамках проєкту Агенція регіонального розвитку «ARES» S.A. в місті Суwalkи підтримувала людей, які постраждали від війни в Україні, зокрема, внутрішніх мігрантів, надаючи обладнання та оснащення для полегшення повсякденного життя, в тому числі генератори електроенергії, побутові прилади, аптечки індивідуального захисту та аптечки першої допомоги. Одержувачами матеріальної допомоги стали державні установи, розташовані в Україні – органи місцевого самоврядування, школи Рівненської та Закарпатської областей. В рамках проєкту також були здійснені заходи для переселенців з України, які оселилися в місті Суwalkи, такі як: професійна активізація, доступ до спеціалізованих послуг для біженців з України та освітні екскурсії.

Рятувальники Воєводської Станції Екстренної Допомоги поряд з автомобілями з медичною допомогою для України. Фот. Канцелярія Маршалка Західнопоморського воєводства.

Крім того, в Підляському воєводстві (яке обслуговується компанією POLREGIO S.A.) здійснювалися безкоштовні залізничні перевезення громадян України (дітей та молоді до 18 років, жінок будь-якого віку та чоловіків старше 60 років) на підставі українського документа, що посвідчує особу, а також перевезення біженців з України на територію Республіки Польща (надання автобусів та транспорту від польського кордону до місць розміщення) на підставі договору з компанією PKS NOVA S.A. на суму 19 181,34 злотих.

19.3.11 Поморське воєводство

Поморське воєводство надало допомогу Україні та її громадянам на загальну суму понад 38 мільйонів злотих. Джерелами цих коштів були бюджет місцевого самоврядування (понад 31 млн злотих), Фонд допомоги (понад 5 млн злотих), а також європейські фонди (1,8 млн злотих).

Були організовані пункти прийому для осіб, що приїжджають з України, яким було забезпечено проживання, харчування та медична допомога. В місті Гданськ створено пункт підтримки іноземців. В цьому пункті працівники Воєводського Управління праці в місті Гданськ надавали професійні консультації громадянам України. Ці послуги, за погодженням з окружною палатою юридичних радників у місті Гданськ, були доповнені безкоштовними юридичними консультаціями. Громадяни України могли скористатися мовними перекладами, завдяки співпраці з Гданським університетом у формі студентського волонтерства. У місті Слупськ було створено другий пункт підтримки іноземців у Поморському воєводстві. Там надавалася індивідуальна підтримка у формі професійних консультацій. У період з березня по червень 2022 року 25 працівників, відправлених до підтримки пунктів прийому, відпрацювали загалом 960 годин протягом 120 днів.

Проживання з цілодобовим харчуванням забезпечено біженцям, зокрема, в Центрі екологічної освіти в селі Шимбарк, Блакитній школі у місті Владиславово, в селі Старе поле за адресою: вул. Маринарки Воєнней 21А, в Центрі відпочинку «Померанка» у місті Гданськ та Поморському центрі педагогічної освіти у місті Гданськ.

Громадянам України забезпечено медичну підтримку, таку як лікування та реабілітація поранених воїнів та жертв війни, а також співпраця з медичними організаціями у забезпеченні спеціалізованим обладнанням та засобами для перев'язки ран.

Допомога біженцям в освітній сфері включала такі заходи, як: організація курсів польської мови для дітей та дорослих з України, придбання підручників та навчальних матеріалів українською мовою, а також підтримка адаптації дітей у польських школах, у тому числі шляхом додаткових уроків, інтеграційних занять та семінарів. Наприклад, Поморський центр педагогічної освіти у місті Гданськ провів курс польської мови тривалістю 390 годин для близько 140 осіб, які мають право займатися педагогічною діяльністю. Управління освіти та підпорядковані йому підрозділи придбали та надали в розпорядження бібліотечні матеріали українською мовою, серед яких: художня література українською мовою, підручники для вивчення польської мови та підручники для навчання в польській школі для українських учнів.

Органи місцевого самоврядування організували гуманітарні перевезення для Херсонської області та міста Одеса, включаючи машини швидкої допомоги, ліки, медикаменти та генератори електроенергії. Біженцям надавалася речова допомога, серед якої продукти харчування, одяг, засоби гігієни та інші предмети першої необхідності.

Інтеграційна та суспільна підтримка включали організацію інтеграційних заходів, таких як фестивалі, пікніки та семінари, що популяризують українську культуру, фінансову підтримку для художників з України, підтримку професійної інтеграції біженців шляхом навчання, консультування з питань кар'єри та допомоги у пошуку роботи. Міжкультурний діалог підтримувався організацією концертів,

виставок та виступів солідарності, а також допомогою українським митцям та діячам культури через мистецькі резиденції та гранти.

В рамках міжнародного співробітництва було встановлено партнерські відносини з регіонами та містами України, зокрема, для обміну досвідом та реалізації спільних проєктів. У місії надання допомоги та розвитку польсько-українських зв'язків місцева влада також залучала неурядові організації, надаючи дотації, гранти та фінансову підтримку на проєкти, спрямовані на допомогу Україні.

19.3.12 Сілезьке воєводство

Сілезьке воєводство, включаючи його організаційні підрозділи та компанії, контрольний пакет акцій в яких належить воєводству, надало підтримку воєнним біженцям з України, а також Україні на суму 10 760 752,66 злотих. Ця сума поділяється на фінансову допомогу (3 207 843,98 злотих), матеріальну допомогу (7 516 137,44 злотих) та інші форми допомоги (36 771,24 злотих).

Інші форми допомоги включали, зокрема: організацію та проведення майстер-класів, проведення організованих екскурсій в супроводі гідів, надання доступу до місць з комп'ютерною технікою та відповідним обладнанням, принтерів, допомогу у написанні резюме, виготовлення ксерокопій, розробку розмовників, концерти, пікніки, безкоштовне відвідування музеїв, галерей, безкоштовну оренду приміщень, простору, надання музичних інструментів, майстер-класи з мистецької освіти, прикрашання прапорами та підсвічування будівель в українських національних кольорах, переклад театральних вистав на українську мову, майстер-класи з народного мистецтва тощо. У період з березня 2022 року по 31 грудня 2023 року на порталі Сілезького воєводства функціонувала, дуже часто відвідувана, закладка українською мовою, яка містила інформацію, що значно полегшувала біженцям інтеграцію в нашої країні та регіоні.

Вищезазначена сума не включає витрати на розміщення біженців в організаційних підрозділах воєводства, а також витрати на здійснення залізничних гуманітарних перевезень, у зв'язку із виплатою цим суб'єктам грошових коштів за забезпечення проживання та харчування воєнних біженців з України, а також відшкодування витрат за організацію Сілезькою залізницею та Polregio в період з 2 по 18 березня 2022 року додаткових пасажирських поїздів, не передбачених в річному розкладі руху поїздів (що була профінансована відповідними міністерствами).

У березні та листопаді 2023 року в Україну було направлено два Сілезькі гуманітарні конвої загальною вартістю близько 1 964 229,82 злотих, яка включена до вищезазначеної загальної суми. Передане обладнання включало, зокрема, 3 санітарні автомобілі Mercedes Benz Sprinter, комп'ютерний томограф, дефібрилятори, апарати ЕКГ, транспортні крісла, інфузійні насоси, респіратори, акумуляторно-мережеві аспіратори, реабілітаційні ліжка.

19.3.13 Свентокшиське воєводство

У 2022 році орган місцевого самоврядування Свентокшиського воєводства виділив суму 500 000 злотих на надання негрошової допомоги у вигляді: продовольчих, промислових та інших товарів, що забезпечують основні побутові та медичні потреби громадянам України, які проживають у Вінницькій та Львівській областях. У 2022 році орган місцевого самоврядування Свентокшиського воєводства підтримував біженців з України, які постраждали від збройного конфлікту та проживають на території Республіки Польща. Кошти були використані для надання допомоги воєнним біженцям, зокрема, для організації місць для проживання, забезпечення харчуванням, надання психологічної допомоги та надання основних соціальних послуг.

За підтримки Адміністрації Свентокшиського воєводства були організовані збори допомоги громадянами, а пакунки з гуманітарною допомогою передавалися в Україну для найбільш потребуючих допомоги. У 2023 році Адміністрація Свентокшиського воєводства ухвалила рішення

про організацію двох конкурсів, завдяки яким надана чергова багатомільйонна підтримка у вигляді комп'ютерної техніки для учнів та соціального житла для біженців з України, які перебувають у регіоні. **Загальна сума коштів ЄС, виділених на додаткове фінансування обох конкурсів, становить 17 336 150 злотих.**

У 2022 році орган місцевого самоврядування Свентокшиського воєводства реалізував низку ініціатив гуманітарного характеру для Вінницької області, як регіона-партнера, а також сприяв партнерським відносинам між обома регіонами. Від початку війни Адміністрація Свентокшиського воєводства активно займалася діяльністю з надання допомоги Україні. Співробітники Канцелярії Маршалка та підпорядкованих підрозділів організували в березні 2022 року збір власних грошових коштів і зібрали понад 34 000 злотих на допомогу Україні, яка бореться. Крім того, орган місцевого самоврядування Свентокшиського воєводства організував низку волонтерських зборів продуктів харчування та побутової хімії.

Безкоштовні курси польської мови. Фот. Адміністрація Маршалка Свентокшиського воєводства

Освітній центр у Вульці Мілановській, що підпорядкований Свентокшиському центру підвищення кваліфікації вчителів у місті Кельце, став безпечним тимчасовим притулком для 154 біженців з України. В цій установі їм було надано безкоштовне житло, харчування, психологічну, організаційну та юридичну допомогу. Загалом у 2022 році орган місцевого самоврядування Свентокшиського воєводства надав майже 600 000 злотих на придбання необхідних речей для мешканців регіону-партнера. Також до лікарні в місті Коростишев Житомирської області в Україні були направлені необхідні засоби для чищення, маски, дезінфекційні засоби, а до лікарень Вінницької області було доставлено спеціалізоване медичне обладнання.

Придбано також предмети першої необхідності, серед яких: спальні мішки, ковдри, термофольга, намети, засоби гігієни, перев'язувальні засоби та продукти з тривалим терміном зберігання. В період Різдвяних свят було направлено вантаж з допомогою, який містив 17 електрогенераторів, майже 5 тонн м'ясних консервів та таблеток для очищення води, а також повторено акцію «Świętokrzyski Mikołaj», в рамках якої польські діти у Вінниці отримали різдвяні подарунки.

У Моравиці був організований відпочинок під час канікул, так звана Акція «Моравиця – Україна», для дітей з Вінницької та Київської областей, які зазнали травм, пов'язаних з воєнними діями. Перебування дітей проходило у формі півторатижневого табору та включало спортивні, освітні заходи, екскурсії та інші форми активного дозвілля.

Співробітники Канцелярії Маршалка в Торуні під час сортування речових подарунків, наданих мешканцями Куявсько-Поморського воєводства. Фот. Канцелярія Маршалка Куявсько-Поморського воєводства.

19.3.14 Вармінсько-Мазурське воєводство

З перших днів повномасштабної війни орган самоврядування воєводства перебував у постійному контакті з партнерами з Рівненської області, з якою співпрацює з 2003 року. Українська сторона оперативно інформувала про свої потреби, на які місцева влада воєводства намагалася відреагувати якомога швидше. На першому етапі (до кінця березня 2022 року) передана допомога походила зі збору пожертв, організованого Управлінням Маршалка Вармінсько-Мазурського воєводства в Ольштині, та з пожертвувань, наданих громадськими організаціями, приватними особами та компаніями у відповідь на звернення органу самоврядування воєводства щодо підтримки мешканців Рівненської області. Загалом на першому етапі було перевезено 23 тонни предметів першої необхідності та понад 5 тонн продуктів харчування.

Поправка до Закону про самоврядування воєводства дозволила реалізувати другий етап діяльності (з квітня по грудень 2022 року), тобто постачання матеріальної допомоги, придбаної за рахунок фінансування з бюджету воєводства. **Загалом з бюджету воєводства було інвестовано майже 600 000 злотих**, а до Рівненської області доставлено, зокрема: 26 тонн продуктів харчування, 28 електрогенераторів, 578 ковдр та 242 спальних мішки. 3 машини швидкої допомоги були передані з ресурсів підрозділів охорони здоров'я, які підпорядковуються органу самоврядування воєводства.

Під час наступних поставок матеріальна допомога також надавалася за рахунок пожертвувань, отриманих від Об'єднання шкіл з українською мовою викладання в місті Гурово Ілавецьке (підпорядкованого органу самоврядування воєводства). Заклад також став місцем притулку для молодих людей, які рятуються від війни, в якому учні продовжують навчання без мовного бар'єра.

У 2023 році орган самоврядування Вармінсько-Мазурського воєводства продовжив підтримку партнерів з Рівненської області. Управління Маршалка подарувало 30 комп'ютерів для використання дітьми та підлітками у цілодобовому центрі проживання.

У червні 2023 року було вирішено організувати літній відпочинок для дітей та молоді з України. Територіальна громада села Видміни отримала дотацію в розмірі 150 000 злотих, а територіальна громада міста Ілава – 120 000 злотих. Завдяки цьому понад 80 дітей та молоді безпечно провели канікули у Вармії та Мазурах. Крім того, з бюджету органу самоврядування Воєводства був придбаний безпілотник, що виявляє загрози, який наразі використовується рятувальними службами для патрулювання українсько-білоруського кордону. Вартість придбання безпілотника склала 43 894,20 злотих.

У 2023 році орган самоврядування Вармінсько-Мазурського воєводства реалізував проєкт «Навчаючи українських пожежників – рятуєш життя українців», який співфінансувався в рамках конкурсу грантів Центральноєвропейської ініціативи. Основною метою здійснення цього проєкту була організація тренінгу для групи українських пожежників-добровольців, який відбувся 10-15 липня 2023 року. Програма навчання включала виїзди до підрозділів добровільних пожежних частин, що діють у Вармінсько-Мазурському воєводстві. Під час цих зустрічей польські пожежники поділилися своїми практичними знаннями щодо проведення рятувальних операцій, а також щодо адміністрування підрозділом, який відповідає за управління людськими ресурсами. На завершення проєкту було передано до Рівненської області елементи оснащення пожежного обладнання на суму 23 393 злотих. Загальна вартість проєкту склала 71 248,4 злотих, з яких відшкодування від Центрально-Європейської Ініціативи склало 39 993,99 злотих.

19.3.15 Великопольське воєводство

У 2022-2023 роках у рамках Канцелярії Маршалка Великопольського воєводства здійснювалася діяльність, пов'язана з присутністю біженців на території регіону: функціонування інформаційного пункту для громадян України в Канцелярії Маршалка Великопольського воєводства; функціонування вебсайту українською мовою з інформацією про можливість адаптації в регіоні; функціонування

телефону з мовним помічником (українською та російською мовами) для надання допомоги громадянам України в перекладі під час контактів з установами самоврядування Великопольського воєводства. **У 2022 році, в межах резерву спеціального призначення для виконання кризових завдань, Великопольське воєводство активувало резерв спеціального призначення в сумі 1 015 594 злотих, з яких було витрачено 662 364,84 злотих. Після врегулювання всіх заходів, пов'язаних з Фондом допомоги у 2022 році, було отримано відшкодування у розмірі 224 764,68 злотих.**

У 2022 році Великопольська залізниця організувала перевезення мігрантів з польсько-українського кордону в глиб країни. Було організовано спеціальні гуманітарні потяги з міста Перемишль до міста Познань. 8 рейсів перевезло прибіл. 2800 осіб. В період до 31 травня 2022 року Великопольською залізницею були організовані безкоштовні поїздки всіма поїздами. Видано 117 тисяч безкоштовних квитків. Лікарняними закладами, підпорядкованими органу самоврядування Великопольського воєводства, у 2022 році була надана 1651 лікарняна медична послуга (госпіталізації) громадянам України (орієнтовною вартістю прибіл. 5,6 млн злотих, видатки профінансовано з державного бюджету Національним фондом охорони здоров'я). Найбілша кількість пацієнтів – громадян України звернулася до Великопольського Центру здоров'я дітей (ВЦЗД) в останні тижні 2022 року – 120-150 дітей на тиждень. В основному це були амбулаторні консультації. Щотижня ВЦЗД приймає прибіл. 1100-1400 пацієнтів. Воєводське управління праці (ВУП) в місті Познань спільно з філіями ВУП в містах Конін, Піла, Лешно та Каліш реалізувало проєкт «Допомога Україні – консультування для біженців та мігрантів», реалізований в рамках оголошеного Міністерством сім'ї та соціальної політики конкурсу «Разом можемо зробити білше – Перше видання Програми активізації для іноземців на 2022-2023 роки». В період з 26 серпня 2022 року по 31 грудня 2023 року на заходи, передбачені проєктом, було виділено кошти в сумі 381 195 злотих. Метою проєкту була допомога у пошуку роботи, під опікою досвідчених професійних радників в кожному регіоні Великопольського воєводства.

Великопольське воєводство зосередилося на допомозі Харківській області, яка з 2002 року є регіоном-партнером Великопольського воєводства та потребує особливої підтримки як прифронтовий регіон, а також з огляду на сусідство з країною-агресором. Перша вантажна поставка з матеріальною допомогою, яка була розміщена на 32 палетах і направлена у березні 2022 року для мешканців Харківської та Чернігівської областей, була передана від працівників Управління Маршалка Великопольського воєводства, підрозділів органів місцевого самоврядування, а також підприємств воєводства. 12 та 18 травня 2022 року з міста Познань (головне місто Великопольського воєводства) виїхали 2 великі вантажівки (понад 50 європіддонів) з гуманітарною допомогою, до складу якої входили: продукти харчування з тривалим терміном зберігання, ковдри, подушки, постіль та матраци, а також медичні засоби, підгузки та побутова хімія.

Матеріальна допомога також включала медичне обладнання: 2 машини швидкої допомоги були передані Воєводською станцією швидкої медичної допомоги (03.03.2022 р.) Львівській службі швидкої медичної допомоги. Крім того, 2 машини швидкої допомоги з обладнанням (вартістю прибіл. 125 000 злотих і 109 000 злотих) були передані органу самоврядування Обухівського району Київської області, з яким у 2022 році Познанський район підписав угоду про співпрацю. 30 січня 2023 р. **орган самоврядування Великопольського воєводства запланував надати Україні**

матеріальну допомогу на суму до 5 млн злотих. Загальна вартість автомобілів швидкої допомоги та медичного обладнання, придбаних на тендері, склала 4 958 643,51 злотих.

Передача 7 автомобілів швидкої допомоги, придбаних органами самоврядування Великопольського воєводства для Харківської області. Фот. Управління Маршалка Великопольського воєводства.

4-17 липня 2022 року у Великопольському воєводстві перебували 80 учасників літнього відпочинку (діти віком 11-15 років з опікунами) з Харківської області. Витрати на перебування в Польщі в розмірі 309 918,13 злотих були покриті органом самоврядування Великопольського воєводства. 4-16 липня 2023 року у Великопольському воєводстві перебували гості з Харківської області – дві групи дітей (по 40 дітей та по 5 опікунів; загалом 80 дітей та 10 опікунів) та одна група вчителів (20 осіб), яка мала окрему програму заходів. Усі витрати на перебування в Польщі на суму 485 236,17 злотих були покриті органом самоврядування Великопольського воєводства.

19.3.16 Західнопоморське воєводство

У 2022-2023 роках загальна сума коштів, витрачених органом самоврядування Західнопоморського воєводства на підтримку громадян України, склала 4 106 635,06 злотих. **У 2022 році було витрачено 1 989 492,54 злотих, у тому числі:** 596 438,55 злотих з коштів Міністерства фінансів; 503 942,02 злотих коштів, отриманих від воєводи для виконання доручених завдань; та 889 110,97 злотих власних ресурсів з бюджету воєводства. **У 2023 році було витрачено 2 117 142,52 злотих, у тому числі:** 1 801 075,12 злотих з коштів Міністерства фінансів; 298 067,40 злотих коштів, отриманих від воєводи для виконання доручених завдань; та 18 000 злотих власних ресурсів з бюджету воєводства.

У відповідь на кризу, спричинену збройним нападом Російської Федерації на Україну, були здійснені численні заходи та ініціативи із залученням як Канцелярії Маршалка, так і організаційних підрозділів, підрозділів охорони здоров'я, культури, освіти, громадських організацій. Було організовано як доставку гуманітарної допомоги, збір допомоги, забезпечення місцями проживання, догляд – включаючи професійний догляд за групою біженців-інвалідів із значним ступенем обмеження їх можливостей та проведення складних заходів з переселення, так і волонтерську підтримку.

Машини швидкої допомоги передані Україні Західнопоморським воєводством на прикордонному пункті пропуску. Фот. Канцелярія Маршалка Західнопоморського воєводства.

У березні 2022 року в Канцелярії Маршалка було розпочато збір допомоги. Було зібрано кілька тонн харчових продуктів – консерви, страви швидкого приготування, крупи або макаронні вироби, а також миючі засоби, засоби для прибирання, перев'язувальні матеріали, спальні мішки, матраци, польові ліжка, аптечки, акумулятори, блоки живлення, ліхтарі, галогенові лампи, електрогенератори. У травні 2022 року з міста Щецин до південних областей України вирушили дві вантажівки з допомогою. У серпні 2022 року мешканцям міста Миколаїв було передано речову допомогу вартістю 100 000 злотих. Туди відправили ще велику партію консервів, олії, круп, кави, чаю. Натомість у грудні 2022 року було організовано велику доставку електрогенераторів та обігрівачів.

Західнопоморське воєводство за посередництва Повітових центрів допомоги сім'ї та Міських центрів соціальної допомоги, підготувало спеціальний пакет підтримки для громадян України. На ці цілі було виділено понад 15 млн злотих з коштів Регіональної цільової програми. З цих коштів можна було, зокрема, фінансувати юридичну та психологічну допомогу, організовувати інтеграційні заняття або наймати перекладача. 300 000 злотих надійшло громадським організаціям у вигляді «малих грантів». Це допомогло розвинути волонтерську мережу в регіоні та організувати психологічну допомогу, вивчення польської мови або професійну активізацію. До допомоги українському населенню була долучена програма «Spofecznik» («Соціальний працівник»). Орган управління воєводства прийняв рішення, що проекти, пов'язані з допомогою та інтеграційною діяльністю для біженців, отримують додаткові бали. Протягом декількох місяців 2022 року працював консультаційний пункт при Воєводській лікарні в місті Щецин на вул. Арконська для біженців з хронічними захворюваннями, а підпорядковані органу самоврядування воєводства лікарні

підготували список з близько 170 вакансій. З початку кризи в медичних установах, підпорядкованих органу самоврядування воєводства, були надані медичні послуги для 3616 пацієнтів з українським громадянством. У підрозділах охорони здоров'я, підпорядкованих органу самоврядування, було працевлаштовано 304 біженці, у тому числі 16 лікарів, 12 медсестер, 10 молодших медичних працівників, 67 медичних техніків та 199 працівників допоміжного персоналу.

Музей етнографії та художнього промислу Інституту народознавства Національної Академії Наук України у Львові отримав матеріали та обладнання для збереження та порятунку творів мистецтва. Допомога була організована Замком князів Поморських в місті Щецин за підтримки Національного музею у Щецині, Канцелярії Маршалка, компанії «Кальбурд» та приватних осіб. Допомога постраждалим від війни Україні була в основному організована у співпраці з Почесним консулом України в Щецині Генриком Колодієм, а також у координації з органами влади Миколаївської та Одеської областей (регіони-партнери Західного Помор'я).

19.4 Заходи допомоги повітів та територіальних громад

Окрім 16 воєводств, адміністративний поділ Польщі також включає 314 повітів та 66 міст з правами повіту та 2477 територіальних громад, у тому числі 302 територіальні громади міст, 711 місько-сільських територіальних громад та 1464 сільські територіальні громади. Майже всіх цих адміністративних одиниць торкнулося явище міграції біженців з України, і переважна більшість приєдналася до допомоги Україні та її громадянам, як виконуючи доручення воєводи, так і вживаючи додаткових заходів з власної ініціативи. Повне відображення заходів польських повітів та територіальних громад щодо допомоги Україні виходить за рамки цього звіту. Однак слід, з наведенням прикладів, представити короткий огляд заходів з надання допомоги, що проводяться окремими адміністративними одиницями, щоб дати уявлення про зусилля, докладені у масштабі країни. Представлені приклади заходів взято зі звітів Новосольського повіту, міста Свіноуйсьце та територіальних громад Великі Очі та Олешичі.

19.4.1 Повіті

З перших днів після початку війни Новосольський повіт розпочав діяльність з надання допомоги. У відповідь на звернення мера міста Івано-Франківськ було розпочато збір найнеобхідніших товарів для відправки в Україну. З березня 2022 року у співпраці з іншими містами-партнерами Івано-Франківська було організовано перевезення зібраних речей. Новосольський повіт підготував 2 піддони з товарами, на яких були розміщені, зокрема, газові та електричні плити, ліхтарі, свічки, акумулятори та засоби гігієни. З 1 березня 2022 року розпочав роботу повітово-міський склад гуманітарної допомоги. Завдяки підтримці місцевого підприємця – компанії Rachet з Нова-Суль – вдалося організувати локацію, де збирали переважно продукти харчування, засоби гігієни та одяг. Збір проводився серед мешканців Новосольського повіту. Допомогу надавали як фізичні особи, компанії, так і органи місцевого самоврядування та організації, які також здійснювали збір допомоги на своїй території. Склад гуманітарної допомоги в місті Нова-Суль був місцем, де біженці з України могли запастися предметами першої необхідності. Зібрана допомога роздавалася відразу ж, як тільки надходила, тому оцінити вартість переданих товарів не представляється можливим. При цьому частина зібраної речової допомоги сортувалася та розміщувалася на піддонах. 8 березня 2022 року 16 піддонів, завантажених, зокрема, продуктами харчування, засобами для прибирання та особистої гігієни, підгузками та продуктами харчування для дітей, було перевезено на центральний склад у Сквежині. Заходи щодо збору допомоги та передачі продуктів харчування біженцям в рамках співпраці двох органів місцевого самоврядування (Новосольський повіт та місто Нова-Суль) проводилися до 5 квітня 2022 року. На початку квітня гуманітарну діяльність у цій сфері розпочало Новосольське відділення Польського Червоного Хреста. У відповідь на чергове звернення міста-партнера Івано-Франківська Новосольський повіт у співпраці з містом Нова-Суль придбав та передав автомобіль швидкої допомоги вартістю 50 000 злотих для потреб Головної міської лікарні в Івано-Франківську. Витрати на придбання транспортного засобу фінансувалися Новосольським повітом – 15 000 злотих та містом Нова-Суль – 35 000 злотих. 30 серпня 2022 року разом з автомобілем швидкої допомоги також були передані підгузки (790 шт., вартістю 1 383,41 злотих), пелюшки (240 шт., вартістю 503,88 злотих), аерозолі для дезінфекції рук (50 упаковок, вартістю 6 000 злотих), складані матраци (10 шт., вартістю 500 злотих), засоби гігієни (8 картонних коробок, вартістю 800 злотих),

продукти харчування (250 кг, вартістю 2500 злотих) та електрогенератори (2 шт., вартістю 1600 злотих).

19.4.2 Міста з правами повіту

Місто Свіноуйсьце активно долучилося до надання допомоги, яка здійснювалась у формі надання житла, грошової допомоги, виданої на місці та надісланої в Україну, а також в інших діях. Зокрема, до міста-партнера Трускавець у Львівській області України було надіслано кілька десятків тонн допомоги: продукти харчування, ліки та одяг. За рахунок фінансових коштів територіальної громади міста Свіноуйсьце було придбано та передано територіальній громаді міста Трускавець у вигляді дарунка: 2 електрогенератори на суму 13 597,99 злотих (грудень 2022 року) та 89 одиниць термобілизни на суму 9 968 злотих (лютий 2024 року). З міста Свіноуйсьце, завдяки щедрості мешканців міста, як польської, так і української національностей, було відправлено кілька сотень бандеролей з подарунками до різних військових частин, цивільних осіб та лікарень України.

У місті були запроваджені два цілодобові телефонні номери, за якими громадяни України могли отримати інформацію про можливість отримання притулку та житла, а мешканці міста Свіноуйсьце та інші могли надати свою пропозицію допомоги у сфері, наприклад, надання житла, транспорту або допомоги у забезпеченні продуктами харчування. Біженці з України, які приїхали до міста Свіноуйсьце, знайшли притулок у більш ніж десяти готелях, гостьових будинках та притулках у Свіноуйсьце, що заявили про свою готовність співпрацювати з Містом, а також у квартирах приватних осіб, які надали дах над головою, та у своїх рідних, які приїхали сюди раніше, до початку війни. Загалом у Свіноуйсьце було надано 438 місць для розміщення в різних закладах, не враховуючи приватних квартир. Для осіб, які масово прибували до міста Свіноуйсьце, було організовано кілька пунктів в Адміністрації Міста, а працівники Відділу громадянських справ навіть у вихідні дні, як волонтери, реєстрували постійно прибуваючих біженців. Щодня в адміністрації Міста реєструвалося близько 100-150 громадян України. Було впроваджено посаду уповноваженого представника Президента з питань співпраці з українською громадою, одним з основних завдань якої була координація та реалізація діяльності для воєнних біженців з України та членів їх сімей, а також інших іноземців, які проживають у Свіноуйсьце.

Міський Центр допомоги сім'ям здійснював виплати допомоги. Одноразову грошову допомогу у розмірі 300,00 злотих, яка надається громадянам України відповідно до ст. 31 Закону про допомогу, було надано 2845 особам на суму 853 500,00 злотих. Також було надано соціальну допомогу на суму 44 009,82 злотих; допомогу сім'ям на загальну суму 101 266,34 злотих; та грошові допомоги заявникам, які надавали житло та харчування громадянам України (до 31 березня 2023 року) на загальну суму 7 930 470 злотих.

У навчальних закладах було працевлаштовано українських асистентів вчителів. Забезпечено організацію та фінансування занять з вивчення польської мови та психолого-педагогічну допомогу. Діти, які втекли з постраждалої від війни України, мали можливість безкоштовно брати участь у різних заходах, включаючи навчання в Академії карате Кіокушин у Свіноуйсьце та у Спортивно-оздоровчому центрі у Свіноуйсьце. Повітовим відділом праці в місті Свіноуйсьце були організовані два групові тренінги для громадян України, зокрема, вивчення польської мови, а також практичне навчання за професіями медичного опікуна та помічника кухаря. У пункті видачі харчування Фонд Speak Up роздавав їжу біженцям з України.

19.4.3 Територіальні громади

Село Великі Очі, що знаходиться в Любачівському повіті Підкарпатського воєводства, розташоване на кордоні з Україною, здійснило наступні витрати на допомогу Україні та її громадянам:

- на придбання товарів (зокрема матеріалів, ліків, продуктів харчування) – 4 225,22 злотих,
- на надання послуг (витрати на проживання в приміщеннях територіальної громади) – 1 368,74 злотих,
- дотація для територіальної громади Любачув на придбання генератора електроенергії – 9 312,55 злотих.

V. Польська неурядова допомога

Допомога, надана Україні та її громадянам, значно виходила за межі діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, приймаючи форму громадської діяльності як індивідуальної, так і колективної в гуманітарних, релігійних та економічних організаціях. **Загальна вартість соціальної допомоги, наданої біженцям з України у 2022-2023 роках, оцінюється приблизно у 20 мільярдів злотих.**

20. Громадянська допомога

З першого дня війни надзвичайно важливою частиною польської допомоги Україні та її громадянам була діяльність простих польських громадян, які допомагали особисто, надаючи власні кошти, іноді навіть будинки. Завдяки їм протягом перших місяців війни, незважаючи на багатомільйонну хвилю міграції, Польща стала «країною без таборів для біженців», як її описували світові ЗМІ. Відкритість та активна допомога польок та поляків була задокументована камерами, що відстежували хід вторгнення, і показана всьому світу. Масштаби цього явища згодом були підтверджені в численних дослідженнях, проведених, зокрема, Центром досліджень соціальної думки та Польським економічним інститутом, який опублікував звіт у липні 2022 року, в якому аналізувався феномен допомоги, що надається окремими громадянами.

20.1 Статистичні дані про польську громадянську допомогу

Згідно з опитуванням громадської думки Центром досліджень громадської думки, на рубежі лютого та березня 2022 року цілих 94% польського суспільства підтримали прийняття Польщею біженців з України. Надання фінансової допомоги Україні підтримали 93% польок та поляків, у тому числі 66% – однозначно. Близько 90% висловилися за забезпечення України військовою технікою та озброєнням, у тому числі 62% – рішуче.

Згідно зі звітом Польського економічного інституту (PEI), більшість польського суспільства (77 відсотків) долучилася до допомоги біженцям з України. Ця допомога мала різні форми – від фінансової та речової підтримки, а також різних видів волонтерської діяльності, до надання власних будинків та квартир людям, які залишилися без даху над головою. Опитування показує, що 8% поляків за аналізований період виділили біженцям понад 1000 злотих (прибл. 250 EUR), а аж 7% прийняли біженців до своїх домівок. PEI оцінює, що з лютого по липень 2022 р. польки та поляки понесли особисті витрати на допомогу біженцям з України на суму близько 10 мільярдів злотих.

Пункт прийому біженців на прикордонному пункті пропуску в Медиці.
Фот. MBСІА

«Залучення поляків до допомоги було найбільшим на початку війни. На той час 70% дорослих поляків були залучені до допомоги біженцям. Значною мірою це робилося за покликом серця і було спонтанною реакцією (часто емоційною) на побачені ними страждання біженців та зростаючу кожного дня кількість людей, втікаючих до Польщі від війни. При цьому половина поляків долучилася до систематичної допомоги біженцям – як на початку війни, так і в наступні тижні триваючих військових дій. [...] На початку війни домінувала стихійна допомога –

ініціативи населення, масові та негайні соціальні зусилля безпрецедентного характеру за підтримки цих процесів органами місцевого самоврядування та центральною владою».

—Допомога польського суспільства для біженців з України, 2022, Польський економічний інститут

За даними Головного статистичного управління за 2022 рік 32,2 тис. неприбуткових організацій (27,9% від загальної кількості) здійснили додаткові заходи на користь потребуючих у зв'язку з війною, яка ведеться на території України. Серед 32 200 неурядових організацій 84,6% здійснювали діяльність на території Польщі, 3,9% – на території України та 6,1% – як у Польщі, так і в Україні.

Враховуючи тип суб'єкта, що здійснює діяльність з надання допомоги, найвищий відсоток залучених суб'єктів був серед соціальних релігійних організацій (46,7%) та сільських домогосподарств (33,4%), а також фондів (32,7%). Серед інших груп також виділялися громадські організації (39,6%) та соціальні підприємства (46,4%).

Враховуючи основний напрямок діяльності, після рятувальної діяльності (53,9%), високий відсоток суб'єктів, що здійснюють діяльність з надання допомоги, виявився серед організацій, що займаються наданням соціально-гуманітарної допомоги (45,8%). Майже 1/3 організацій, що займаються професійною активізацією ринку праці, заявили про свою участь у діяльності з надання допомоги у зв'язку з конфліктом в Україні.

Найвищий відсоток неприбуткових організацій, які здійснювали діяльність з надання допомоги, був у Люблінському (35,9%) та Підкарпатському (37,2%) воєводствах, далі йдуть Малопольське (27,6%) та Опольське (27,0%).

Основними одержувачами допомоги, що надається неприбутковими організаціями у зв'язку з повномасштабними військовими діями, що проводяться на території України, були фізичні особи. Загалом допомогою було охоплено близько 16,2 млн одержувачів (одна і та ж особа могла бути одержувачем кілька разів), які є фізичними особами. Організації, що надають допомогу виключно в Польщі, вказали 9,6 млн одержувачів, ті, що діють в обох державах – 6,4 млн одержувачів, а виключно в Україні – 0,2 млн одержувачів.

Однією з найважливіших форм допомоги, яку надавав неурядовий сектор у зв'язку з військовими діями, що проводяться на території України, було надання речової допомоги – 57,7% організацій, які декларують здійснення додаткових заходів, надали цей вид підтримки. Орієнтовна вартість, наданої неприбутковими організаціями речової допомоги, склала 1 167,0 млн злотих, в той час як фінансова допомога – 476,5 млн злотих.

20.2 Відкритість польського суспільства до біженців з України

Польське суспільство, з власної ініціативи та за власні кошти, забезпечило біженцям опіку та притулок з перших кроків, зроблених ними на польській землі. Дії, вжиті окремими громадянами, включали:

- надання допомоги незнайомцям через спеціальні групи, що функціонують в соціальних мережах
- забезпечення перевезення від кордону
- надання житла у власному помешканні
- надання їжі, одягу та обладнання
- організація мобільних пунктів допомоги
- допомога у пошуку роботи
- волонтерство в пунктах прийому біженців, притулках та акціях з надання допомоги

Велика залученість польського суспільства привернула увагу світових ЗМІ. «Польське гуманітарне повстання», як охарактеризували масовий порив польок і поляків на допомогу сусідам з України, стало одним із найяскравіших і найкраще задокументованих періодів польсько-української історії. Нижче наведено огляд заголовків, що описують це явище:

20.3 Позашляховики Матеуша «Ексена» Водзінського для Збройних Сил України

З самого початку війни Матеуш Водзінський, відомий як «Ексен», безкорисливо та за власною ініціативою долучився до надання допомоги військовим, які захищають Україну. У червні 2022 року він передав свій позашляховик бійцям білоруського добровольчого полку ім.Калиновського, які воюють на боці України. Відтоді весь свій час та власні ресурси він присвятив організації подальших поставок позашляховиків до Збройних Сил України за допомогою публічного збору, що здійснюється на порталі pomagam.pl. Протягом року було поставлено 165 автомобілів, а зараз ця кількість

Ехен доставляє позашляховик до Запорізької області.
Фот. Mateusz Wodziński/pomagam.pl

перевищила 300. Водзінський вважає цей проєкт «справою свого життя» і заявив, що залишатиметься працювати над проєктом до самого кінця.

20.4 Польський Байрактар для України

Одним із прикладів залучення сотень тисяч польок і поляків до допомоги Україні у захисті її свободи та суверенітету став збір, ініційований Славоміром Сераковським, у якому взяли участь 220 тисяч осіб для збору коштів на закупівлю бойового безпілотної «Байрактар». Турецька компанія «Baykar» після того, як поляки зібрали кошти на безпілотної, вирішила віддати його Збройним силам України безкоштовно. Зібрані кошти вона попросила передати благодійним організаціям, які допомагають громадянам України та армії. Зібрані 24,84 млн злотих були розподілені між чотирма великими проєктами: мобільний навчальний центр для солдатів з амбулаторією, складом для зброї та великими генераторами; сто автомобілів, у тому числі 25 автомобілів швидкої допомоги; 500 наборів для виживання для сімей, які живуть у найнебезпечніших районах; а також дві мобільні майстерні, передані найбільшому українському фонду підтримки військових – «Повернись живим». Надлишки (рівно 2,34 млн злотих) були перераховані на рахунок Фонду Збройних Сил у Національному банку України.

Джерело: Компендіум польської допомоги Україні, Варшавський інститут підприємництва

20.5 Польські медики на фронті

Польська команда рятувальників на полі бою «Тим часом» від самого початку війни бере участь у порятунку життів українських воїнів. Керівник групи Даміан Дуда має досвід надання медичної допомоги українській армії ще з 2014 року. У вересні 2023 р. Президент Володимир Зеленський особисто нагородив Дуду орденом «За заслуги» III ступеня. З 2022 року команда була присутня на найнебезпечніших ділянках лінії фронту, зокрема, в Бахмуті. У жовтні вона була нагороджена медаллю «Нагорода Ради національної безпеки і оборони України» III ступеня за внесок у підтримку суверенітету та територіальної цілісності України. Команда функціонує завдяки допомозі волонтерів та внескам людей доброї волі. Ризикуючи власним життям, члени команди врятували понад 500 українських воїнів на передовій лінії фронту.

Володимир Зеленський нагороджує Даміана Дуду орденом «За заслуги» III ступеня.
Фот. Канцелярія Президента України.

Джерело: Компендіум польської допомоги Україні,
Варшавський інститут підприємництва

21. Допомога церков

Церкви та релігійні організації відіграли велику роль в організації гуманітарної допомоги Україні та її громадянам, втікаючим від війни. Вони стали як каталізатором соціального пориву, об'єднуючим та зосереджуючим зусилля громадян на допомозі, так і рушієм наданої підтримки шляхом залучення їхніх фінансових та організаційних можливостей.

21.1 Католицька церква

21.1.1. Карітас Польщі

З початку війни Caritas допомагає мешканцям України, які шукають притулку в Польщі, а також тим, хто залишився на батьківщині. **У 2022 році загальна вартість допомоги Україні та її громадянам, як у Польщі, так і в Україні, наданої Карітас Польщі та дієцезіальним Карітас, склала**

597 700 000 злотих. Тільки у 2022 році допомогу отримали 2 000 000 біженців з України, у тому числі 405 000 людей похилого віку. Біженці отримали 3 900 000 продуктових наборів на суму 126 100 000 злотих та 1 500 000 речових пакетів на суму 131 100 000 злотих. У 2023 році вартість допомоги Карітас людям з України в Польщі склала 87 000 000 злотих, а фінансова та речова допомога, надана Україні у 2023 році, склала 42 697 493 злотих.

Протягом першого періоду конфлікту та кризи біженців Карітас по всій Польщі, парафії та волонтери надавали негайну допомогу, таку як гаряча їжа, одяг та допомога у пошуку притулку. Поблизу пунктів перетину кордону були відкриті Намети надії з допомогою біженцям, які залишили свої домівки. 27 лютого 2022 року було організовано збір коштів для допомоги Україні та її громадянам у костелах по всій Польщі, було зібрано 35 891 679 злотих.

Негайна допомога швидко перетворилася на довгострокову допомогу. По всій Польщі Карітас створив Центри допомоги мігрантам та біженцям. Це професійні заклади, в яких біженці могли отримати підтримку, таку як професійне консультування, професійні курси, визнання дипломів, освітня підтримка, переклад документів, курси польської мови, юридичні консультації, психологічна та психосоціальна підтримка, матеріальна підтримка або інтеграційні заняття.

Пункт допомоги біженцям поблизу міста Перемишль. Фот. Філіп Спалек/Карітас

Наприклад, у 2023 році Карітас Лодзинської архідієцезії прийняв 3100 біженців з України в Центрі допомоги мігрантам та біженцям у Лодзі. 800 осіб (дорослих та дітей) взяли участь у психосоціальних та терапевтичних заняттях, різноманітних зустрічах та поїздках. 80 українців скористалися психологічним консультуванням. Важливим аспектом діяльності Центру була професійна активізація біженців. За минулий рік відбулося близько 300 зустрічей з агентом з працевлаштування, а 100 осіб отримали юридичні консультації.

В рамках Спеціальної програми продовольчої допомоги біженцям було надано продуктів харчування на суму 5 600 000 злотих. З серпня 2022 року по липень 2023 року впроваджено підтримку дітей та молоді, які перебувають у прийомних сім'ях, вартість якої склала 6 749 190 злотих. У 2023 році у 28 закладах було зареєстровано 92 000 осіб, а вартість допомоги склала 87 000 000 злотих. Крім того, багато біженців з України, особливо діти, були включені до чинних протягом багатьох років національних програм, які впроваджені та реалізуються Карітас (зокрема, Спеціальна програма «Продовольча допомога», підтримка дітей та підлітків, які перебувають у прийомних сім'ях, речова допомога). У 2023 році на суму 1 937 000 злотих дофінансовано монастирі, які приймали біженців з України. Того ж року було реалізовано дві стипендіальні програми під назвами «Крила» та «Два таланти», вартість яких склала 509 500 злотих, та які надають підтримку також українським дітям.

В рамках іноземної допомоги Україні надає допомогу програма «Сім'я – сім'ї», яка реалізується з жовтня 2022 року. Допомога, вартість якої у 2022 році склала 2 000 000 злотих, отримали 620 сімей з Київсько-Житомирської дієцезії. Вартість допомоги в рамках програми «Сім'я – сім'ї» в Україні у 2023 році становить понад 10 000 000 злотих. У 2022 році програма «Посилка для України» підтримала прибіл. 83 000 сімей по всій Україні допомогою вартістю 29 000 000 злотих. У 2023 році в Україну було

Склад гуманітарної допомоги. Фот. Карітас.

передано 90 000 посилок загальною вартістю 31 500 000 злотих. Загальна кількість отримувачів «Посилки для України» у 2023 році становить близько 270 тис. осіб. Крім того, у тому ж році 2 801 особа отримала грошову допомогу на суму 3 800 000 злотих. В рамках проекту «Пункти Надії», що діє з грудня 2022 року і вартість якого склала 1 410 000 злотих, у найбільших містах України організовано 18 пунктів допомоги, якими користувалися, зокрема, мешканці міст Одеса, Миколаїв, Херсон, Кременчук та Конотоп. «Пункти Надії» давали можливість зігрітися і зарядити акумулятор телефону чи ноутбука навіть в умовах тривалої відсутності електроенергії в населеному пункті. Кожен пункт був забезпечений водою, гарячими напоями, освітленням, доступом до Інтернету, місцем для відпочинку, аптечкою та простором для матерів з дітьми. Карітас також реалізував заходи з надання допомоги в рамках програми «Польська допомога», що фінансується Міністерством закордонних справ, на суму 2 487 319 злотих, з якої допомогу отримали 1162 родини в Україні, у тому числі 426 родин (1293 особи) з міста Одеси та 736 родин (1391 особа) з міста Миколаєва.

Джерело: Інформація надана Секретаріатом Конференції Єпископату Польщі

21.1.2. Лицарі Колумба

Орден Лицарів Колумба – найбільша у світі римсько-католицька світська благодійна організація, що налічує понад 2 мільйони членів по всьому світу. Лицарі Колумба відкрили свою діяльність у Польщі у 2006 році, а в березні 2022 року в країні налічувалося 6840 членів. Використовуючи велику чисельність членів ордена у світі, організаційні та фінансові можливості ресурси, вони активно включилися в надання допомоги біженцям з України.

25 лютого 2022 року орденом Лицарів Колумба було виділено 1 млн доларів США (прибл. 4 мільйони злотих) для надання негайної допомоги Україні та створено Фонд солідарності з Україною (Ukraine Solidarity Fund) – міжнародну кампанію зі збору коштів, яка мала подвоїти будь-які зібрані пожертви сумою до 500 000 доларів США. До середини березня було зібрано в десять разів більшу суму, що разом склало понад 6,5 мільйонів доларів США (26 мільйонів злотих), з яких 100% було виділено на допомогу біженцям.

Лицарі, парафіяни та біженці позують для фото під час готування їжі на грилі у нещодавно відкритому Центрі Милосердя у Варшаві, 2 квітня.
Фот. Себастьян Найч/Лицарі Колумба

Всього до квітня 2023 року Лицарі Колумба зібрали понад 20 мільйонів доларів США (близько 80 млн злотих) на гуманітарну допомогу. Лицарі також долучилися до заходів, що проводяться в окремих дієцезіях.

У перші місяці війни Центри милосердя, засновані Лицарями, надали допомогу понад 300 тис. українських біженців на польсько-українському кордоні. Відтоді Орден створив шість Центрів Милосердя у польських парафіях. Їхня мета – надання допомоги українським біженцям, створення простору для інтеграції з польським суспільством шляхом проведення уроків польської мови, позашкільних заходів та літніх програм для дітей, допомога у пошуку роботи. В рамках Конвоїв Милосердя Лицарі постійно відправляли в Україну великі вантажні автомобілі з допомогою. До квітня 2023 року було відправлено майже 3 тис. тонн допомоги, у тому числі понад 200 тис. посилок для сімей по всій країні. Посилки від Лицарів доставлялись не лише до західної України, а й до самої лінії фронту. Робота окремих органів самоврядування також сприяла допомозі, яку надавали Лицарі. Наприклад, як благодійність під час Великого посту, Лицарі з ради 17030 в Сераковицях в рамках спільної акції з парафією св. Марціна відправили 310 посилок з допомогою в Україну. Натомість,

Лицарі з ради 17886 з села Жально відправили за східний кордон 120 посилок з продуктами харчування.

Допомога, яку надавали Україні та її громадянам Лицарі Колумба, спиралася на ресурси всього світового ордену, але, як визнають самі Лицарі, провідну роль в наданні допомоги відігравали члени ордену з Польщі та України. Під час національної конференції в Сполучених Штатах Америки Верховний лицар Ордену Лицарів Колумба Патрік Келлі сказав:

«Ми тут, щоб допомогти українському народу, а також польському народу, який допомагає українському народу. Таке зобов'язання ми взяли на себе».

Джерело: kofc.org

21.1.3. Польська Асоціація Мальтійського Ордену

Польська Асоціація Мальтійського Ордену (ПАМО), а також діюча в його структурах Мальтійська медична служба на другий день від початку війни запровадили програму допомоги Україні. Згідно зі звітом, опублікованим у грудні 2022 року, **вартість допомоги, наданої ПАМО Україні та її громадянам, досягла понад 96 млн злотих** завдяки активній участі майже 300 волонтерів у першій половині року та значній матеріальній допомозі від організацій Мальтійського Ордену з-за кордону, яка почала надходити з червня 2022 року.

Програма включала, зокрема, соціальну та медичну допомогу у трьох пунктах на кордоні, відкриття трьох медичних пунктів на залізничних вокзалах, збір допомоги, організацію перевезень гуманітарної допомоги також до міст, які зазнають впливу військових дій: Маріуполь, Дніпро, Енергодар, Житомир, Суми, Дрогобич, Борислав, Овруч, Бердичів, Одеса, Ужгород, Бережани, Городня, Київ та Львів, евакуацію пацієнтів з України, переселення біженців з Польщі до західних країн, програми соціальної допомоги в Польщі, такі як вивчення мови, психологічна допомога або допомога у пошуку роботи.

Джерело: *Допомога Мальтійського Ордену Україні у 2022 р. – звіт за 10 місяців; zakonmaltanski.pl*

21.2. Лютерани – Євангелічна церква Аугсбурзького віросповідання в Республіці Польща

Відносини з мешканцями України підтримувалися задовго до ескалації конфлікту в Україні, допомога польських лютеран зокрема включала навчання духовенства та допомогу дітям, що реалізувалася, наприклад, в акції «Подарунок під ялинку». З лютого 2022 року допомога Україні стала пріоритетним завданням та місією всієї Церкви.

Найбільшу кількість проєктів допомоги Україні та її громадянам реалізувала Дияконія Польща у співпраці з підрозділами Церкви. Дияконія Польща – неурядова організація, яка представляє загальнонаціональну благодійну діяльність Євангелічної церкви Аугсбурзького віросповідання в Польщі. Дияконія Євангелічної церкви Аугсбурзького віросповідання у співпраці з Дияконією в справах людей, постраждалих від катастроф, здійснювала наступні програми:

Програми грошової допомоги (МРСА1, Зимова допомога 1, МРСА2 та Зимова допомога 2, Зимова допомога 3) були розроблені для найбільш потребуючих біженців з України, зокрема, батьків-одиначків, людей з обмеженими можливостями та хронічно хворих, людей похилого віку, вагітних жінок, а також тих осіб, які, з різних причин, не могли працювати. У межах програм МРСА бенефіціари отримали тримісячну фінансову допомогу, зараховану на платіжні картки, для задоволення базових потреб. Деякі з бенефіціарів МРСА, які перебувають у найскладнішій ситуації, отримали додаткову одноразову фінансову допомогу, щоб пережити зиму в Польщі. Розміри допомоги залежали від кількості осіб в родині та визначалися у співпраці з іншими гуманітарними організаціями (зокрема, Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН)). **Допомога була надана 47 640 особам (16 704 родини) на загальну суму 83 893 590 злотих.**

Програми «Допомога біженцям у наймі житла» (2 версії). Програми передбачали допомогу біженцям, які перебувають у складній житловій ситуації та мають потенціал стати самостійними щодо забезпечення себе у майбутньому протягом дії програми. Родини отримали фінансування витрат на внесення депозиту та найм нового помешкання на 6 місяців. Підтримка надана 390 особам (129 родин) на загальну суму 1 535 811,00 злотих.

Програми «Економічна інтеграція» (2 версії) передбачали підтримку біженців, які потребують допомоги у підвищенні професійної кваліфікації, вивченні мови або визнанні їх освіти та навичок. Програма була спрямована на зміцнення позицій біженців на ринку праці в Польщі. Підтримка була надана 218 особам на загальну суму 365 978,26 злотих.

Програма «Малі Гранти» була складовою програми «Економічна інтеграція» та передбачала підтримку біженців, які розвивають в Польщі свою підприємницьку діяльність. Бенефіціари отримали фінансову допомогу на придбання відповідного обладнання, яке дозволить їм вести свій бізнес та отримувати від нього засоби до існування. Підтримка була надана 12 особам на загальну суму 51 359,87 злотих.

Програма «Грошові кошти на захист» (Cash for Protection) була призначена для людей, що опинилися у складній соціально-економічній ситуації, які не пройшли відбір для участі у програмі МРСА2, але після виявлення їхніх потреб, були відібрані індивідуально для участі в цій програмі. Фінансова допомога використовувалася для задоволення основних потреб та/або надання можливості придбання необхідних медичних засобів. Підтримка була надана 13 особам на загальну суму 65 190,00 злотих.

Зустріч напередодні Різдва Христового. Фот. Парафія Євангелічної церкви Аугсбурзького віросповідання св. Кшиштофа у місті Вроцлав

В рамках проектів Дияконія Польща співфінансувала проекти щодо пристосування та ремонту приміщень в євангельсько-аугсбурзьких парафіях, які надавали біженцям свої приміщення. Було виділено грошові кошти на придбання необхідних меблів, тобто ліжок, столів, відремонтовано приміщення, придбано побутову техніку. У 2022-2024 роках притулок у парафіяльних приміщеннях знайшли бл. 2000 біженців з України. У співпраці з парафіями Євангелічної церкви Аугсбурзького віросповідання Дияконія Польща співфінансувала інтеграційні заходи для біженців з України, тобто літні табори для дітей та батьків, курси польської мови, курси крою та шиття,

інтеграційні пікніки або співфінансування придбання велосипедів, ноутбуків для дистанційного навчання тощо. Понад 4000 біженців з України отримали допомогу в рамках інтеграційних заходів. Дияконія Польща координувала перевезення 15 вантажних автомобілів, заповнених речовою допомогою від іноземних партнерів, які були доставлені, зокрема, до центрів прийняття біженців у Надажині та Грубешуві. Дияконія Польща також співфінансувала медичну, ортодонтичну та психологічну допомогу біженцям, які перебувають у центрі прийому в Надажині, та надавала продукти харчування, засоби гігієни, іграшки для осіб, перебуваючих у центрі прийому біженців. Допомогу надано для понад 1000 осіб. У рамках співпраці з Карітас Перемишльської дієцезії Дияконія Польща співфінансувала придбання понад 18 тис. порцій їжі для біженців з України, які перебували на вокзалі в місті Перемишль. У співпраці з Центром Місії та Євангелізації Дияконія Польща співфінансувала 8 поставок продуктів харчування та ліків в Україну, а також відправила 8000 свічок у райони, охоплені війною.

Офіс Церкви найняв координатора для реалізації проєктів у співпраці з парафіями та Всесвітньою лютеранською федерацією.

В рамках співпраці, здійсненої в червні 2022 року та травні 2023 року, були оголошені набори для участі у програмах допомоги, що фінансуються Всесвітньою лютеранською федерацією в Женеві. Основний акцент був зроблений на наданні біженцям можливості вивчати польську мову, психологічній допомозі, інтеграції з місцевою громадою або забезпеченні догляду за дітьми, щоб батьки (переважно матері) могли здійснювати професійну діяльність. В рамках запланованих коштів було реалізовано два види проєктів: Короткострокові проєкти: терміни реалізації цих проєктів – до 6 місяців, а сума, виділена на один проєкт – до 10 000 EUR, Довгострокові проєкти: термін реалізації цих проєктів – до 12 місяців, а сума, виділена на один проєкт – до 50 000 EUR.

До 31 грудня 2023 року в рамках двох оголошених видів проєктів було профінансовано 32 проєкти на загальну суму 767 948 EUR, допомогою охоплено прибіл. 3700 біженців з України. Основні заходи, що були здійснені в рамках проєктів:

- Вивчення польської мови як для дітей, так і для дорослих, на різних рівнях володіння – від A1 до B1. 2. Додаткові уроки та репетиторство для дітей та підлітків, переважно з польської та англійської мов, та математики.
- Психологічна допомога для дітей та дорослих. Це були як індивідуальні зустрічі з кваліфікованими психологами, так і терапія шляхом проведення зайнять, тренінгів, арт-терапії чи групових зустрічей.
- Медична допомога: реабілітація, супровід онкохворих, термінові прийоми лікарями.
- Професійна активізація.
- Правова допомога.
- Інтеграційні заходи, спрямовані на адаптацію як біженців, так і місцевої громади до нової ситуації: інтеграційні пікніки, різдвяні зустрічі, концерти, екскурсії, майстер-класи.
- Літні табори для дітей та підлітків.

Джерело: Інформація, надана Євангелічною церквою Аугсбурзького віросповідання в Республіці Польща

21.3. Місцевий аспект допомоги

Допомога, яку надавали Україні та її громадянам церкви, проявлялася не лише у макромасштабному вимірі, залучаючи мільйони злотих та сотні людей. Як і у випадку зі звичайними польськими громадянами, які приймають біженців, фундаментальне значення мала мобілізація невеликих місцевих підрозділів, підпорядкованих церквам, таких як парафії, благодійні та освітні центри. Їхні зусилля в місцевому масштабі, помножені на велику кількість залучених вірних, вирішили долю тисяч біженців. Наприклад, лише католицька спільнота налічує понад 10 000 парафій. Щоб проілюструвати внесок малих підрозділів, буде представлено залучення Реколекційно-Формаційного Дому у Варшаві на Білянах, узагальнене в листі, наданому до звіту його директором:

«Вже 22 лютого 2022 р. о. Мар'ян Рацінський, економ Варшавської архідієцезії, після попередніх консультацій у відповідь на запит Органу самоврядування Мазовецького воєводства про об'єкти, в яких можна буде розмістити іноземців у разі збільшення їх напливу до Польщі, вказав на Реколекційно-Формаційний Дім на Білянах у Варшаві (вул. Девайтіс 3), як місце, де Варшавська архідієцезія може допомогти 100 особам, забезпечивши їх житлом та їжею. Поряд з нашим домом знаходиться Реколекційно-Відпочинковий Дім «Добрий Закуток» в місті Констанцин-Єзьорна (вул. Словацького 8) з можливістю розміщення 40 осіб.

Першими особами, які отримали у нас притулок, були студенти українських університетів з Північної Африки, переважно з Марокко. Їхнє перебування у нас розпочалося 28 лютого 2022 року та значною мірою координувалося Посольством Марокко. Останні студенти покинули наш дім 20 березня. У перші дні, відразу після 28 лютого, перебувало трохи більше ніж 100 осіб. Замість тих, хто виїжджав до своїх країн, з'являлися наступні втікачі з огорнутої війною України.

З 6 березня до нас почали приїжджати громадяни України, матері з дітьми, тікаючі від жорстокості війни, часто втративши свої домівки, все своє майно, не маючи інформації про близьких, які залишаються в Україні. Прибулі дізнавалися про нас з дуже різних джерел. Дуже швидко поглибилася співпраця з владою району Беляни, головою адміністрації Гжегожем Петручком. Окрім підтримки Варшавської архідієцезії, Карітас нашої архідієцезії, пакета допомоги від уряду Республіки Польща, великою допомогою було теж часткове фінансування, отримане від ПЕМ – Акціонерного товариства «Польські Електроенергетичні Мережі». Харчування біженців з України протягом деякого часу значною мірою забезпечувало World Central Kitchen. Значну допомогу надала також Прикордонна служба, за сприяння головного коменданта Прикордонної служби, ген. див. Томаша Праги, а також лейтенанта ПС Урсули Новіновської. Неможливо перерахувати приватні джерела допомоги, конкретних осіб та родин, які приносять, жертвують як дрібні, необхідні для повсякденного функціонування речі, так і більші – наприклад, пральні машини. Великий вклад вніс також о. Войцех Дроздович, настоятель сусідньої парафії, який зміг залучити таких людей. Також необхідно було вжити заходів для забезпечення лікування, діагностики, часто дуже спеціалізованої.

Зустріч Константинопольського Патріарха Варфоломія I з біженцями в Реколекційно-Формацийному Домі на Белянах, Варшава. 29 березня 2022 року.
Фот. Кароль Регульський/Фотографія добрим оком

Зрештою, в нашому домі одночасно перебувало прибіл. 120 біженців з України. На місце виїжджаючих прибували інші. Останній постоялець з цієї групи виїхав 9 грудня 2023 року. Інші раніше успішно знаходили місця, до яких прямували, в дуже різні сторони. Велика частина змогла самостійно облаштуватися в Польщі, у Варшаві, деякі повернулися в Україну, інші виїхали до Великої Британії, Німеччини, США та інших країн. Одна з осіб, яка знайшла у нас притулок, знайшовши квартиру у Варшаві, працює в нашому реколекційному домі, маємо також інформацію про декількох інших осіб, працюючих на території дільниці Беляни.

Важливою підтримкою для наших гостей з України стали візити різних особистостей. Серед них, в першу чергу, слід згадати екуменічну молитву та зустріч з Патріархом Константинопольським Варфоломієм I 29 березня 2022 року. Також варто відзначити прибуття спеціального посланника Папи Франциска, кардинала Маріо Греха 19 березня 2022 року».

*о. Павел Валькевич
Директор дому*

22. Допомога гуманітарних організацій

За даними Головного управління статистики (ГУС) понад 115 тисяч неприбуткових організацій здійснили на території Польщі, а також частково безпосередньо на території України, заходи щодо допомоги тим, хто цього потребує у зв'язку з військовими діями, спричиненими російською агресією проти України. Сюди входили соціальні підприємства, благодійні

організації, асоціації та подібні громадські організації, добровільні пожежні команди, мисливські клуби, фонди, соціальні релігійні суб'єкти, клуби сільських домогосподарств, самоврядні господарські та професійні організації, організації роботодавців, профспілки та політичні партії. Нижче наведено огляд окремих заходів з надання допомоги, здійснених польськими некомерційними організаціями.

22.1 Фонд «Польський центр міжнародної допомоги»

Фонд ПЦМД активно діяв в Україні відразу після початку війни. Протягом перших двох років фонд допоміг тисячам українців та українським біженцям у Польщі. Організовував евакуації, доставляв гуманітарну допомогу, допомагав відбудовувати зруйновані будинки та громадські будівлі на території України. У Польщі організовував тренінги, допомагав знаходити житло та роботу. Фонд опублікував загальнодоступний звіт про свою діяльність з надання допомоги протягом перших двох років війни.

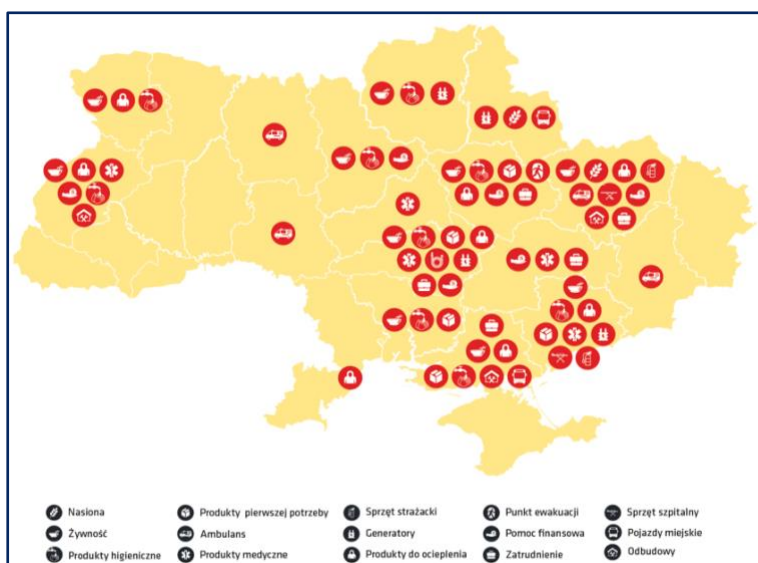
ПЦМД організував евакуацію 1200 осіб з міста Харків до міста Світловодська, в якому їх очікував транспорт для перевезення до Польщі. З українських лікарень було евакуйовано 2254 особи, а в Транзитному Центрі на станції Варшава-Східна було прийнято 35 тис. осіб. Крім того, 82 тис. осіб отримали допомогу на латвійському кордоні, де діяли пункти допомоги українським біженцям, які втікали тією дорогою з територій України, окупованих Росією.

Фінансові виплати на території України отримали 8 501 особа, а у Польщі – 28 633 особи. Фонд відремонтував 156 будинків на території України для 982 осіб. Також було відремонтовано 107 приміщень у 27 польських школах, що було пов'язано з напливом додаткової кількості учнів з України. В Україну передано 66 транспортних засобів, серед яких автобуси, машини швидкої допомоги, електровелосипеди, пасажирські мікроавтобуси та сміттєвози.

У польських містах було працевлаштовано 1730 осіб, в Україні – 703. Курс польської мови закінчило 1130 осіб, а 180 з них також закінчили професійно-технічні курси. 39111 осіб відвідали Центр освіти та творчості у Варшаві. В організованих літніх денних таборах взяли участь 4750 дітей з України та Польщі. Загалом 62 тис. осіб отримали допомогу у вигляді продуктів харчування та засобів гігієни.

Фонд ПЦМД також керує програмою MEDEVAC JASIONKA, яка була описана в попередніх розділах.

Джерело: Допомога Україні: Звіт 2022-2024; pcpm.org.pl

Карта гуманітарних поставок ПЦМД в Україну

22.2 Польська гуманітарна акція (ПГА)

Вартість допомоги Польської гуманітарної акції в Україні лише у 2022 році склала майже 49,2 млн злотих, і надана вона була понад 300 тис. осіб, які потребували допомоги. Допомога, надана біженцям на території Польщі в тому ж році, обійшлася в понад 66,6 млн злотих і охопила майже 1,2 млн осіб з України, які приїхали до Польщі.

З повідомлень у ЗМІ можна зробити висновок, що в перші тижні війни Польська гуманітарна акція долучилася до допомоги біженцям, які прибували до Польщі, відкривши пункти для біженців на трьох прикордонних переходах, найнявши понад 400 волонтерів та співпрацюючи з місцевими організаціями, які надають допомогу, а також пунктами прийому біженців. У наступні місяці було створено спеціальний підрозділ «ПГА Польща», метою якого є надання допомоги біженцям у Польщі. Представники ПГА визначили три основні сфери дій, розділені на допомогу в Польщі, на кордоні та в самій Україні. Тимчасова допомога надавалася біженцям на кордоні у сфері психологічної допомоги, розміщення та облаштування житла в Польщі, а також здійснювались заходи щодо допомоги на території України, які включали доставку продуктів харчування та засобів гігієни, надання психологічної допомоги, зведення модульних будинків або проведення ремонтів у соціальних закладах. Також діяла програма фінансової підтримки для мешканців, які втратили засоби до існування.

Згідно з щорічним звітом Польської гуманітарної акції, у 2023 році ПГА надала гуманітарну допомогу Україні та її громадянам загальною вартістю 60,5 млн злотих, яку отримали 635 тис. осіб.

Одним із напрямків діяльності стало забезпечення доступу до води. У зв'язку з цим відбулося розподілення гігієнічних наборів, ремонт та оновлення водопровідної та санітарної інфраструктури у центрах та закладах для внутрішньо переміщених осіб та інституціях, з врахуванням потреб людей з інвалідністю, а також постачання засобів для очищення води, запасних частин, насосів та фільтрів. Крім того, було роздано продуктові пакети з продуктами, готовими до споживання або до приготування, а також надано грошову допомогу, що покриває 3-місячні потреби тих, хто цього потребує.

У сфері надання житла та непродуковольчої допомоги здійснено ремонти зруйнованих приватних будинків, реконструкція соціальних закладів та центрів для внутрішньо переміщених осіб, з врахуванням потреб людей з інвалідністю, встановлення модульних будинків як тимчасового притулку, роздача наборів з непродуковольчими товарами (серед яких ковдри, матраци, постільна білизна, світлодіодні лампи) та дров для опалення, а також роздача генераторів та палива установам та центрам для внутрішньо переміщених осіб.

Також було забезпечено правовий та психосоціальний захист, який включав надання індивідуальних та групових психологічних сеансів, догляд вдома за людьми, які мають труднощі з пересуванням, психологічну підтримку, що надається мобільними командами психологів, та керування 15 центрами психосоціальної допомоги в різних регіонах країни.

Джерело: Допомога ПГА в Україні; pah.org.pl

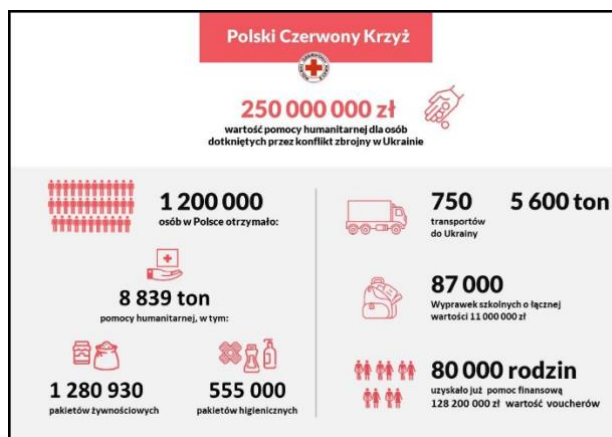
22.3 Польський Червоний Хрест (ПЧХ)

Станом на лютий 2023 року Польський Червоний Хрест виділив понад 250 000 000 злотих на гуманітарну допомогу жертвам збройного конфлікту в Україні. Протягом року ПЧХ надавав притулок, найнеобхіднішу допомогу та організовував довгострокові проєкти для понад 1 200 000 біженців, які приїхали до Польщі. Крім того, у співпраці з іншими товариствами Червоного Хреста і Червоного Півмісяця та діловими партнерами, він регулярно направляв допомогу в Україну. У лютому 2023 року ця кількість становила майже 750 поставок допомоги із понад 5600 тонн гуманітарної допомоги.

Протягом першого року війни ПЧХ реагував на поточні потреби біженців, які шукали безпечного притулку в Польщі. За цей час працівники та волонтери передали понад 8 839 тонн гуманітарної допомоги: продуктів харчування, води, засобів гігієни, одягу, ковдр, перев'язувальних матеріалів та дитячих речей.

Біженці, які приїхали в нашу країну, вчаться адаптуватися до нових умов, намагаються почати життя заново. Відповідаючи на ці потреби, ПЧХ організовує мовні курси та активізаційні заняття, переважно для жінок, які хочуть працювати. Понад 100 000 осіб взяли участь в інтеграційних заходах, які дозволяють біженцям налагоджувати відносини з місцевими громадами.

Джерело: Річний звіт про діяльність Польського Червоного Хреста; pck.pl

Інфографіка П»ольського Червоного Хреста. Лютий 2023 р.

22.4 Фонд «Взаємодопомога»

Вже за перший тиждень повномасштабної війни оголошений Фондом «Взаємодопомога» збір коштів забезпечив, завдяки підтримці майже 328 тис. осіб, зібрання близько 30 млн злотих. Протягом перших двох років вдалося закупити та передати Україні та її громадянам багато необхідних матеріалів та обладнання, які допомогли врятувати життя та забезпечити безпеку. Було придбано: дві сучасні, повністю укомплектовані польські бойові машини для підрозділу пожежної охорони у місті Харків та 2 автомобілі, у тому числі 1 броньований, для евакуації цивільного населення із зони бойових дій. Рятувальникам, які працюють на обстрілюваних житлових масивах міста Харкова, надали спеціалізоване альпіністське спорядження та мотузки, які дозволяють пожежникам працювати на завалах зруйнованих багатоповерхових будівель. Інструкторам з тактичної медицини в Україні було надано 177 спеціалізованих фантомів, манекенів та тренажерів для проведення тренінгів з надання першої допомоги загальною вартістю 699 000 злотих. Завдяки їм до лютого 2024 року пройшли навчання майже 31 тис. осіб. Українським саперам пожежної охорони надано десяток сучасних металошукачів, які використовуються для розмінування деокупованих територій у Харківській області. Захисникам міста Львова передано сучасний зенітний рефлектор, який щоночі готовий для захисту мешканців міста від повітряних нальотів. Понад 120 сучасних портативних та мобільних радіостанцій було передано рятувальникам та медикам, які надають допомогу жертвам війни.

З медичного обладнання було доставлено 7901 комплект тактичних аптечок першої допомоги IFAK та спеціалізоване обладнання для тактичних аптечок першої допомоги, у тому числі 20 000 спеціалізованих військових індивідуальних перев'язок ізраїльського типу, понад 12 000 джгутів, 6 645 гемостатичних перев'язок для зупинки масивних кровотеч, 19 505 спеціалізованих вентильованих перев'язок для поранень грудної клітки. Також українським партнерам було передано сучасне реабілітаційне обладнання на суму понад 124 000 злотих. Фонд профінансував протезування 20 поранених українських ветеранів, які втратили кінцівки. Передано сучасні дефібрилятори, лікарняні ліжка, апарати ультразвукової діагностики, інфузійні помпи, ранозагоювальні апарати, комплекти хірургічних інструментів вартістю кілька сотень тисяч злотих.

Гуманітарна допомога, придбана Фондом «Взаємодопомога», перед відправленням до Харкова та Черкас. Фот. Фонд «Взаємодопомога»

Військові госпіталі у Харкові та Львові були забезпечені 2 найсучаснішими операційними мікроскопами (отоларингологічними та нейрохірургічними) загальною вартістю майже 2 мільйони злотих. Придбано обладнання операційної зали дитячої лікарні у Краматорську на Донбасі.

Щодня протягом зимових місяців Фонд роздавав продукти харчування потребуючим особам, позбавленим житла та засобів до існування внаслідок бойових дій. Загалом було надано понад 1,8 млн страв та 2,4 млн гарячих напоїв. Вони були видані в 35 «пунктах незламності», що створені міською адміністрацією.

Було закуплено 1050 сучасних електрогенераторів загальною вартістю понад 2,8 млн злотих, які були доставлені, зокрема, до Харкова, Бахмута, Херсона і наддніпрянських сіл, які були затоплені після підриву дамби на Дніпрі. Також було куплено 300 буржуйок, які взимку доставлено мешканцям будинків без опалення на сході України.

Передано понад 0,9 млн штук м'ясних консервів та 215 тис. упаковок продуктів харчування для дітей загальною вартістю понад 3,6 млн злотих. Були надані матеріали та будівельний інструмент, необхідні для відбудови будинків, водопостачання на звільнених територіях в районі Миколаєва та Херсона. Також було передано кілька сотень нових подушок, ковдр та зимових спальних мішків. Фонд профінансував закупівлю кількох десятків тонн кормів для домашніх тварин, які були передані українським центрам порятунку безпритульних собак та покалічених котів. Також були надані засоби гігієни для дітей, жінок, хворих та прикутих до ліжка осіб загальною вартістю понад 1,6 млн злотих, а також медичні матраци для лежачих хворих, які все ще залишаються в небезпечній зоні.

Джерело: *Siepotaga.pl*

22.5 Польсько-Американський фонд свободи

В обох основних сферах діяльності ПАФС в Польщі – освіті та розвитку місцевих громад – з початку війни діяльність була зосереджена на наданні допомоги українським біженцям у Польщі. До лютого 2023 року з бюджету фонду для цього типу проєкту було виділено 1,6 млн злотих. Водночас виконавці кількох програм ПАФС отримали понад 4 млн доларів із зовнішніх джерел.

Серед освітніх програм одним із найважливіших завдань стало надання допомоги у забезпеченні опіки та навчання українським дітям. Станом на 1 лютого 2023 року реалізовано наступні проєкти:

На початку російського вторгнення в рамках програми «Школа, яка навчається» (ШН) було організовано 10 вебінарів для підготовки польських вчителів та директорів шкіл до роботи в нових умовах, спричинених війною в Україні. Зустрічі були присвячені, зокрема, наступним темам: як розмовляти з учнями про війну в Україні, як підготувати школу до прийому учнів з України, як створити підготовчі відділи для учнів з України, як викладати та оцінювати в різnorідному класі. Загалом вебінари переглянуло майже 50 000 осіб.

Модифіковано програми курсів, тренінгів та семінарів, що проводяться за програмою «Школа, яка навчається» (ШН), адаптуючи їх до нової ситуації шкіл. Були включені теми, присвячені освітній інтеграції польських та українських дітей, методам роботи в різnorідному класі, співпраці з батьками українських учнів, психолого-педагогічній допомозі учням з воєнною травмою, а також організації шкільної роботи, в якій навчаються діти з сімей іммігрантів та біженців.

Центр громадянської освіти, який втілює в життя програму «Школа, яка навчається», завдяки досвіду, отриманому, зокрема, в рамках проєкту «Поговоримо про біженців», що проводиться з 2015 року та співфінансується ПАФС, розробив навчальні посібники для вчителів, наприклад: «Що ми можемо зробити під час війни в Україні?», «Як говорити про війну з дітьми та підлітками вдома та в школі?», «Як говорити про війну в присутності дітей з України, Росії та Білорусі?», «Пізнай український народ та культуру через літературу, музику та кіно». У 2022 році ними скористалися понад 20 тисяч осіб. У вересні 2022 року завдяки коштам PLAN International, Норвезької ради у справах біженців та ЮНІСЕФ (загалом прибіл. 2 млн дол.США) розпочато реалізацію комплексних заходів «Польща-Україна. Разом

у школі» спрямованих до прибіл. 2 тисяч навчальних закладів, в яких навчаються діти та підлітки з України. Пропозиція для шкіл включає, зокрема, мінігранти на освітні проекти, адресовані до польських учнів та учнів з родин іммігрантів. Також проводяться курси та семінари для вчителів з метою підвищення їх компетентності, розроблені додаткові навчальні матеріали та освітні інструменти. Інформація про навчання та матеріали доступна на вебсайті «Польща-Україна. Разом у школі».

У лютому 2022 року Школа Освіти ПАФС та Варшавського університету підготувала вебінар для вчителів «Як розмовляти з учнями про війну в Україні». Потім провела ще три вебінари, присвячені викладанню історії Польщі та України, а також методам інтеграції української та польської молоді; їх переглянуло понад 10 тисяч осіб. Крім того, експерти Школи Освіти розробили набір посібників для вчителів щодо відмінностей між польською та українською навчальними програмами та пропозиції щодо діяльності з інтеграції дітей-біженців. Наразі ними скористалися понад 30 тисяч вчителів. Усі матеріали доступні на сайті Школи Освіти. Школа також організувала конференцію «Український вчитель у Польщі», в якій взяла участь Лілія Гриневич, Міністр освіти і науки України у 2016-2019 роках (випускниця Програми ім. Кіркленда). Школа Освіти додатково впровадила два онлайн-курси для 30 вчителів польської мови «Як викладати польську мову як іноземну» та для 20 вчителів з України під назвою «Викладання математики в Польщі». Серед студентів післядипломного навчання у 2022/23 навчальному році є три студентки з України та три з Білорусі.

В рамках програми «Школа високого рівня» було організовано серію тренінгових та консультативних сесій, що стосувалися того, як зарадити собі в польській школі з питанням війни в Україні, а також відкриті вебінари, присвячені проблемам стресу, тривоги та невизначеності. Навчальні матеріали розміщені на сайті Фонду «Школа високого рівня». До лютого 2023 року ними скористалися понад 10 тисяч осіб. У травні 2022 року прибіл. 100 навчальних закладів-учасників програми «Школа високого рівня», в яких є українські учні, отримали комп'ютерну техніку завдяки допомозі фірми Intel. Міжкультурна освіта – провідна тема випуску 2022/23 років програми «Школа високого рівня», що реалізується для 90 шкіл. Завдяки співфінансуванню PLAN International (500 тисяч доларів США) вчителі з цих шкіл отримують індивідуальну навчальну та консультативну допомогу у роботі з учнями з досвідом мігрантів. Підготовка вчителів проводиться командою з 30 тренерів, підготовлених у сфері міжкультурної освіти завдяки фінансуванню ПАФС. Крім того, польсько-українські команди учнів, у тому числі ті, що беруть участь у програмі «Школа високого рівня», наразі подають заявки на отримання грантів на зміну шкільних просторів.

Завдяки зовнішньому фінансуванню було розроблено два звіти про дослідження. Центр громадянської освіти провів дослідження *Які потреби та виклики шкіл пов'язані з напливом учнів з України?*, а Фонд «Школа високого рівня» підготував доповідь «Разом у класі. Діти з України в польських школах». Висновки та рекомендації з цього дослідження використовуються при реалізації різних освітніх програм та заходів ПАФС.

Студенти-волонтери програми «ПРОЕКТОР – студентське волонтерство» долучилися до зусиль з підтримки дітей українських біженців. З березня по травень 100 волонтерів провели заняття в 93 закладах для 3200 дітей з України, більшість з них у Пулавському, Леському та Бещадському повітах.

Програма «Вирівнювати можливості» підтримала дві українські організації на суму 30 000 злотих: «Центр освітніх ініціатив» зі Львова та «Місія Унікальна Країна» зі Жмеринки (Вінницька область), які проводять місцеві заходи з надання допомоги цивільному населенню, що постраждало від війни.

У березні 2022 року на YouTube-каналі та на Facebook-сторінці програми «Вирівнювати можливості», відбулася онлайн-зустріч з психологом Малгожатою Охме під назвою «Як розмовляти з молоддю про війну». Ведучим заходу став Януш Швертнер, журналіст та оглядач порталу Onet.

Протягом останніх років в рамках програми «Вирівнювати можливості» в Україні створено мережу з 45 Клубів Молодих Дослідників, яка налічує майже 20 тисяч активних членів. Ці клуби знаходяться в містах Київ, Донецьк, Харків, Маріуполь, Одеса, Тернопіль та Львів. Науковий центр Коперник, який займається просуванням ідеї Клубів Молодих Дослідників у Польщі та за кордоном, залишається з ними в контакті. Їм була запропонована допомога, зокрема притулок у Польщі для осіб, пов'язаних із Клубами.

Крім того, з початку війни ПАФС бере участь у заходах на підтримку України та її громадян у сфері підтримки розвитку місцевих громад у Польщі, а також у підтримці координаційних заходів між польськими НУО, пов'язаних із наданням допомоги Україні, особливо українським біженцям у Польщі. Часто координація включала ініціативи, здійснені численними неурядовими організаціями у співпраці з органами місцевого самоврядування. Особлива активізація таких дій мала місце в перші тижні російського вторгнення.

Джерело: rafw.pl

22.6 Асоціація «SOS Дитячі Містечка» (SOS Wioski Dziecięce) в Польщі

«SOS Польща» з початку російського вторгнення в Україну бере участь у допомозі українським біженцям, які прибувають до Польщі. Наступний опис містить інформацію про допомогу, надану в важливий період 2022-2023 рр., але може включати заходи, здійснені та продовжені також у 2024 році. У перший період війни Асоціація допомогла понад 120 прийомним батькам з дітьми, евакуйованими з міст Дніпропетровськ, Маріуполь та інших регіонів Східної та Центральної України, приїхати до Польщі та переїхати далі до Чехії та Німеччини. Крім того, в рамках скоординованої партнерської діяльності з неурядовими організаціями, що належать до Коаліції підтримки прийомних сімей та нашої партнерської організації «SOS Дитячі Містечка Україна», яка після початку війни знайшла тимчасовий офіс у Варшаві, майже 150 особам з прийомних сімей було надано допомогу в пошуку відповідного житла в Польщі, адаптованого до їхніх потреб та з доступом до спеціалізованої медичної допомоги. Понад 200 інших осіб з прийомних сімей з України надано правову підтримку, забезпечивши також пряму матеріальну допомогу (включаючи придбання предметів першої необхідності, ліків, іграшок, ноутбуків, спортивного інвентарю) та допомогу у зарахуванні українських дітей до польських шкіл. Під час канікул було організовано літній відпочинок для майже сотні українських дітей.

В рамках спеціальної прямої допомоги, адресованої в основному українським прийомним сім'ям, Асоціація впровадила у червні 2022 року спеціальну програму допомоги у вигляді товарних ваучерів, створених за зразком короткострокової допомоги, що реалізується, зокрема, УВКБ ООН у гуманітарних кризах – так звана Допомога грошовими коштами та ваучерами (CVA). Окрім прийомних сімей, до програми також увійшли українські сім'ї з дітьми з особливими потребами та інвалідністю, а також одинокі матері з більш ніж трьома дітьми, які опинилися у важкому матеріальному становищі. Ваучери Sodexo вартістю 450 злотих на кожного члена сім'ї були розповсюджені через мережу партнерських організацій, пов'язаних з Польською Коаліцією підтримки прийомних сімей та безпосередньо «SOS Польща». Програма CVA дозволила українським сім'ям, які проживають у різних частинах Польщі, придбати необхідні предмети (включаючи продукти харчування, ліки, одяг, побутову техніку, електроніку, іграшки, меблі тощо) у більш ніж шістдесяти тисячах магазинів по всій країні. В рамках проєкту було підтримано понад 5 000 осіб.

У відповідь на потреби дітей з України Асоціація відкрила мережу спеціалізованих центрів SOS, в яких українські діти, які пережили досвід війни, та польські діти з прийомних сімей отримують безкоштовну психологічну та логопедичну допомогу, сенсорну терапію. Спеціалізовані центри SOS – це місця, де діти як з українських сімей, які пережили війну, так і з польських та українських прийомних сімей, які борються з різними типами проблем функціонування, що виникають внаслідок травматичного досвіду та нервово-розвиткових розладів, можуть отримати всебічну, безкоштовну допомогу. Українські та польські фахівці будуть допомагати їм з турботою та емпатією, щоб вони могли впоратися з труднощами, відновити почуття безпеки та повернути радість дитинства. Програма

розвитку спеціалізованих центрів SOS, доступних для дітей з сімей біженців, є авторським проектом Асоціації, заснованим на багаторічному досвіді роботи з дітьми та ресурсах організації.

Джерело: <https://pomagam3.wioskisos.org>

22.7 Польська медична місія

За наявною на початок 2025 року інформацією, що описує дії, здійснені з початку повномасштабної війни, Польська медична місія реалізує заходи з надання допомоги Україні та її громадянам на території Польщі та України. Серед них підтримка 10 неонатальних лікарень України, реалізація проєкту зі зміцнення медичної допомоги у сфері неонатології та акушерства, а також функціонування трьох мобільних клінік, оснащених необхідним медичним обладнанням та медикаментами, які доставляються пацієнтам у Харківській, Сумській та Київській областях. Лікарі та пацієнти можуть користуватись також послугами мобільної лабораторії. У Польщі ПММ керує «Просторами, Дружніми до дітей» (Child-Friendly Spaces) – місцями, де координуються спеціалізовані інтеграційні послуги у сфері психологічної та правової допомоги, а також перекладача. В них можна приймати участь в заняттях під час канікул та інших формах діяльності, спрямованих на дітей та дорослих. Ініціатива фінансувалася Ісландією, Ліхтенштейном та Норвегією за рахунок коштів Фондів Норвегії та Європейського економічного простору (ЄЕП). Проєкт було продовжено у 2023 році за підтримки компанії Shell.

Серед позитивних наслідків проведених заходів слід відзначити: На трьох прикордонних пунктах пропуску з української сторони допомогу надавала бригада, що складалася з лікарів та медсестер. Їм також допомагали парамедики, в розпорядженні яких були машини швидкої допомоги, які перевозили важкохворих пацієнтів до лікарень на польській стороні кордону. Пункти працювали в медичних контейнерах. Діяльність на кордоні здійснювалася у співпраці з Міжнародним медичним корпусом.

ПММ передала українським лікарням 15 000 доз вакцин проти правця та дифтерії та 5 обладнаних машин швидкої допомоги. Також доставлено понад 120 вантажів з медичною допомогою. Вміст вантажів складали: перев'язувальні матеріали, антибіотики, знеболювальні препарати, голки, шприци, катетери, рятувальні набори ВООЗ, медичні меблі, хірургічні інструменти, аптечки, дефібрилятори та тактичні турнікети. Вантажі з медичною допомогою були відправлені до 50 українських лікарень. Кожна з цих лікарень надала детальну інформацію про потреби, які вона не змогла задовольнити самостійно. На основі зібраної інформації були підготовлені замовлення, які були зібрані в Польщі, а потім відправлені гуманітарними конвоями українській стороні. Вантажі склалися в основному з перев'язувальних матеріалів, ліків та спеціального харчування для новонароджених. Захід профінансовано Ісландією, Ліхтенштейном та Норвегією за рахунок коштів Фондів Норвегії та Європейського економічного простору (ЄЕП). У Кобилці поблизу Варшави у співпраці з Terre des Hommes Italia були проведені заходи для поліпшення психічного здоров'я дітей, які пережили досвід вимушеної міграції. В рамках акції Iron Help понад 350 учасників проєкту з України та Польщі були охоплені протезуванням та програмою реабілітації.

Польська медична місія в Україні. Фот. ПММ

Джерело: pmm.org.pl

23. Допомога польських підприємців

Згідно з дослідженням, опублікованим Польським економічним інститутом та Банком Національного Господарства у травні 2022 року, аж 53 відсотки польських підприємств в різний спосіб були залучені до допомоги Україні та українським біженцям, які прибули до Польщі. За даними Центрального статистичного управління (ЦСУ), 23,4% всіх організацій підприємців, що діють у Польщі, були залучені у 2022 р. до допомоги у зв'язку з війною в Україні.

Відсоток компаній, які беруть участь у наданні допомоги, був найвищим серед великих підприємств (86%), найменшим, хоча все ще вражаючим у мікропідприємствах (40%). Найбільшу участь у наданні допомоги взяли торгові (57%), сервісні (56%) та виробничі (55%) компанії.

Згідно з комюніке Польського економічного інституту, найпопулярнішою формою допомоги була речова допомога. Компанії організували акції збору речей серед працівників (38% випадків) або купували необхідні товари за кошти компанії (27%). 56% великих компаній організували збір продуктів харчування, медичних виробів, одягу та передали зібрані речі до пунктів, які організовували допомогу біженцям. Подібні акції відбулися лише в 22% малих підприємств. Малі компанії, у свою чергу, частіше, ніж великі, фінансували речову допомогу за рахунок коштів компанії (36% малих компаній порівняно з 19% великих компаній). Іншою формою допомоги є безкоштовне надання послуг або продуктів (17% випадків). Зокрема, на це вказали транспортні компанії (35%), які надають транспортні послуги для біженців від кордону до місця призначення. Наступна форма допомоги – безкоштовне надання у користування приміщень (13%), на що найчастіше вказували сервісні компанії (18%). Значно рідше реалізовувалася допомога у вигляді організації корпоративних волонтерських груп (3%) або організації заходів, доходи з яких перераховуються на допомогу Україні (2%).

Використовуючи фінансування Міністерства закордонних справ з гранту «Публічна дипломатія 2023», Варшавський інститут підприємництва опублікував «Компендіум польської допомоги Україні», що містить, зокрема, детальний огляд заходів, здійснених для України та її громадян польськими підприємцями та приватним сектором.

23.1 Коаліція польського бізнесу для надання допомоги Україні

Невдовзі після початку повномасштабної війни Роботодавці Республіки Польща, Corporate Connections, BNI Польща, Польська Рада Бізнесу, Конфедерація Левіатан, Клуб бізнес-центрів Асоціації роботодавців та Польсько-українська торгова палата спільно взяли на себе зобов'язання надати широкий спектр допомоги Україні та її громадянам.

Співпрацюючи між собою, компанії, пов'язані з вищевказаними організаціями, надавали приміщення для організації ночівлі біженців, здійснювали перевезення тисяч біженців, надавали грошову допомогу, ліки, продукти харчування, одяг, засоби гігієни та дезінфекції. Вони також надавали юридичну допомогу та послуги перекладу для українців та компаній, які хотіли надавати допомогу Україні. У дитячих садках та школах, наданих польськими компаніями, було засновано 12 дитячих будинків для близько 2 тисяч дітей, евакуйованих з українських осередків опіки та піклування. Окрім допомоги, яку кожна компанія надавала окремо, було проведено збір коштів в рамках акції «Допомога Україні», на рахунок якої було зараховано понад 3 млн злотих. Загальний обсяг допомоги перевищив 100 млн злотих.

Джерело: Компендіум польської допомоги Україні, Warsaw Enterprise Institute

23.2 Польські банки скасували банківські комісії за перекази в Україну

Польські банки: mBank, PKO BP, BNP Paribas, ING Bank Śląski, Santander Bank Polska, Crédit Agricole оголосили, що скасовують комісії за перекази в Україну. Деякі банківські установи запровадили різні

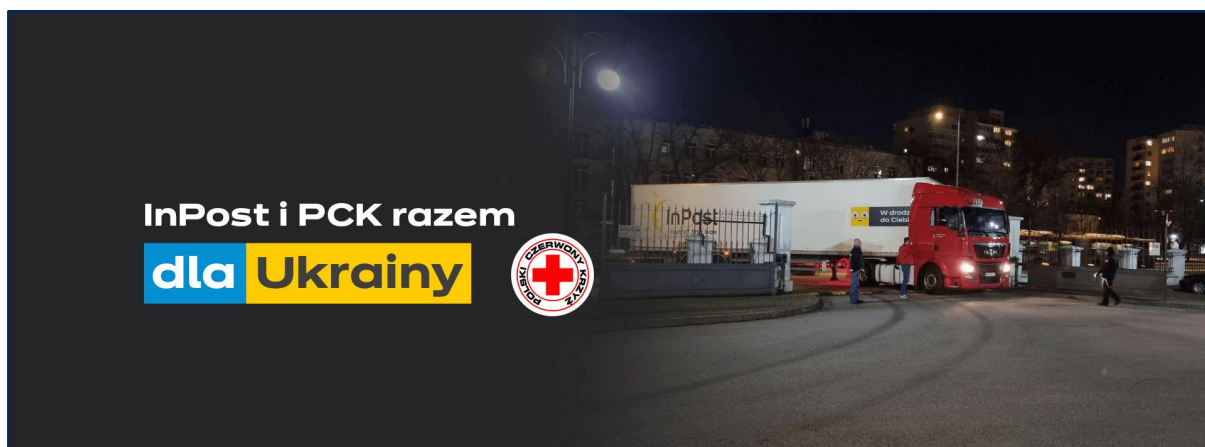
зручності та полегшення процедур для українських біженців, починаючи від скасування плати за обслуговування карт, спрощення процедури відкриття рахунку і, закінчуючи перетворенням відділення на центр розміщення біженців.

Джерело: Компендіум польської допомоги Україні, Warsaw Enterprise Institute

23.3 5000 тонн допомоги місту Харкову від InPost

Президент InPost Рафал Бжоска та його дружина Омена Менсах профінансували 5000 тонн гуманітарної допомоги, включаючи продукти харчування, ліки та перев'язувальні матеріали, які були доставлені до міста Харкова, що на той час зазнавав постійних обстрілів з боку російських сил. InPost також розпочав співпрацю з Польським Червоним Хрестом, запропонувавши логістичну підтримку в перевезенні гуманітарної допомоги. Вже в перший місяць війни вдалося здійснити 14 перевезень до міст Львів та Луцьк.

Джерело: Компендіум польської допомоги Україні, Warsaw Enterprise Institute; inpost.pl

Фот. InPost

23.4 Ліки для України від «Адамед Фарма» та «Афлофарм Фармація Польща»

Протягом першого року війни компанія «Адамед Фарма» виділила на допомогу Україні в цілому майже 14,5 млн злотих, включаючи ліки та засоби медичної допомоги. Перші поставки ліків надійшли в Україну вже в перші дні війни, доставшись до лікарень Львова, Яворова, Ужгорода, Мостиськ та Києва. Фінансова допомога від «Адамед» підтримала діяльність таких організацій: «Польської Медичної Місії», Асоціації «SOS Дитячі Містечка» та Польського Психіатричного Товариства. За перший рік війни було передано 2100 шкільних наборів для українських дітей, які розпочали навчання у польських школах. Шкільні набори були передані дітям у Варшаві, у Люблінському та Підкарпатському воєводствах. Крім того, Фонд Adamed зробив доступними українською мовою свої навчальні матеріали, розроблені раніше в рамках програми ADAMED SmartUP. Компанія Adamed оточила також увагою своїх співпрацівників з України та їхні сім'ї. В умовах безперервної війни в Україні «Адамед Фарма» підтримувала комунікацію з державними інституціями або громадськими організаціями.

Афлофарм також взяв участь у наданні допомоги з самого початку конфлікту. Фінансові ресурси та дарування продукції, надані «Афлофарм» протягом першого року повномасштабного конфлікту, становлять понад 6,5 млн злотих. «Афлофарм» надавав гуманітарну допомогу як в Україні, так і в Польщі, а фінансова допомога та дарування продукції – це не єдині форми солідарності з Україною. Втікаючи від війни члени родин працівників компанії, могли розраховувати на допомогу Aflofarm у пошуку місця проживання або переїзду. Ще однією формою допомоги стала підготовка нових робочих місць для біженців з України. Крім того, компанія також запропонувала додаткову допомогу в розмірі 2 тис. злотих для кожного з українських працівників, щоб вони могли відправити їх своїм родичам або використати для потреб перевезення сімей до Польщі. Тоді компанія надавала додаткову психологічну допомогу всім працівникам, які цього потребували – особливо тим, для кого події того часу становили особисту трагедію.

Джерело: www.adamed.com; www.aflofarm.com.pl

23.5 Продукти харчування для України та українських біженців

«Biedronka» надавала допомогу Україні з першого дня російського вторгнення. Дотепер ця мережа та її клієнти разом з Фондом «Biedronka» та Групою «Jeronimo Martins» виділили на ці цілі в цілому понад 65 мільйонів злотих. Ця сума також включає понад 7,6 млн злотих, наданих клієнтами при здійсненні щоденних покупок. Завдяки щедрості клієнтів вдалося передати понад 650 тонн продуктів харчування Продовольчим банкам та Caritas.

Група «Schwarz», до якої входять, в тому числі, «Lidl Polska», виділила на допомогу громадянам України суму 47 000 000 злотих. «Lidl Polska» постійно передає продукти неурядовим організаціям, що працюють в Україні, включаючи Карітас України. У Польщі мережа підтримує такі організації, як Caritas Polska, Федерація польських продовольчих банків та Польська гуманітарна акція, надаючи їм продуктову та фінансову підтримку. 1 093 866 кг продуктів харчування та найнеобхідніших продуктів, призначених для Caritas Polska та Продовольчих банків, передали клієнти «Lidl» у спеціальні кошики. Від 3 березня 2022 р. в 16 найближчих до кордону магазинах діяли спеціальні дисконтні програми – покупки могли придбати кілька десятків найнеобхідніших товарів за ціною на 30 % нижчою.

Джерело: Компендіум польської допомоги Україні, Warsaw Enterprise Institute

23.6 Технічне обслуговування українських Т-64

Компанія «Zakład Mechaniczny Bumar-Łabędy S.A.» розпочала співпрацю з компанією «Укроборонпром», створивши технологічний центр з ремонту українських танків Т-64. Угодою передбачено співробітництво у сфері поточного ремонту, капітального ремонту, складання, виробництва та розвитку ланцюга постачання танків Т-64 разом з іншими елементами технологічного процесу. У перспективі також планується співпраця у сфері технічного обслуговування танків Т-72 та ПТ-91, переданих Польщею українській стороні.

Джерело: Компендіум польської допомоги Україні, Warsaw Enterprise Institute

23.7 Сплата страхових платежів для українських водіїв

Страхові компанії «PZU SA» та «PZU Życie SA» виділили 4,5 млн злотих на речову та фінансову допомогу Україні та біженцям з цієї країни. З 28 лютого по 24 квітня 2022 року PZU також видавав для автомобілів українських біженців 30-денні поліси цивільно-правової відповідальності – OC graniczne, беручи на себе вартість страхових платежів на загальну суму понад 7,5 мільйонів злотих. Загальна сума допомоги PZU Group для українців перевищила 12 млн злотих. PZU також допомагає приблизно 800 співробітникам своїх компаній в Україні та їхнім сім'ям.

Джерело: Компендіум польської допомоги Україні, Warsaw Enterprise Institute

23.8 Товари для облаштування приміщень для біженців та постраждалих в Україні

Завдяки «IKEA Retail Polska» допомогу у розмірі 42 318 000 злотих отримали 230 тис. осіб у Польщі та Україні. Компанія підтримала на території Польщі понад 250 проєктів для осіб, які постраждали від війни в Україні. У тісній співпраці з УВКБ ООН IKEA надала понад 850 тис. предметів облаштування інтер'єру, щоб підтримати людей, які були змушені покинути своє житло та рідні населенні пункти. Допомога включає понад 71 тис. матраців, 75 тис. комплектів постільної білизни, 86 тис. ковдр, 99 тис.

кухонних наборів, 205 тис. подушок. Близько 200 вантажівок, заповнених продуктами та товарами IKEA, були передані УВКБ ООН для використання під час важливих операцій з надання допомоги в містах Київ та Львів.

Джерело: Компендіум польської допомоги Україні, Warsaw Enterprise Institute

23.9 Спілка підприємців і роботодавців

У 2022-2023 роках Спілка підприємців та роботодавців, яка об'єднує 21 089 компаній, в яких станом на грудень 2023 року працює 772 272 особи, з власного бюджету надала 6 900 807,92 злотих на допомогу Україні та її громадянам. Дані, надані членами СПР, показують, що підприємства, які є членами спілки, переказали на ті ж цілі 441 489 889,14 злотих.

Джерело: інформація СПР

23.10 Роботодавці Республіки Польща

Одним з перших заходів Роботодавців Республіки Польща була допомога, описана в пункті 23.1, в рамках якої спільно з партнерами (Corporate Connections, BNI Poland, Польська Рада Бізнесу, Конфедерація Левітан, Клуб бізнес-центрів Спілки роботодавців, Польсько-українська торгова палата) було організовано збір речової та грошової допомоги. Зібрані кошти призначалися на закупівлю найбільш потрібних на той час і узгоджених з урядовою стороною предметів. Також було розпочато другий збір коштів разом з Фондом «Взаємодопомога». Індивідуальні внески збиралися для того, щоб мати можливість накопичити кошти у вигляді фонду допомоги жертвам війни. Ми запросили до співпраці в цьому напрямку асоціації роботодавців з інших країн (Іспанії, Франції). Водночас на сайті pracodawcygr.pl була створена спеціальна підсторінка, де за адресою romocdlaukrainy@pracodawcygr.pl будь-хто міг надати речову допомогу. Всього в рамках обох зборів зібрано суму прибіл. 4,5 млн злотих. Ці кошти витрачалися насамперед на допомогу жертвам війни, організацію центрів для біженців, медикаменти, перев'язувальні матеріали та медичне обладнання, а також невідкладну допомогу (продукти харчування, одяг, засоби гігієни).

Разом зі своїми учасниками Роботодавці Республіки Польща допомагали в облаштуванні простору великого приймального пункту в містах Перемишль (12 тис. м²) та Хелм. Забезпечено обслуговування руху біженців та склад для переміщення товарів та допомоги в Україну, польові ліжка та матраци, машини швидкої допомоги та медична допомога, телекомунікаційне обладнання, туалети та душові. Також було підтримано Орган самоврядування міста Варшави в організації ночівлі та перебування біженців з України. Організовано перевезення великої кількості біженців з прикордонних районів. Створено сайт українською мовою, який став джерелом інформації для громадян України, які шукають притулку та роботу в Польщі. У співпраці з «Personnel Service S.A.» (член Спілки Роботодавців Республіки Польща) було впроваджено українську версію додатка workport.pl, який допомагає громадянам України знайти доступ до польських роботодавців. Укладено договір з Вищою радою адвокатів. Відповідно до нього громадянам України, які прибули до Польщі, надавалася правова допомога у сфері легалізації документів та працевлаштування, а також організації їх перебування на території Польщі. З метою ефективного надання допомоги тим, хто її потребує, за підтримки однієї з компаній-учасників, була створена цілодобова телефонна лінія польською та українською мовами. Польські підприємці організували низку різних кампаній допомоги як для України, так і для біженців, які шукали притулку в Польщі. Компанії, пов'язані з Роботодавцями Республіки Польща, зібрали та надали речову допомогу та допомогу у формі послуг на суму понад 500 млн злотих. Учасники Роботодавців Республіки Польща – власники бізнесу, президенти та керівники компаній з початку війни в Україні залучали власні ресурси – надавали грошові кошти, товари, будівлі, послуги, персонал.

Роботодавці Республіки Польща були залучені до впровадження таких системних рішень, як: знижена ставка ПДВ 0% для цілей, пов'язаних з наданням допомоги жертвам війни, податкові пільги для підприємців, які надають допомогу жертвам війни в Україні. Вони успішно закликали до створення

урядового порталу для громадян України, які шукають роботу в Польщі. В результаті цього був створений портал pracawpolsce.gov.pl. Вони також брали активну участь у впровадженні спрощеної процедури працевлаштування громадян України.

Джерело: Інформація Роботодавців Республіки Польща

24. Методологічний додаток

24.1 Стан досліджень щодо допомоги Україні у світі

Головним джерелом інформації щодо ставлення міжнародної спільноти до питань, пов'язаних з допомогою Україні, є проєкт «Ukraine Support Tracker» Кільського Інституту Світової Економіки. Проєкт включає допомогу, що надається безпосередньо урядами інших держав уряду України, а також витрати, понесені на допомогу біженцям. Отже, він не враховує допомогу, яку надають приватні особи, компанії, релігійні чи неурядові організації. Проєкт базується на пресрелізах, повідомленнях ЗМІ та звітах, опублікованих країнами, що надають допомогу.

За останні три роки на міжнародній арені з'явилися звіти державних інституцій деяких країн, що надають допомогу Україні, які характеризуються різним ступенем детальності поданої в них інформації. У березні 2023 року Комісія з питань національної оборони та збройних сил Національних зборів Франції оприлюднила звіт (доступний лише французькою мовою) з оцінкою обсягів військової допомоги Україні. Автори, описуючи конкретну військову допомогу, надану Францією на суму 3,2 млрд EUR протягом року після початку повномасштабного вторгнення, поділяють її на: а) допомогу з урахуванням оперативних потреб України; б) поставки обладнання, зброї та боєприпасів; в) комплексну допомогу, включаючи навчання та підтримку боєздатності збройних сил. Звіт ґрунтується на доповідях перед комісією, яка складалася з генералів французької армії та експертів аналітичних центрів, що займаються питаннями допомоги Україні. Однак, у звіті відсутня деталізація витрат, або ж до нього включені витрати, не пов'язані з військовою допомогою.

Уряд Королівства Нідерландів надає дані про допомогу Україні за такими напрямками: гуманітарна допомога, підтримка в рамках Європейського Союзу, охорона здоров'я, підтримка в рамках міжнародних фінансових інституцій, енергетика, бізнес-сектор, попередня допомога щодо відбудови України, культура, підтримка стабільності цін на зерно, захист прав людини, кібербезпека та військова підтримка. Дані подаються у вигляді часової шкали, де кожне рішення про надання підтримки подається з певною датою. На вебсайті Уряду також розміщені щорічні підсумки допомоги Україні. Додаткова сторінка, доступна лише голландською мовою, описує всю речову та організаційну допомогу в рамках військової допомоги, що надається Україні. Також наводяться актуальні дані щодо поточної вартості військової допомоги.

Уряд Швеції розділяє допомогу Україні на дві основні категорії: гуманітарна та цивільна допомога, а також військова допомога. В рамках першої категорії Швеція представляє узагальнені дані щодо загальної вартості гуманітарної допомоги, останнє оновлення яких відбулося 5 вересня 2024 року. На вебсайті представлено загальний опис заходів та інструментів допомоги у сфері гуманітарної, фінансової допомоги, допомоги щодо кризового управління, реформ та стратегічної підтримки, а також суми, виділені на кожну з вищезазначених цілей. Військова допомога представлена на окремому вебсайті в хронологічному порядку в розрізі окремих пакетів, з вказанням вартості кожного з них. Крім того, було узагальнено інформацію щодо організаційної підтримки, яку Швеція надає українській армії.

Уряд Федеративної Республіки Німеччина не надає детальних даних про гуманітарну допомогу. На вебсайті, що описує німецьку допомогу «стільки, скільки потрібно», однак, є цифра 33,9 млрд EUR, витрачених на допомогу Україні. Описані деякі з зобов'язань Німеччини, наприклад, підтримка Європейського фонду миру, але без наведення конкретних цифр. Дані про військову допомогу надані

більш детально, із загальною вартістю всієї військової допомоги Україні 5 млрд EUR у 2023 році та 1,6 млрд EUR у 2022 році. Також наведено перелік військової техніки, яка передана Україні, та запланованої до передачі. Також описана оперативна підтримка Збройних Сил України.

Уряд Сполучених Штатів надав детальні дані про військову допомогу, надану Україні. Congressional Research Service, що є офіційним дослідницьким інститутом Конгресу США, опублікував аналіз під назвою «Американська безпекова допомога Україні», який представляє стан американської військової допомоги Україні та її правову базу. Останнє оновлення публікації відбулося 22 травня 2024 року. Міністерство оборони США 24 квітня 2024 року опублікувало пресреліз, в якому визначило вартість військової допомоги, наданої Україні, на рівні 44,2 млрд доларів США з початку повномасштабного російського вторгнення. На трьох сторінках міститься детальний опис типів поставленого в Україну озброєння, який іноді також враховує кількість переданої техніки. 20 січня 2025 року Державний департамент США презентував публікацію під назвою «Співпраця США з Україною у сфері безпеки», в якій представлено огляд американської військової техніки, поставленої в Україну, та історію військового співробітництва між двома державами за останнє десятиліття з акцентом на період з початку повномасштабного російського вторгнення.

24.2 Стан досліджень щодо польської допомоги Україні

До моменту публікації цього звіту не було жодного документа, який би містив впорядковану та всебічну інформацію щодо допомоги, наданої державою та польським суспільством Україні та її громадянам. Однак, протягом трьох років після початку повномасштабної війни, з'являлися публікації, які стосувалися багатьох окремих аспектів польської допомоги.

У липні 2022 р. Польський економічний інститут опублікував звіт під назвою «Допомога польського суспільства біженцям з України», в якій за допомогою опитування громадської думки була проведена оцінка стихійної участі польок та поляків у допомозі Україні та її громадянам, а також понесених ними витрат.

У 2023 році було опубліковано «Компендіум польської допомоги Україні», підготовлений Варшавським інститутом підприємництва та профінансований грантом Міністерства закордонних справ «Публічна дипломатія 2023». Він містить перелік окремих дій польського бізнесу (92 позиції), держави (79 позицій), органів місцевого самоврядування (94 позиції) та суспільства (134 позиції), а до категорії «суспільство» також належать фонди та благодійні організації. Кожному з пунктів, наскільки це можливо, присвоюється заявлена або оцінена грошова вартість проекту. У листопаді 2024 р. Канцелярія Президента Республіки Польща опублікувала комюніке, в якому були оцінки польської військової допомоги та загальної вартості польської підтримки України, вираженої у відсотках від ВВП, а також описові дані про деякі проведені заходи.

У 2023 році Національний банк Польщі опублікував звіт про опитування під назвою «Життя та економічне становище переселенців з України в Польщі – вплив пандемії та війни на характер міграції в Польщі».

У 2024 році Вищий контрольно-ревізійний орган презентував заходи щодо допомоги громадянам України у загальнонаціональному аудиті діяльності органів місцевого самоврядування та адміністрації у 2022-2023 роках.

У липні 2024 року Польська академія наук опублікувала звіт про свою діяльність, узагальнюючи діяльність, що здійснюється на благо українських вчених і науки як самостійно, так і у співпраці з іноземними суб'єктами.

У липні 2024 р. Управління у справах іноземців опублікувало «Звіт про громадян України», в якому проаналізовано присутність українців у Польщі та дії, які вживає держава у зв'язку з цим.

У червні 2025 р. Deloitte у співпраці з Верховним комісаром Організації Об'єднаних Націй з Питань Біженців опублікували звіт під назвою «Аналіз впливу біженців з України на економіку Польщі» щодо ступеня економічної інтеграції біженців з України в Польщі та їх впливу на економіку Польщі.

Статистика, яка щорічно проводиться державними установами, дозволяє побачити зміни, які відбулися в Польщі під час міграційної кризи, спричиненої російською агресією. Прикордонна служба надає щорічну статистику про прикордонний рух. Дані за 2022 рік ілюструють значне збільшення потоку людей через польсько-український кордон до Польщі в перші місяці повномасштабної війни, а також значну кількість людей, які повертаються в Україну з середини 2022 року. Центр дослідження громадської думки протягом багатьох років проводить стандартизовані опитування громадської думки щодо польсько-українських відносин. У 2022 році вона провела серію спеціалізованих досліджень, проаналізувавши польську громадську думку щодо російської агресії та руху біженців з України, які показали соціальні настрої в Польщі в ключові моменти війни.

Польська публічна статистика швидко відреагувала на ситуацію, пов'язану з масовим напливом біженців з України до Польщі, шляхом проведення пілотного дослідження щодо потреб біженців у пунктах прийому з травня по червень 2022 року та впровадження додаткових питань у низку статистичних опитувань. Крім того, Центральне статистичне управління у співпраці зі Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) провело два випуски опитування щодо стану здоров'я біженців з України у 2022-2023 роках. Опитування в першу чергу охоплювало медичні потреби біженців, інформацію про стан їхнього здоров'я та доступ до медичної допомоги, а також характеристики людей за статтю та віком. Результати дослідження представлені у доповіді «Здоров'я біженців з України в Польщі». Громадська організація продовжує свою роботу у сфері моніторингу здоров'я людей з України. Дані по цій тематиці представлені на вебсторінці <https://healthofrefugees.stat.gov.pl/>

У сфері ринку праці з даних за грудень 2022 р. Центральне статистичне управління публікує щомісячну статистику експериментального характеру щодо іноземців, які працюють у Польщі, у тому числі громадян України. Ця статистика включає всіх громадян України, а не лише тих, хто приїхав до Польщі після початку війни. Дані розраховуються на основі адміністративних джерел. Обсяг оприлюдненої інформації включає дані про кількість іноземців, які працюють у Польщі, та їх структуру за громадянством.

Дані доступні на вебсайті Центрального статистичного управління (GUS): <https://stat.gov.pl/statystyki-eksperymentalne/kapital-ludzki/cudzoziemcy-wykonujacy-prace-w-polsce-w-pazdzierniku-2024-r-15,23.html>

Центральне статистичне управління в опитуванні бюджету домогосподарств (BBGD) отримало інформацію про допомогу, яку надають польські домогосподарства мешканцям України, додавши додаткові запитання до форми. Інформація, отримана в ході дослідження, була опублікована в наступних статистичних дослідженнях:

Сигнальна інформація: «Допомога, що надається домогосподарствами мешканцям України у першому півріччі 2022 року у світлі результатів дослідження бюджету домогосподарств Центрального статистичного управління / Тематичні напрямки/ Умови життя / Доходи, витрати та умови життя населення / Допомога, що надається домогосподарствами мешканцям України у першому півріччі 2022 року у світлі результатів дослідження бюджету домогосподарств;

Сигнальна інформація: «Ситуація домогосподарств у 2022 році у світлі опитування бюджетів домогосподарств» (підрозділ про допомогу, що надається мешканцям України). Тема була продовжена у сигнальній інформації, що містить дані за 2023 рік. Центральне статистичне управління / Тематичні напрямки / Умови життя / Доходи, витрати та умови життя населення / Стан домогосподарств у 2023 році у світлі опитування бюджетів домогосподарств), також з'явиться в наступному виданні, що містить дані за 2024 рік;

Публікація у серії «Статистичний аналіз»: «Бюджети домогосподарств у 2022 році» (підрозділ про допомогу, що надається мешканцям України). Тема була продовжена в публікації, що містить дані за 2023 рік. (Центральне статистичне управління / Тематичні напрямки / Умови життя / Доходи, витрати та умови життя населення / Стан домогосподарств у 2023 році у світлі опитування бюджетів домогосподарств), також з'явиться у наступному виданні, що містить дані за 2024 рік.

В рамках дослідження «Умови життя населення» (EU-SILC) було додано модуль про допомогу людям з України (як біженцям до Польщі, так і тим, хто перебуває в Україні), в якому були поставлені питання щодо надання допомоги та форми цієї допомоги. Питання були сформульовані якомога ближче до модуля, включеного в опитування бюджету домогосподарств. (Однак дані повинні бути розраховані, вони не опубліковані.)

У формі дослідження «Інтеграційна діяльність суб'єктів соціальної економіки» додано додатковий, добровільний розділ: «Підтримка, здійснена у 2022 році у зв'язку з військовою діяльністю на території України». Отримана інформація з дослідження, що охоплює період з 24.02 по 31.03.2022, доступна в сигнальній інформації:

Посилання: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/gospodarka-spoleczna-wolontariat/gospodarka-spoleczna-trzeci-sektor/zaangazowanie-podmiotow-gospodarki-spolecznej-w-pomoc-w-zwiazku-z-dzialaniami-wojennymi-na-terytorium-ukrainy-24-02-31-03-2022-r-,21,1.html>

Також у формах дослідження під назвою «Партнери соціального діалогу – організації роботодавців та профспілки» та «Асоціації, фонди, економічне та професійне самоврядування та соціальні релігійні одиниці», були додані питання щодо допомоги, що надається Україні. Результати доступні у виданні «Некомерційний сектор у 2022 р.» (Sektor non-profit w 2022 r.) <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/gospodarka-spoleczna-wolontariat/gospodarka-spoleczna-trzeci-sektor/sektor-non-profit-w-2022-roku,1,9.html> (с. 104-108).

У виданні «Здоров'я та охорона здоров'я» Центральне статистичне управління оприлюднило дані щодо використання громадянами України лікарняних послуг у палатах типового першого еталонного рівня та амбулаторної спеціалізованої допомоги (АСД) – за 2022 рік, а у 2023 році аналіз було поширено на використання громадянами України первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД).

Посилання: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/zdrowie/zdrowie/zdrowie-i-ochrona-zdrowia-w-2023-roku,1,14.html>

У сфері місцевого самоврядування ми маємо звіт, опублікований у квітні 2022 року Союзом польських метрополій під назвою «Міська гостинність: велике зростання, виклики та можливості». Автори використали метод, який дозволяє визначити потік людей на основі активності мобільних пристроїв та даних з реєстру PESEL. У документі представлені якісні висновки та кількісні аналізи, основною метою яких було визначення кількості українців у центральних містах та мегаполісах 12 міст СПМ. У цьому звіті представлені унікальні дані щодо присутності біженців з України в польських містах на піку міграційного руху. Серед підрозділів місцевого самоврядування виділяється «II Звіт про допомогу, надану Україні Люблінським воєводством», опублікований у лютому 2023 року Департаментом розвитку та стратегії Маршальської канцелярії Люблінського воєводства у Любліні. Він містить детальні статистичні дані та інформацію про міграційний потік та допомогу, що надається Україні та її громадянам у воєводстві.

24.3 Методологія та цілі звіту

Звіт «Польська допомога Україні 2022-2023» задовольняє потребу системно показати великі зусилля польського суспільства та держави щодо допомоги Україні та її мешканцям. Мобілізація влади та суспільства на допомогу Україні у її боротьбі за суверенітет та захист цивільного населення, що

рятується від російської агресії, є одним із найяскравіших моментів польсько-української історії. Тому презентація цих зусиль відповідає інтересам польсько-українського партнерства та історичної пам'яті.

Звіт є проектом Ради з питань співробітництва з Україною при канцелярії Прем'єр-міністра. Рада є допоміжним органом Прем'єр-міністра. Він створений наказом Прем'єр-міністра від 5 квітня 2024 року № 41 про Раду з питань співробітництва з Україною. На посаду Голови Ради 9 квітня 2024 року прем'єр-міністр Дональд Туск призначив проф. Павла Ковалю, депутата Сейму Республіки Польща, голову Комітету у закордонних справах Сейму Республіки Польща. До завдань Ради входить забезпечення послідовності інформації про заходи, що здійснюються для відбудови України. Рада розглядає пропозиції щодо дій, пов'язаних з підтримкою України в процесі відбудови країни, та пропонує рішення, які слугуватимуть підтримці співпраці Польщі з Україною; здійснює моніторинг кроків, що здійснюються в структурах Європейського Союзу, пов'язаних з підтримкою України; оглядає та аналізує діяльність органів державного управління, інших державних інституцій та ініціатив різних середовищ, які слугуватимуть підтримці України в процесі відбудови, з метою досягнення найкращих результатів вжитих дій. Завдяки предметній та організаційній підтримці Ради вдалося зібрати інформацію про допомогу, надану Україні державою та польським суспільством з метою їх розробки в єдиному звіті.

Цей звіт є першим комплексним дослідженням цього питання. Він включає допомогу, яку надає Україні та її громадянам польський уряд, органи місцевого самоврядування та суспільство. Такий широкий підхід до теми став можливим завдяки доступу до звітних матеріалів польського уряду та співпраці низки державних та приватних установ, які надали Раді з питань співпраці з Україною інформацію для підготовки цього звіту. Через майже необмежений обсяг розглянутого питання та причини читабельності та зрозумілості звіту не вдалося детально представити всі дії, вжиті всіма суб'єктами, які беруть участь у наданні допомоги, як у державній, так і в неурядовій сферах. З цих причин питання, представлені у звіті, є вибічковими та образними, вони спрямовані на те, щоб представити читачеві масштаби наданої допомоги та її найважливіші аспекти, щоб забезпечити розуміння та оцінку явища.

Водночас у звіті представлено приблизну оцінку витрат польського уряду на заходи з надання допомоги, розроблену на основі звітних матеріалів міністерств та державних установ, а також оцінку допомоги, наданої польським суспільством у неурядовому вимірі. Перша сума порівнюється з витратами на пряму допомогу Україні та підтримку, надану біженцям з України в інших провідних країнах у період 2022-2023 років, і представлена у відсотках від ВВП. Дані про витрати Сполучених Штатів, Німеччини та Великобританії, використані в цій заяві, були надані до звіту Кільським інститутом, який встановлює міжнародні стандарти. З метою підтримання послідовності в розрахунку відсотка ВВП було використано методологію Кільського інституту, яка полягає у вираженні суми допомоги за період 2022-2023 рр., наданої кожною країною, у відсотках від ВВП даної країни з 2021 року.

У сфері державної допомоги звіт ґрунтується на проекті звіту про виконання закону про допомогу Україні та її громадянам у зв'язку зі збройним конфліктом у цій країні, якому сприяли всі міністерства, що беруть участь у заходах з надання допомоги. До установ, які внесли свій внесок у звіт, належать: Канцелярія Прем'єр-міністра, Міністерство цифризації, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство національної освіти, Міністерство фінансів, Міністерство інфраструктури, Міністерство клімату та навколишнього середовища, Міністерство культури та національної спадщини, Міністерство науки та вищої освіти, Міністерство національної оборони, Міністерство сім'ї, праці та соціальної політики, Міністерство сільського господарства та сільського розвитку, Міністерство розвитку та технологій, Міністерство спорту та туризму, Міністерство юстиції та Міністерство внутрішніх справ та адміністрації. Крім того, окрему інформацію для доповіді надав Центр східних досліджень ім. Марка Карпія, Інститут соціального страхування, Центральне статистичне управління, Міністерство національної оборони та Урядове агентство стратегічних резервів. З огляду на комплексний характер,

тобто залученню більшості органів державної влади, команда презентує приблизну суму, витрачену на допомогу Україні та її громадянам.

У сфері допомоги органам місцевого самоврядування звіт в основному базується на інформації, наданій на запит Голови Ради органами місцевого самоврядування через такі об'єднання органів місцевого самоврядування: Союз польських воєводств, Союз польських районів, Союз сільських муніципалітетів Республіки Польща. Інформацію, що є внеском до звіту, надіслали всі воєводські маршальські відділення та майже сто повітів та муніципалітетів. Крім того, звіт був збагачений вже опублікованими аналізами та інформацією, такими як звіт Союзу польських метрополій під назвою «Міська гостинність: велике зростання, виклики та можливості» та список Асоціації польських міст під назвою «Міста для України».

Розділ про недержавну допомогу базувався на інформації, наданій на запит Ради окремими установами, а також на публічних джерелах. Опис громадянської допомоги ґрунтується на дослідженні Польського економічного інституту від липня 2022 року під назвою «Допомога польського суспільства біженцям з України», розроблена Варшавським інститутом підприємництва «Компендіум польської допомоги Україні» та інші загальнодоступні медіаповідомлення та аналізи. Для того, щоб представити важливу роль, яку відіграють церкви у допомозі Україні та її громадянам, Голова Ради запросив інформацію від церковних організацій, що працюють у Польщі. Завдяки співпраці Польської єпископської конференції та Євангелічній церкві Аугсбурзького віросповідання в Республіці Польща вдалося представити допомогу, надану Карітас Польщі та єпархіальним Карітас, та лютеранською громадою, а також представити місцевий та парафіяльний вимір допомоги завдяки прикладу з Реколекційно-Формаційним Домом на Белянах у Варшаві. Крім того, інформація про причетність Лицарів Колумба та Асоціації польських лицарів Мальти була отримана з відкритих джерел. Інформація про допомогу гуманітарних організацій була отримана із загальнодоступних джерел, які вказані для кожної позиції. Допомога польських підприємців базувалася як на загальнодоступних джерелах, так і на інформації, наданій на запит Голови Ради Роботодавцями Республіки Польща та Спілкою підприємців і роботодавців.

Оцінка вартості допомоги, що надається біженцям з України польським суспільством, включає допомогу у вигляді підтримки у сфері харчування, одягу та проживання, а також вартість коштів, перерахованих біженцям у вигляді прямих переказів або участі у державних зборах. Вона також враховує вартість предметів, придбаних для біженців, вартість житла та харчування, що пропонуються біженцям, а також вартість інших форм підтримки. Основне припущення полягає в тому, щоб зменшити вартість допомоги, оскільки все більше біженців беруться за роботу, і потреби в допомозі зменшуються. Модель складається з двох компонентів. По-перше, дифузійна модель, тобто визначення швидкості, з якою біженці переходять з групи безробітних до групи працюючих. По-друге, модель зменшення допомоги, тобто визначення того, як змінюється розмір допомоги залежно від зростаючої частки працівників.

У дифузійній моделі ми припускаємо у квітні 2022 року (другий квартал 2022 року) частку працівників на підставі роботи Яна Громадського та Петра Левандовського «Біженці з України на польському ринку праці». Крім того, при створенні моделі ми використовуємо дані Польського економічного інституту та Центрального статистичного управління.

$$f_0 = 7\%.$$

Модель має форму безперервного перехідного процесу, в якому частка тих, хто працює протягом t (місяців з 2 кварталу 2022 року), описується рівнянням:

$$f_{\text{prac}}(t) = f_0 + (1 - f_0) [1 - e^{-\lambda t}],$$

де:

f_0 – первинна частка працівників
 λ – константа швидкості перетворення, визначена на основі спостережуваних даних

Дані в моделі зниження вартості допомоги базуються на дослідженнях Польського економічного інституту «Допомога Польського товариства біженців з України», згідно з якими у кварталі лютого 2022 року соціальна допомога знизу вгору склала приблизно:

$$D_0 = 9.1 \times 10^9 \text{ PLN.}$$

Зі збільшенням частки працівників потреба в допомозі зменшується. Ми моделюємо це, використовуючи експоненціальний нахил:

$$D(t) = D_0 \cdot \exp[-\delta (f_{\text{prac}}(t) - f_0)],$$

де:

δ – параметр чутливості, що визначає, наскільки швидко зменшується допомога у відповідь на збільшення частки працівників.

Прийнята модель поєднує дифузійний підхід (відтік), заснований на експоненційному процесі (еквівалентний геометричному зниженню дискретних часових інтервалів), з моделлю експоненційного зниження фінансової допомоги. Завдяки цьому можна прогнозувати обсяг допомоги щоквартально до кінця 2023 року, при цьому зміна рівня допомоги пов’язана зі зменшенням кількості біженців, які не працюють.

Kwartał	Wsparcie w miliardach PLN
Q2 2022	9.10
Q3 2022	4.52
Q4 2022	2.50
Q1 2023	1.51
Q2 2023	0.98
Q3 2023	0.68
Q4 2023	0.50
Łącznie	19.80

**КАТЕГОРІЇ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ, ЩО НАДАЄТЬСЯ УКРАЇНІ, ЇЇ
ГРОМАДЯНАМ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ВІЙНИ, ТА ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ
НЕГАТИВНИМ НАСЛІДКАМ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ**

ОСНОВА РОЗРАХУНКІВ ЗА ДЖЕРЕЛЬНИМИ ДАНИМИ

■ ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА

- Соціальні виплати: 2,4 млрд злотих (2022), 2,2 млрд злотих (2023)
- Проживання та харчування: 9,2 млрд злотих (2022), 8 млрд злотих (2023)
- Освіта: 2 млрд злотих (2022), 3,1 млрд злотих (2023)
- Охорона здоров'я: 1,3 млрд злотих (2022), 1,9 млрд злотих (2023)
- Адміністрація, логістика, допомога у натуральній формі: 6 млрд злотих (2022), 10 млрд злотих (2023)

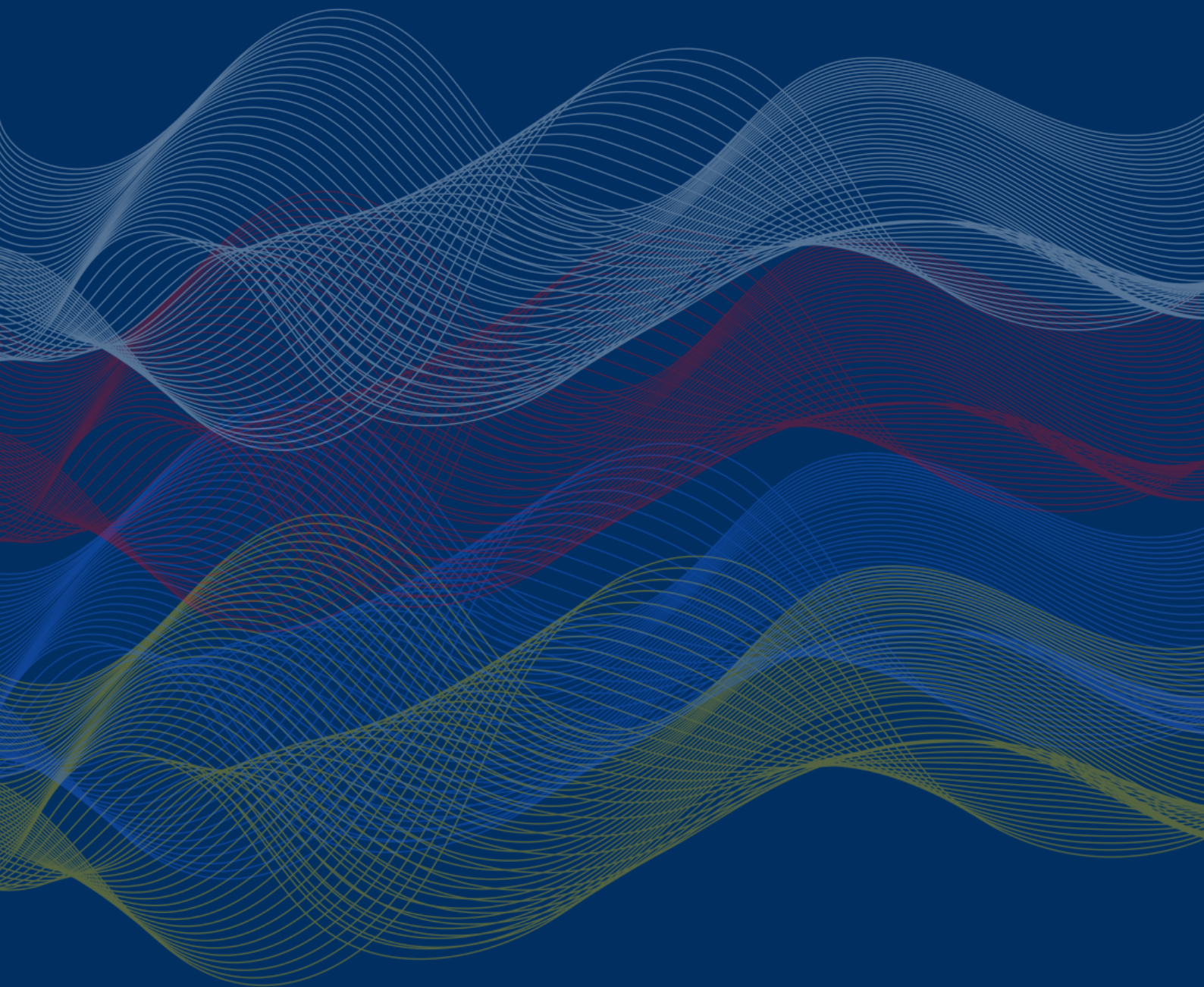
■ ЕКОНОМІЧНА ДОПОМОГА

- Фінансові гарантії для компаній, що постраждали від конфлікту в Україні: 15 млрд злотих (2022), 22 млрд злотих (2023)
- Кризова підтримка сільськогосподарського сектору: 3 млрд злотих (2022), 5,8 млрд злотих (2023)
- Інфраструктура та енергетика: 100 млн злотих (2022), 200 млн злотих (2023)

■ ВІЙСЬКОВА ДОПОМОГА

- З початку 2022 року до липня 2024 року Польща передала Україні 44 партії різної зброї та боєприпасів. Їхня загальна вартість, разом з іншими формами підтримки Збройних сил України, зокрема у вигляді навчання, логістики, постачання, технічного обслуговування та ремонту, а також медичної допомоги, перевищила 4 мільярди євро.

вказані суми є приблизними

Chancellery of the Prime Minister
Republic of Poland

ISBN 978-83-972250-3-9